

ועדת מבקר העירייה

יום ראשון ז' כסלו תשע"א
14 נובמבר, 2010

לכבוד
מר חיים ביבס – ראש העיר

נכבדי,

הנדון : דוח ביקורת מבקר העירייה לשנת 2009

על פי הוראת סעיף 170ג לדיני העיריות [דו"ח המבקר], אני מתכבד להגיש בזה את דוח הביקורת השנתי על ממצאי הביקורת שנערכה בשנת 2009. דוח הביקורת מתייחס לפעילות העירייה בשנת 2009. דוח זה משקף את עיקר הפעילות של מבקר העירייה בשנה החולפת, קיימים נושאים נוספים שנבדקו אך עניינם עדיין לא התגבש לכדי דוח, אלה יוגשו במהלך התקופה הקרובה. תפיסת עולמי כמבקר העירייה, כמוצג במאמרו של עו"ד יהודה טוניק : החוק, המשפט והביקורת הפנימית בישראל – "הביקורת פועלת תוך התהוות הדברים ותפקידו של מבקר כמכשיר יעיל לפתרון והדרכה של גוף דינמי מתפקד. ביקורת יכולה וצריכה להיות כלי ניהולי ממדרגה ראשונה." הביקורת עושה כדי לסייע בשיפור הליכים ותיקון ליקויים גם במהלך השוטף של העבודה ותוך כדי ביקורת. תודתי לראש העיר, סגניו, חברי מועצת העיר ועובדי העירייה על שיתוף הפעולה המאפשר עבודה סדירה של הביקורת.

בכבוד רב,

אריק משיח
מבקר העירייה

העתק :

חברי הועדה לענייני ביקורת

דוח מבקר העירייה לשנת 2009

תוכן העניינים

3 - 8	עיקרי הוראות החוק
8 - 20	דוח מס' 1 – ביקורת במחלקת אחזקת מבנים.
21 - 69	דוח מס' 2 – "עמותת מופעים".
70 - 106	דוח מס' 3 – ביקורת במח' הדת.
107	חוו"ד מבקר העירייה – קבלת שי יקר ערך.
108	מעקב תיקון ליקויים לדוח הביקורת 2008

עיקרי הוראות החוק על פיהם פועל מבקר העירייה

הבסיס החוקי לעבודת מבקרי העיריות הוא בדיני עיריות, פרק תשיעי סימן א'. מעודכן נוכח החוק לתיקון פקודת העיריות (תיקון מס' 80), התשס"ב – 2002.

1. מינוי מבקר עירייה

סעיף 167 ב בדיני העיריות מחייב מינוי מבקר לעירייה :

" (ב) המועצה, בהחלטה ברוב חבריה, תמנה לעירייה מבקר במשרה מלאה".

2. כשירות להתמנות למבקר עירייה

כדי להבטיח את רמתם המקצועית של המבקרים ולמנוע מינויים בלתי ראויים, נקבעה ההוראה הבאה בסעיף 167(ג)(ד), מינוי מבקר :

" (ג) לא ימונה ולא יכהן אדם כמבקר עירייה אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה :

(1) הוא יחיד ;

(2) הוא תושב ישראל ;

(3) הוא לא הורשע בעבירה שיש עימה קלון ;

(4) הוא בעל תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהכיר בו, לענין זה, מוסד להשכלה גבוהה בישראל, או שהוא עורך דין או רואה חשבון ;

(5) הוא רכש נסיון במשך שנתיים בעבודת ביקורת ;

(6) הוא אינו חבר בהנהלה פעילה של מפלגה או בהנהלה פעילה או בגוף דומה אחר של רשימת מועמדים שהתמודדה בבחירות לרשות המקומית ;".

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), רשאי הממונה על המחוז לאשר מינויו של אדם אשר לא נתמלא בו אחד מן התנאים המנויים בפסקאות (4) ו - (5) לסעיף קטן (ג), כמבקר העירייה, אם הוא רכש נסיון במשך עשר שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב - 1992.

3. תפקידי המבקר

סעיף 170א ס"ק [א] בדיני העיריות מגדיר את תפקידי המבקר כדלקמן :

" (א) ואלה תפקידי המבקר :

(1) לבדוק אם פעולות העירייה, לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965, נעשו כדין, בידי המוסמך לעשותם, תוך שמירת טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון ;

(2) לבדוק את פעולות עובדי העירייה ;

(3) לבדוק אם סדרי הבוחן והוראות הנוהל הנהוגים בעיריה מבטיחים קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון ;

(4) לבקר את הנהלת חשבונות העירייה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי העירייה ושמירת רכושה והחזקתו מניחות את הדעת ;

4 . גופים עירוניים מבוקרים

סעיף 170א ס"ק [ב] מגדיר את הגופים העירוניים המבוקרים כדלקמן :
" (ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום העירייה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף אשר העירייה משתתפת בתקציבם השנתי כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת תקציב, או משתתפת במינוי הנהלתם. למי שעומד לביקורת לפי סעיף קטן זה ייקרא להלן "גוף עירוני מבוקר".

5 . תוכניות עבודה

סעיף 170א ס"ק [ג] מתייחס לקביעת תוכנית העבודה של המבקר כדלקמן :
" (ג) בכפוף לאמור בסעיף קטן (א), יקבע המבקר את תוכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת -
(1) על פי שיקול דעתו של המבקר ;
(2) על פי דרישת ראש העירייה לבקר עניין פלוני ;
(3) על פי דרישת הועדה לענייני ביקורת ובלבד שמספר הנושאים לביקורת לא יעלה על שני נושאים לשנת עבודה ; "

הוראה זו , הדנה בדרכי קביעת תוכנית עבודת המבקר , מבוססת על העקרון של עצמאות המבקר ואי - תלותו בבואו לבקר נושא שהוא החליט לבדוק .

6 . דרכי עבודת המבקר

עצמאותו של מבקר העירייה בקביעת דרכי עבודתו נקבעה בדיני עיריות בשלושה מישורים.
6.1 . קביעת דרכי העבודה .
סעיף 170א ס"ק [ד] קובע : "המבקר יקבע, על פי שיקול דעתו את הדרכים לביצוע ביקורתו".
6.2 . הכנת התקציב והתקן
סעיף 170א ס"ק [ה] קובע : "מבקר העירייה יכין ויגיש לראש העירייה מדי שנה הצעת תקציב שנתי ללשכתו לרבות הצעת תקן, במסגרת הכנת התקציב לפי פקודה. היקף הצעת התקציב לא יפחת משיעור קבוע באחוזים מהתקציב השנתי של העירייה. כפי שיקבע השר בהתחשב במספר התושבים בתחומה של העירייה ובגודל תקציבה השנתי."

סעיף 170א ס"ק [ו] קובע: "ועדת הכספים והמועצה ידונו בהצעות התקציב והתקן של לשכת מבקר העירייה, כפי שהגיש אותן מבקר העירייה, במסגרת דיוניהן בהצעת התקציב השנתי".

6.3 . מינוי עובדי לשכת מבקר העירייה וכפיפותם

סעיף 170 מינוי עובדים ללשכת המבקר קובע:

" (ה) ראש העירייה בהסכמת מבקר העירייה ימנה עובדים ללשכת מבקר העירייה בהתאם לתקנים שיקבע שר הפנים בתקנות ועל פי האמור בהוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד). תקנים לפי סעיף קטן זה ייקבעו בידי השר בהתחשב במספר התושבים בתחומה של העירייה ובגודל תקציבה השנתי".

(ה1) לא ימונה עובד ולא יכהן אדם כעובד ביקורת בלשכת מבקר העירייה אלא אם כן התקיימו בו הוראות סעיף 167 (ג) (1) עד (4).

(ה2) על אף הוראות סעיף קטן (ה1), רשאי ראש העירייה, בהסכמת מבקר העירייה, לאשר מינויו של אדם אשר לא נתמלא בו התנאי האמור בסעיף 167 (ג) (4) אם רכש נסיון במשך שבע שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב – 1992".

(ו) עובדי לשכת מבקר העירייה דינם כשאר עובדי העירייה, ואולם הם יקבלו הוראות מקצועיות ממבקר העירייה בלבד.

(ז) לא יופסק שירותו של עובד אצל מבקר העירייה שלא בהסכמתו של מבקר העירייה, אלא בכפוף להוראות סעיף 171 א (1). "

העולה מקובץ הוראות אלו הוא:

קביעת דרכי העבודה היא בסמכותו הבלעדית של מבקר העירייה. קביעת תוכנית העבודה תיעשה עפ"י שיקול דעת המבקר. לראש העירייה ישנה הסמכות לדרוש מן המבקר לבקר עניין פלוני ולועדה לענייני ביקורת ישנה הסמכות להמליץ בפני המבקר בקשר לתוכנית העבודה.

7 . הסמכויות לביצוע התפקיד

7.1 . בסעיף 170ב, "המצאת מסמכים ומסירת מידע", נקבע בס"ק [א] [ב] כדלקמן:

" (א) ראש העירייה וסגניו, חברי המועצה, עובדי העירייה, ראש המועצה הדתית וסגניו, חברי המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית, וחברים ועובדים של כל גוף עירוני מבוקר, ימציאו למבקר העירייה, על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם אשר לדעת מבקר העירייה דרוש לצרכי הביקורת ויתנו למבקר העירייה כל מידע או הסבר שיבקש בתוך התקופה הקבועה בדרישה ובאופן הקבוע בה".

(ב) למבקר העירייה או עובד שהוא הסמיק לכך תהיה גישה, לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של העירייה או של המשרתים את העירייה או של גוף עירוני מבוקר. "

הוראה זו מחייבת את ראש העירייה וחברי העירייה ואת כל עובדי העירייה ואת כל עובדי הגופים העירוניים המבוקרים, להמציא למבקר העירייה (עפ"י דרישתו) את כל המסמכים והמידע שבידיהם.

7.2. סעיף 170ב ס"ק [ה] קובע :

" (ה) לצורך ביצוע תפקידו, יוזמן מבקר העירייה ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מועצת העירייה או כל ועדה מועדותיה או כל ועדה מועדותיו של גוף עירוני מבוקר ; בישיבה שאינה סגורה רשאי הוא להיות נוכח אף על ידי עובד מעובדיו."

יש לשים לב כי ההוראה קובעת חובה להזמין את המבקר לישיבות, אך אין חובה על המבקר להשתתף בכל הישיבות אליהן הוא מוזמן. נוכחותו של מבקר העירייה בישיבות היא לצורך ביצוע תפקידו (ולא לצורך ביצוע תפקידי הוועדה שבישיבתה הוא נוכח). ישנם הסבורים שנוכחות מבקר העירייה בישיבות היא על מנת להשגיח שפעולת הוועדה תיעשה כהלכה ואם השתתף בישיבה ולא אמר דבר ולא התריע על פגמים, משמע שהדבר אושר על ידיו, הסוברים כך טועים. מטרת נוכחותו של מבקר העירייה או נציגו, בישיבות העירייה או בוועדה מועדותיה, היא למטרת הביקורת. יעילות הביקורת מותנית בידיעה מעמיקה ועדכנית, ככל האפשר, של פעולות העירייה על כל ענפיה המרובים. חלק חשוב מכלל פעולות אלו - קביעת מדיניות, קבלת החלטות חשובות והקצאת משאבים - מתבצע בישיבת מליאת מועצת העיר, הנהלתה ובוועדות. מבקר העירייה ונציגיו משתתפים בישיבות אלו כדי להיות מעודכנים ולעמוד מקרוב על פעולת העירייה.

8. מינוי ועדה לענייני ביקורת ותפקידה

8.1. מינוי ועדה לענייני ביקורת - סעיף 149ג, קובע :

" (א) המועצה תבחר מבין חבריה ועדה לענייני ביקורת שתפקידה לדון בכל דו"ח של מבקר המדינה ושל נציבי תלונות הציבור על הביקורת בעירייה, בכל דו"ח של משרד הפנים על העירייה ובכל דו"ח של מבקר העירייה, ולעקוב אחרי תיקון הליקויים שהעלתה הביקורת, והיא רשאית לדון בכל דו"ח ביקורת אחר על העירייה שהוגש לפי דין ; הוועדה תגיש למועצה את סיכומיה והצעותיה.

(ב) מספר חברי הוועדה לא יעלה על שבעה ; הרכב הוועדה יהיה תואם, ככל שניתן, את ההרכב הסיעתי של המועצה ; ראש העירייה וסגניו לא יהיו חברים בוועדה לענייני ביקורת.

(ג) (1) יושב ראש הוועדה לענייני ביקורת יהיה מהאופוזיציה ולא יכהן כדירקטור בהנהלת גוף עירוני מבוקר ; לעניין סעיף זה יראו את יושב ראש הוועדה לענייני ביקורת כשייך לאופוזיציה אם התקיימו בסיעתו, בין היתר, לפחות כל אלה :

(א) סיעתו שונה מסיעת ראש העירייה ;

(ב) לסיעתו אין ייצוג בוועדת ההנהלה ;

(ג) מסיעתו לא מונו סגנים לראש העירייה ;

(ד) סיעתו אינה קשורה בהסכם המתייחס לכהונת ראש העירייה או לניהול העירייה.

- (2) היו הסיעות כולן מיוצגות בוועדת ההנהלה או ישנה במועצה סיעה אחת בלבד, יהיה יושב ראש הועדה לענייני ביקורת מי שהתקיימו בו לפחות כל אלה:
- (א) הוא אינו חבר בוועדת ההנהלה;
 - (ב) הוא אינו מכהן כיושב ראש ועדת הכספים או המכרזים;
 - (ג) הוא אינו מכהן כדירקטור בגוף עירוני מבוקר.

לוועדה אין סמכות להתערב בדרכי עבודתו של המבקר או בקביעת תוכניות העבודה, למעט הסמכות להמליץ על נושא לביקורת.

9. דיווח

בסעיף 170ג ס"ק [א - ו] נקבעים מועדי הגשת דו"ח הביקורת והטיפול בו.

"170ג דו"ח המבקר:

- (א) המבקר יגיש לראש העירייה דוח על ממצאי הביקורת שערך; הדוח יוגש אחת לשנה, לא יאוחר מ- 1 באפריל של השנה שלאחר השנה שלגביה הוגש הדוח; בדוח יסכם המבקר את פעולותיו, יפרט את הליקויים שמצא וימליץ על תיקון הליקויים ומניעת הישנותם בעתיד; בעת הגשת הדוח לפי סעיף קטן זה, ימציא המבקר העתק ממנו לוועדה לענייני ביקורת; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לפגוע בהוראות סעיפים 21א ו- 21ב לחוק מבקר המדינה, התשי"ח – 1958 [נוסח משולב].
- (ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) רשאי המבקר להגיש לראש העירייה ולוועדה לענייני ביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שייראה לו או כאשר ראש העירייה או הוועדה לענייני ביקורת דרשו ממנו לעשות כן.
- (ג) תוך שלושה חודשים מיום קבלת דו"ח המבקר יגיש ראש העירייה לוועדה לענייני ביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא לכל חברי המועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו.
- (ד) הוועדה לענייני ביקורת תדון בדו"ח המבקר בהערות ראש העירייה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה תוך חודשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש העירייה כאמור בסעיף קטן (ג). לא הגיש ראש העירייה את הערותיו על הדוח עד תום התקופה האמורה, תדון הוועדה בדוח המבקר ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה עד תום חמישה חודשים ממועד המצאתו על ידי מבקר העירייה לוועדה. בטרם תשלם הוועדה את סיכומיה והצעותיה רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של העירייה או של גוף עירוני מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו"ח.
- (ה) (1) תוך חודשיים מן היום שהגישה הוועדה את סיכומיה והצעותיה תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ובדוח המבקר ותחליט בדבר אישור הסיכומים או ההצעות כאמור.

(ה) (2) לא הגישה הועדה את סיכומיה והצעותיה לחברי המועצה עד תום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד) או לא המציא ראש העירייה לכל חברי המועצה העתק מהדוח בצירוף הערותיו. ימציא המבקר עותק הדוח לכל חברי המועצה והמועצה תדון בדוח ובהמלצותיו לא יאוחר משבעה חודשים ממועד הגשתו לראש העירייה.

(ו) לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או חלק ממנו או תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ולא יפרסם ממצא ביקורת של מבקר העירייה, ואולם מבקר העירייה או ראש העירייה רשאי, באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור.

העקרון הנמצא בבסיס הוראות החוק הוא עקרון הפומביות . על ידי הנחת דו"ח הביקורת על שולחן מועצת העיר, בסוף תהליך הבדיקה וקבלת הערותיו של ראש העירייה, מובא דו"ח הביקורת לדיון פומבי .

דו"ח מס' 1 – ביקורת מח' אחזקת מבנים (בעקבות תלונת עובד המחלקה

בתאריך 11 פברואר, 2010, יום חמישי כ"ז שבט תש"ע, הוגש לראש העיר דוח בנושא מח' אחזקת מבנים. עובד המח' התלונן בפני מבקר העירייה על התנהגות פסולה של מנהל מח' אחזקת מבנים ועובדי המחלקה. התלונה הייתה הן לגבי היחס כלפיו והן לגבי עבירות משמעותיות לכאורה שמבוצעות על ידי עובדי המח'. להלן דו"ח הביקורת :

הנדון : תלונת עובד העירייה, יצחק שולומון

1. מנכ"ל העירייה העביר את נושא תלונתו של העובד שבנדון לבדיקתי (בתחילת חודש 12/09).
2. בתאריך 13/12/09 זומן העובד למשרדי על מנת לברר את תלונתו. להלן עיקר דבריו :

אני עובד בעירייה כ – 13 שנים. 3 שנים כעובד מח' נשר ועוד כ – 10 שנים כעובד החזקה בניהולו של אלי דהאן. המח' עברה ל"התגורר" במכבים (אתר מחסני המועצה המקומית) לפני כ – 3 שנים. לאחר איחוד הרשויות שלמה עטר, מנהל אגף ש.פ.ע רצה לפטר אותי וזכיתי בהגנתו של אלי דהאן מנהל המח'. המח' ממוקמת באתר מחסני העירייה במכבים. ובהם גר, מזה תקופה, עובד המח' ישי. עובד זה מנהל את "עסקיו" ממחסני המח'. העובד אוסף בקבוקים, עבורם ניתן לקבל החזר פיקדון. בתקופה שעבדתי עם ישי עזרתי לו לאסוף בקבוקים. הבקבוקים נאספים ומוחזקים במחסנים באתר המח' (צורפו תמונות המעידות על כך). כמו כן, העובד עוסק בנקיונות. העובד משמש כקבלן לעבודות נקיון. הוא מעסיק עובדים שמנקים מס' אתרים בעיר. בשיחת ההבהרה שנערכה בנוכחות- שלמה עטר, והילה, יו"ר ועד העובדים. העלתי טענות כנגד העובדים במח'. העובדים שותים במקום אלכוהול כל יום. העובדים מקללים אותו ומתייחסים אליו לא יפה. המחלה האונקולוגית בה אני חולה מגבילה אותי. מעמיסים עלי עבודות פיזיות שאני לא יכול למלא ואז אני משתמש ב"פטור" שיש לי. (דאז, אישור מרופא המשפחה). שלמה עטר, בעת הברור איתי ועם יו"ר הוועד, אמר כי האישור של הרופא משפחה אינו מקובל עליו. עכשיו אני א מצוות עם אלי גזית, חשמלאי. ומבצע עבודות חשמל במבני ציבור. עושים את זה כדי להרחיק אותי מהמחלקה ולהעביר אותי מהתפקיד.

3. העובד יצחק שולומון הציג לי מסמכים הקשורים לתלונתו. והרי סקירתם :

א. מכתב לראש העיר, מנכ"ל, מנהל אגף ש.פ.ע ויו"ר ועד העובדים (ללא תאריך).

ב. מכתב (בכתב יד וללא תאריך) לראש העיר.

- ג . מכתב (בכתב יד וללא תאריך) לראש העיר .
- ד . מכתב סיכום היסטוריה רפואית של העובד מקופ"ח מאוחדת מתאריך 2/9/09 .
- ה . מכתב סיכום רפואי מתאריך 10/5/09 מבי"ח הדסה עין כרם .
- ו . מכתב הפניה לרופא תעסוקתי מתאריך 15/11/09 .
- ז . מכתב למנכ"ל העירייה מתאריך 17/12/09 .
- ז . מכתב למנכ"ל העירייה מתאריך 27/12/09 .
- ח . תמונות שצילם יצחק שלומון במתחם העבודה של המח' בשכונת מכבים . תמונות הבאות לתמוך בטענותיו .

והרי תמצית טענותיו כמופיע במכתביו השונים :

העובד חלה במחלה קשה . ומציין מגבלות במאמצים . לדבריו הבעיות התחילו משום השימוש בפטור ממאמץ שקיבל מרופא המשפחה . ציוותו אותו לעבוד במסגרת המחלקה עם החשמלאי , הוא רואה בזה נסיון להרחיק אותו מהמחלקה וכן הוא מציין כי הוא נאלץ לעבוד עד שעה 16:00 , כאשר שאר עובדי המחלקה נמצאים כבר משעות הצהריים באתר המח' במכבים ואינם עושים מאומה . נמאס לעובד מהיחס והאיומים והוא החליט לספר מה הוא רואה . לדבריו : ישי מפעיל עסק איסוף בקבוקים מאתר המח' במכבים . ישי מתגורר באתר המח' במכבים . שתיית אלכוהול בזמן העבודה באתר המח' . החתמת כרטיסי נוכחות אחד לשני . משחקים בנשק . לטענתו הגילויים שלו גורמים לכך שכל בירור מולו הוא מראש שלילי ומתנהל כנגדו .

הערת הביקורת

נושא משחקים בנשק כמצוין על ידי יצחק שלומון נבדק . נמצא כי עובד שנושא נשק ברשיון הניח נשק על השולחן , והוא ראה זאת כאיום . חייבים לציין כי העובדים הנושאים נשק ברשיון , חלים עליהם כללי בטיחות והתנהגות על פי הרישיון שבידם . ישנם כללים של מנהל האגף (עוד מימי היותה מכבים-רעות מועצה מקומית), והעובדים נוהגים לפיהם . נשק שמוענק לעובדים בעירייה מכוח סמכותו של מנהל מח' הבטחון בעירייה ולצורך מילוי תפקידם , יונחו על ידי מנהל מח' הבטחון בעירייה על התנהלות עם הנשק שברשותם .

- 4 . הוצג בפני מכתב שהועבר ממנהל המח' , אלי דהאן , למנהל האגף , שלמה עטר לגבי אירוע מהתאריך 1/9/09 של אי ציות להוראות מנהל . אלי דהאן מתאר במכתב מקרה בו העובד , יצחק

- שולומון, טען שאינו כשיר לבצע עבודת סבלות וכן האשים את מנהל המח' באפלייתו, אי שוויון בחלוקת עבודות במח'. מציין מנהל המח' במכתבו כי בתאריך 29/9/09 פנה עובד המח', יעקב הלל, וסרב להמשיך לעבוד בצוות עם יצחק סולומון. הוא נדרש למלא תלונה.
- 5 . הוצג בפני פרוטוקול (מהתאריך 29/9/09), תלונה של עובד המח' יעקב הלל לפיו הוא אינו מוכן לעבוד עם יצחק שולומון בעקבות יחסי אנוש בלתי נסבלים.
- הפרוטוקול נחתם על ידי העובד. עוד נכתב בו כי הוחלפו לעובד מס' צוותים והוא לא מסתדר עם אף עובד – צוין כי אלה דברים מפי מנהל המח', אלי דהאן. לזה מגיב יצחק שולומון במכתב, יום למחרת, ואומר כי הוא לא מבין מדוע נכתב המכתב ומוסיף ואומר כי יעקב הלל מרבה ללכת למשרדי הוועד בזמן העבודה ומשאיר אותו לבד. כמו כן, בשל שיחותיו עם הסייעת/גננת העבודה מתמשכת.
- 6 . הוצג בפני סיכום ברור שנערך ע"י אלי דהאן, מנהל המח', ליצחק שולומון. מהתאריך 15/10/09. נכח בברור שלמה עטר.
- הועלו כנגד העובד הטענות הבאות: אי ציות להוראות ביצוע עבודה, התנהגות לא הולמת למנהל, סרוב של עובדי המחלקה לעבוד עימו. ציין אלי דהאן כי תשובותיו של העובד: "לא היו ברורות ולא סיפקו מענה לטענות". צוין במכתב כי החלטתם של שלמה עטר ואלי דהאן לצוות את העובד עם עובד אחר במחלקה לתקופה של 3 חודשים, "על מנת לתת הזדמנות נוספת לשיפור התנהגותו של העובד ויחסיו עם שאר העובדים". צוין כי העובד קיבל נזיפה חמורה על אי ציות להוראות.
- 7 . הוצג בפני סיכום פגישה של מנהל אגף ש.פ.ע, יו"ר ועד העובדים והעובד מהתאריך 12/11/09. מנהל האגף, שלמה עטר, הזכיר את ההחלטה לצוות אותו עם עובד אחר והסביר כי האישור של רופא המשפחה הפוטר את העובד ממאמצים לא מספק, וחייב להיות אישור של רופא תעסוקתי. עד אז, כעובד מן המניין, על העובד לבצע את כל העבודות על פי דרישה. עטר ביקש אישור רופא תעסוקתי תוך 30 יום.
- יו"ר ועד העובדים, הילה מזרחי, ביקשה לבדוק אפשרות להקל על העובד, ואף הציע לו לקחת ימי מחלה ולנוח בביתו.
- העובד, יצחק שולומון מרגיש כי שעושים בו "לינץ" ומכניסים אותו לפינה. מאז שהמח' עברה למכבים עובדי המח' מקללים אותו, ומתייחסים אליו לא יפה. רצה לצאת לפנסיה אך לאחר בדיקה הבין שזה לא מספק אותו. טוען שצריך לזכור לו את 13 שנה שעבד ולא את התקופה שבה הוא הציג אישורים (לא יכול לעבוד).
- סוכם כי תערך פגישה של כל עובדי המח' עם יו"ר ועד העובדים.

- 8 . הוצג בפני מכתב שנכתב על ידי עובדי המח' למנכ"ל העירייה בתאריך 7/12/09. העובדים מתארים מערכת יחסים עכורה עם העובד יצחק שולומון. הם מתארים עובד שמשמיע דברי שטנה וגנאי כנגד מנהל המח' ומנהל האגף, מצלם, מתעד, משקר ומאיים מילולית ופיזית על העובדים. לדבריהם דברים אלה מייצרים אווירה עכורה "המקלקלת את השורה ופוגעת בענייני ובהספק העבודה". הם אינם מוכנים לעבוד עימו ומבקשים למצוא לו "פתרון" אחר בעירייה. כותבים העובדים: "אין אנו מעוניינים להיגרר למלחמות ולמריבות לא רצויות עם העובד ולא עם ההנהלה, לא בשביתות ובהשבתות".
- 9 . בתאריך 14/12/09 העביר מנהל אגף ש.פ.ע מזכר למנהלת מח' משאבי אנוש ובו הוא מבקש לשלוח את העובד בהקדם לבדיקה רפואית ולקבוע את התאמתו להמשך עבודה במח' לאחזקת מבנים. זאת בשל העדרויות רבות כתוצאה ממחלתו הקשה.
- 10 . בתאריך 27/12/09 הועבר מכתב ממנהל המח' למנהל האגף ובו מתואר אירוע שהתרחש מס' ימים קודם. באירוע זה, העובד סירב לבצע העברת ברזלים כבדים. מנהל המח' המשיך ופירט כי העובד מסרב לבצע עבודות כמו: הרמת כסאות ושולחנות לאירועים, הובלת מחסומים, עובדה אשר מגבירה את העומס על העובדים האחרים. הוא מתאר עובד שמצלם, מקליט, עוקב אחרי עובדים, מעורר פרובוקציות. מנהל המח' ביקש להעביר את העובד למח' אחרת, אפילו באופן זמני וזאת על מנת להרגיע את המצב ועד ברור מצבו הרפואי.
- 11 . בתאריך 27/12/2009 התקבלה חו"ד רופא תעסוקתי ובה נכתב: " מסוגל להמשיך לעבוד ממליצה להעסיקו בעבודה שאינה דורשת הרמת משאות כבדים, מאמץ פיזי ניכר". מנהלת מח' משאבי אנוש פנתה לרופא התעסוקתי וביקשה חו"ד החלטית יותר, וזאת נוכח ובצירוף תיאור העבודות שלהם נדרש העובד במסגרת עבודתו במח' אחזקת מבנים. חזרה הרופאה התעסוקתית וכתבה:
- "מוגבל בחלק מהעבודות שדורשות הרמת משאות כבדים ומאמץ פיזי ניכר כגון- עבודות מאומצות באינסטלציה, הובלת גדרות ברזל והעברת מחסומים כבדים".
- 12 . בתאריך 23/12/09 שוחחתי עם מנהל אגף ש.פ.ע, שלמה עטר, לגבי התנהלות המחלקה, ולגבי העובד יצחק שולומון. מנהל האגף סיפר על תיאום הציפיות שערך אל מול עובדי המח', כחודשיים לאחר איחוד הרשויות. תיאר את העבודה לה הוא מצפה, הגדרות, יעדים, תפקידים ואמר לעובדים כי מי שלא רוצה לעבוד, שיעזוב.
- כארבעה חודשים אח"כ העובד חלה במחלה קשה ולא תיפקד. העובד נעדר פרקי זמן ארוכים. לפני כחצי שנה (אוגוסט 09), דווח לעטר כי כל עבודה שמבצע העובד, יצחק שולומון, נאלצים לחזור עליה פעם נוספת. דווח כי העובד לא מתפקד, סירב להרים ציוד במסגרת העבודה והתחמק מלבצע עבודה בטענות שונות.

התנהלו מס' ישיבות הבהרה בהשתתפות מנהל האגף, החליפו צוותי עבודה, סוכם שימשיך לעבוד ובמקביל יפנה לרופא תעסוקתי.

אומר מנהל האגף כי העבודה במח' היא פיזית ומאומצת ביותר. לא יכול לעבוד במח' עובד עם מגבלות כמו הרמת משאות ועוד.

לאחר הפגישה כתב מנהל האגף למנהל המח' כי יש להפסיק לאלתר את התופעות הבאות:

אחסנת בקבוקים ריקים, צריכת שתייה חריפה בשעות העבודה ולאחריה, עובדים ישנים בשעות העבודה בחדר המנוחה, לינה של עובד בשטח המחסנים בשעות הלילה.

וכן ציין לרענן את הנוהל של עובדי המח' לנשיאת נשק במוסדות חינוך וציבור.

התייחסות מנהל האגף שלמה עטר

לכבוד אריק משיח

קראתי את הדוח ואני לא מקבל חלק מהמלצותיך. אני עובד 43 שנים ומהם 21 ברשות המקומית בגלל עובד סכסכן ושקרן אני לא מוכן לקבל נזיפה אני מתיחס לעובדים גם במחלקת אחזקת מבנים וגם לכל עובדי העיריה כאבא ותמיד מוכן לעזור ואתה יודע זאת היטב לעניין העובד איציק סולומון ברגע שנודע לי את הקורה במחלקה נפגשתי איתו ועם מנהל המחלקה במכבים וניסיתי למצא פשרה לעניין עבודתו עם שאר העובדים החלטתי לצוותו לעובד אלי גזית שהוא עובד חדש ואין לו כל עניין אחר מלבד עבודתו אבל גם זה כנראה לא עזר הסיכסוכים עם שאר עובדי המחלקה נמשכו. קבעתי פגישה אצלי במשרד עם הילה מהועד עם העובד ועם מנהל המחלקה גם בפגישה זו העובד שיקר ואמר שהוא לא יודע מה רוצים ממנו. הילה נוכחה בעצמה לכל הגירסאות שהוא אמר במשך הישיבה והציעה לו לקחת חופש מחלה ואחר כך חופשה רגילה בתקוה שהמצב ירגע החלטנו לערוך פגישה עם העובדים ועם הילה במכבים לפי בקשתו של העובד וגם שם הוא שינה את גירסתו מספר פעמים יש תיעוד לכל הישיבות וקיבלת את המסמכים. בקשר לכל הציוד שיש במקום הסברתי לך שהוא נאסף במכבים רעות לאחר שהתושבים זרקו אותו. הטלויזיה לא עובדת המחשבים לא עובדים התנור עובד רק בקטע החשמלי ולא על גז לחימום האוכל ולא לבישולים מכונת הכביסה תוקנה ומשמשת לרחיצת ביגדי העבודה המטונפים המקררים מלבד אחד לא עובדים הוא תוקן על חשבון העובדים הוצאו הנחיות לעובדים לאחר המקרה וקיבלת מסמך כך שאני לא מבין את המלצתך לקבלת הנזיפה.

שלמה עטר

בנוסף להתייחסות המוצגת מסר מנהל האגף לביקורת התייחסות למס' נקודות בע"פ:

המתחם של הקראוונים במכבים בצורתו החדשה קיים רק כשנה. המכולה המשמשת למנוחה היה מחסן של ציוד חירום. הציוד פונה והפכו אותו למקום מנוחה לעובדים. שני הקראוונים של המשרד של אלי דהאן ומזכירתו הם חדשים. במעבר לאתר החדש חתכו את המכולה שאיחסנה ציוד חשמל ועשו משרד למנהל המח'. המכולה הצמודה ששימשה לחדר מנוחה הפכה להיות משרד למזכירה. ההתנהלות במקום במתכונתו החדשה היא מאז שמנהל המח' עבר למקום לפני כשנה. בתקופה שהוא ניהל את המח' (לפני האיחוד התחילו לעבוד בשעה 06:30 וסיימו ב- 16:00. מבחינת התנהלות העבודה במח' הוא רואה את סגירת התלונות כאינדיקציה לביצוע העבודה. הוא אינו מנהל המח' בשטח ואינו רואה את ביצוע העבודה בשטח. כל ההתנהלות המתוארת היא 2 מ' ממנהל המח' והוא אינו יודע על זה. לא מוכן לקבל את הנזיפה, זוהי האחריות של מנהל המח'.

אשמתי היחידה היא שדאג לעובדים וסידר להם אתר שיוכלו לשהות בו, שיפר להם את התנאים אבל האחריות על הכשלים היא אחריות מנהל המח'.

13. בתאריך 30/12/09 דיברתי במשרדי עם עובד המח' יעקב הלל. לדבריו יצחק שולומון עובד אך תמיד מרגיש מקופח. כשעבד איתו תמיד עבד, חוץ מסנקציות שעשה, אף פעם לא התלונן

והרים משאות כבדים. עבד כצוות עם יצחק שלומון כשנה וחצי (עד לפני כחודשיים), לדעתו מדובר ב"טיפוס קשה" שיכול פתאום להפוך אגרסיבי. מנסה למשוך כל הזמן לאלימות- כרגע אלימות מילולית, מקלל לרוב. במצבו כל הזמן פורש לקופ"ח ואנחנו צריכים לתקן במקומו ואחריו.

התבקש על ידי התייחס לתמונות בהם נראה ישן במהלך זמן עבודה בחדר מנוחה.

לדבריו, זהו חדר המתנה, בו הם יושבים ומחכים לקריאה, בין מטלה למטלה. אופי העבודה של המח' הוא רשימת מטלות מובנית בתחילת היום וכן קריאות דחופות שבגינן עוזבים את השיגרה ומטפלים בהם. ואז כן, לעיתים נחים ולעיתים יכול להיות שנרדמים.

התייחסות העובד יעקב הלל

קראתי את הדוח בעניינו ונראה שיש להוסיף שורות אלו:
ברצוני להזכיר כי בכל העירייה ובכל מחלקה נמצאים מיקרו גל, תנור חימום, קומקום חשמלי, דוד חשמלי בהם משתמשים העובדים לצורך חימום קירור האוכל. ומכאן נגזר כי גם לנו מותר. להזכיר, כי כל מפגש עם איציק שולומון הפך להיות "מפגע מדמם" משום אופיו הקשה, ובשל בריאותו, ונכון נהג המבקר בהחלטה זו להעבירו מהמחלקה. אני מוחה נגד הנזיפה המיותרת בעובדים המסורים המקצועיים והשירותיים, שעושים את מלאכתם לשביעות רצון כל הגורמים, ולמורת ליבם של הולכי רכיל.

14. בתאריך 30/12/09 שוחחתי עם מנהל המח', אלי דהאן. לדבריו העובדים מגיעים בבוקר למשרדי המח' במכבים, ומקבלים את המטלות היומיות ממנו. מנהל המח' מתאר סוג של עבודה קשה פיזית, לדוגמה, החלפה של דוד שמש, הרמתו והוצאתו מהגן, הרמת מחסומים וכד'. הוא מקפיד על חלוקה שווה בנטל העבודה. הצוותים הקיימים נכון לתאריך הביקורת: בני סאלב, נורי סאלם – פועלים במבני ציבור, מרתכים ותיקונים. ישי ויעקב הלל – פועלים בכל מבני הציבור, אינסטלציה ותיקונים למינהם. ניסים סמחוב – עבודות חשמל. אלי גזית, שולומון יצחק – פועלים בכל מוסדות הציבור – אינסטלציה וחשמל. יצחק שולומון סירב לבצע עבודות שכרוכות בהרמת משא כבד (פירוט בדוח), ולאחר מכן, פנה עובד המח' יעקב הלל וסרב להמשיך לעבוד עם יצחק שולומון. בעקבות כל אלה, נערך ברור עם מנהל האגף, שלמה עטר, ויו"ר וועד העובדים (סעיף 7) ולאחר מכן ברור של כל עובדי המח' עם ועד העובדים, מנהל האגף. לאחר מכן ובסמוך החלו פעולות מצד העובד כגון מעקבים, צילומים ונסיונות למצוא ליקויים. לדברי מנהל המח' הנהיג שמי שמסיים את המטלות חוזר למשרדי המח' וממתין לקריאה או למטלה אחרת. לדבריו, בשעה 14:00 כאשר הגננות מסיימות עבודתן, גם עומס העבודה במח' יורד. ובכל מקרה, העובדים אינם רשאים להסתובב ללא מטרה ברחבי העיר, מחוייבים על פי הוראתו לחזור למשרדים.

התבקש על ידי להתייחס לתמונות בהם נראו עובדים ישנים במהלך זמן עבודה בחדר מנוחה.

לדבריו, העובדים עובדים עבודה קשה ומאומצת ובעת בה הם בין קריאות /מטלות הם נמצאים בחדר מנוחה. הוא אינו נכנס לחדר המנוחה מתוך כוונה לאפשר להם פרטיות. הוא לא ידע על המתרחש שם. הניח שהם נחים. לפיו, אין לישון בזמן העבודה, תינתן הוראה להוציא מהחדר את ספות השינה ויובהר לעובדים כי חל איסור על שינה בזמן העבודה.

התייחסות לעניין איסוף הבקבוקים במתחם

הופסק איסוף הבקבוקים. הועבר מכתב של מנהל האגף בנושא. תוכנו הועבר לעובדים.

התייחסות לכך שעובד המח' מתגורר במתחם.

העובד ישן במקום מס' ימים עקב שינויים/בעיות במצבו המשפחתי. בעקבות מכתבו של מנהל האגף, ניתנה הנחייה ואיסור מוחלט על קיום מגורים באתר המח' במכבים.

התייחסות לגבי העובדה כי העובדים שותים במשרדי המח' שתייה חריפה

היה נהוג בערב פסח, ראש השנה לעשות במקום חברותא ולשתות בירות. לדבריו אין מדובר בתופעה של יום יום. כמו כן, מכתב מנהל האגף הובא לידיעת העובדים והובהר כי חל איסור מוחלט על צריכת שתייה חריפה במקום.

התייחסות מנהל המח' אלי דהאן

קראתי את הדוח ולהלן השגותיי ותשובתי:

הקדמה:

אני מנהל את המחלקה מזה 11 שנים בצורותיה השונות. המטלות והעבודות של המחלקה הן רבות, שונות, קשות, ותחת לחץ זמן ופיזית מאד. אנו עומדים בכל היעדים והעבודות השוטפות ובזמנים שהוקצבו. ובנוסף אירועים לאורך כל השנה ושיפוץ קיץ צביעת מוסדות החינוך ומשרדי העירייה. המחלקה מטפלת בלמעלה מ-6,000 פניות ותקלות בשנה, אם זה עבודות שגרתיות במוסדות חינוך תחת לחץ זמן, סבלות לכל האירועים ועבודות מקצועיות בכל התחומים כמו חשמל, מסגרות, ריתוך, אינסטלציה, ועבודות בינוי שונות בצורה הטובה ביותר, ועל כך יעידו מקבלי השירות.

- א. עברתי למשרד במתחם המכבים השוכן בתוך קונטנר לפני שנה וחודש ולא כפי שכתב העובד שולומון.
- ב. כשהתחילו הבעיות עם העובד יצחק שולומון כפי שצוין בדוח פעלתי לפי כל הנהלים והסובלנות. שיחות רבות בירורים פנימיים עם העובד שולומון ורק אחרי שזה לא עזר דיווחתי למנהל האגף שלמה עטר ולוועד העובדים שגם הם פעלו בהגינות וסובלנות עם העובד.
- ג. בכל הפגישות האלו טענותיו ותשובותיו של העובד על קיפוח בסידור העבודה הופרכו, תשובותיו היו מבולבלות ורצופות באי אמיתות סילופים מגמתיים כלפי חבריו לעבודה. וזאת נזכר העובד לעשות רק אחרי שהעובדים לא רצו לעבוד איתו יותר, לעובד הוחלף בן זוג לצוות כמה וכמה פעמים. יו"ר הוועד הילה מזרחי נוכחה בכמה מהפגישות עם העובד ואמרה שהיא לא מבינה אותו ולא את התנהגותו.
- ד. על פי הוראה שלי, על העובדים לחזור למתחם המחלקה בגמר העבודות שאני נותן לנס בסידור בבוקר, לקבלת עבודה נוספות ולסידור הרכבים ליום שלמחרת.
- ה. לא היה ואין אישור לעובדים בזמן המתנה לעבודה נוספת להירדם או לבצע דברים שלא קשורים לעבודה. ואם היו תקלות כאלו הם טופלו. נוהלי העבודה הסדירים רוענו בתוקף ויבוצעו כל כמה חודשים כפי שנעשה עם היום.

1. לפי הבנתי מגיע לעובדים שיהיה במטבחון מכשירי חשמל לחימום וקירור האוכל כמו שיש בכל מטבחי מחלקות העירייה ובניין העירייה. ואם יש אביזרים שהם לא שמישים ומיותרים הם יסולקו. מכונת הכביסה כפי שהוסבר ע"י ראש האגף הם לכביסה של הבגדים המלוכלכים הבאים במגע עם ביוב וחומרים אחרים.
2. קונטנר המנוחה הוקצב לעובדים רק לפני שנה, לפני זה לא היו תנאים סבירים לעובדים.
3. נושא החתמת כרטיס עבודה ע"י אחרים, לא יתכן מאחר והשעון נוכחות נמצא מול משרדי ומול המזכירה.

לסיכום

אני מקבל את הערותיך לגבי התנהגות חלק מהעובדים, ותקלות אלו יטופלו. אבל מכאן ועד להכפשת והפצת שקרים על העובדים והמחלקה ע"י העובד שולמון יצחק המרחק רב מאוד. ולראיה, מתקבלות אצלנו מכתבי תודה והערכה לעשרות ומאות מגני הילדים, בתי ספר, מקוואות, אולמות ספורט ומחלקות העירייה אני פתוח לביקורות ומקבל אותה, אבל לא למסקנות של נזיפה לעובדים ולמנהלים.

15. בתאריך 19/1/10 שוחחתי עם ישי יהושוע, עובד המח'. הוצגו בפניו מס' עובדות :

- לינה במשרדים - לדבריו בשל נסיבות אישיות נאלץ לעיתים ללון במשרדים. זה קרה מעט פעמים ומאז שנאמר שאסור ללון במקום לא לן שם.
- איסוף בקבוקים ואיחסונם באתר המשרדים – הוא השיב כי נכונה העובדה כי אסף בקבוקים. לדבריו, העובדים יודעים כי הוא זקוק לכסף, עזרו לו ואף אספו עבורו בקבוקים. מנהל המח' ידע על כך ואף ביקש ממנו מס' פעמים לא לאסוף במתחם בקבוקים. קיבל הודעה כי אסור לאסוף בקבוקים במקום, יפעל לסילוק הבקבוקים הנמצאים במקום ולא יביא חדשים.
- התמונות בהם נראה ישן במהלך יום עבודה בחדר המנוחה – מאשר שמשעה מסוימת בערך בשעה 13:00 – 14:00 מסתיימת עבודת הגננות בגנים ואז חוזרים למתחם. יושבים בחדר העבודה ומחכים לקריאות. הוא מספר על כך שהעובדים במחלקה עובדים קשה, בשמש, אז לעיתים נרדמים. בד"כ לא ישנים במקום.
- הציוד הנמצא בסככה ובחדר המנוחה – כל הציוד הנמצא במחסנים הובא או נאסף על ידי עובדי המח'. לדעתו אין מניעה לאסוף ולתפעל את כל הציוד הנמצא במקום לשירות וטובת העובדים. כמו למשל, שמכונת הכביסה משמשת את העובדים לכבס בגדי עבודה מלוכלכים עם שמן ומימי ביוב. כמו כן, הציוד הקיים במקום משמש אותם לספק את צרכי האוכל. הציוד בחדר מנוחה נמצא שם ללא שימוש. לדבריו בתוך הקראוון אין קליטה (רדיו וטלוויזיה), צריכה של שתייה חריפה במקום – הוא אינו מבין על מה המהומה, לדבריו שותים בירה. לא סייג זאת באירועים מיוחדים.
- כל ההתנהלות במקרה של יצחק שולמון – לדבריו, הוא אדם חולה. עובדי המח' חיפו עליו, עזרו לו. בשעה שהתרחשו ריבים בגלל אופיו, לא רצו והתלוננו. ריבים קשים יותר נשאר ביניהם. וההפך, הוא עזר והיה איתם. הוא עזר כמו כולם לאסוף בקבוקים ולהביאם לאתר. הוא שתה איתם בירות, ישן איתם בחדר המנוחה ואכל את האוכל שחלקו איתו. המפנה היה בעקבות חילוקי דעות וריב בין יצחק שולמון לבין אלי דהאן ויעקב הלל. שולמון התחיל לריב, לצלם את העובדים ואז גם להלשין לכל מיני גורמים בעירייה.

התייחסות העובד ישי יהושע

קראתי את הטיוטה ולהלן תגובתי:

1. בעניין הבקבוקים הופסק העניין.
2. עקב בעיות אישיות נאלצתי לפעמים לישון במתחם המכבים, דבר זה הופסק לחלוטין.
3. איציק עבד איתי שנה שלמה והיה מבקר בקופ"ח אני כיסיתי עליו עקב מחלתו הקשה.
4. דיבר אליי באלימות מילולית ובהתנהגות תוקפנית.
5. לפני כמה שנים כשעבדנו כצוות איציק בעמדה הקדמית בקראוונים הוריד אותי מהרכב כדי שאלך ברגל כי סירב להגיע למכבים דבר שקרה מספר פעמים.
6. איציק הוא שקרן שמנצל את מחלתו לרעה ולדברים שליליים.
- 7.

16. בתאריך 20/1/10 שוחחתי עם ניסים סמחוב, עובד המח'. לדבריו, שולמון היה חבר שלו וכי לא האמין כי "יילכלך" עליו. הוא אכן מאשר שלעיתים שותים בירה בארוחות, לדבריו, באותה מידה ניתן גם לשתות בדרך במהלך הנסיעה. הוא הסכים שיעבוד בצוות חשמל אך מאז שקילל אותו במשרדים לא מעניין אותו מה יקרה עם העובד. לדבריו, מכשירי החשמל בחדר המנוחה מנותקים. העובדה כי נחים לעיתים היא נכונה אבל צריך לדעת כי כל התלונות המגיעות למח' נסגרות ומטופלות.

התייחסות העובד ניסים סמחוב

1. רוב הדברים שנכתבו הם שיקריים. היום אני מכיר את פרצופו האמיתי של העובד, בגלל מחלתו לא מסוגל להיות בחברה ואני לא רואה בו פרטנר לעבודה.
2. לגבי השתייה – שותים בהרמת כוסית לקראת החגים או באירוע של יום הולדת כמו בשאר המחלקות.
3. המחלקה עובדת קשה, ומבצעת את עבודתה בצורה הטובה ביותר ולשביעות רצונם של הגננות, מנהלי בתי ספר והמחלקות בעירייה, וכך יעידו מכתבי התודה והערכה.
4. בקשר למכשירי חשמל – לדעתי בכל מחלקה בעירייה יש טוסטר מיקרו גל, טוסטר אובן ומקרר לחימום ולקיורר האוכל, ואנחנו לא שונים משאר המחלקות.
5. לסיום אני מקווה שתמצא פיתרון מהיר לשני הצדדים.

17. בתאריך 20/1/10 שוחחתי עם נוריאל סאלם, עובד המח'. עובד ותיק כ-13 שנים. לדבריו, אינו ישן בחדר המנוחה, ולאחר שעות העבודה אינו נשאר במתחם. מאשר כי עזר לישי באיסוף בקבוקים, אסף בקבוקים בביתו והביא אותם ישי. נוריאל מצוות לבני סאלם. הם מבצעים סבלות, ריתוך מסגרות ואינסטלציה. הם תמיד עסוקים, סידור רכב, טיפולים לגנרטור וכד'.

התייחסות העובד נוריאל סאלם

אני עובד קשה בחום בגשם ומסיים את כל העבודה ולא משאיר למחר עבודות, ומבצע על הצד הטוב ביותר. כל טענותיו של איציק סלומון שקריים ואני תפילה שהקב"ה ירחם וירפה אותו מחוליו, וכל מה שהיה בידנו לתמוך בו תמיכה גשמית ורוחנית תמכנו בו.

18 . בתאריך 20/1/10 שוחחתי עם בני סאלב, עובד המח'. הוצגו בפניו תמונות ודברים שנשמעו מפי עובדי המח'. לגבי איסוף בקבוקים עבור ישי, אומר כי בכל מקום בו ראו בקבוקים אספו ונתנו לישי. זה היה להתאחד ולעזור לעובד. מאשר כי ישי לן במשרדי המח' במכבים מעת לעת. זה קרה ונפסק בשל סיבות אישיות של העובד. לדבריו, הוא ונורי נחשבים עובדים מקצועיים. הוא מבצע תיקונים בגנים ובבי ספר, גם אם הצוות לא נמצא. הוא מחזיק מפתח "מסטר", לכל הגנים ברחבי העיר. ואם יש תקלה בגן ילדים, נכנס לגן ומטפל בבעיה גם אם הגנת או הסייעת אינן נמצאות. מספר כי לפני תקופה, הוא ואלי דהאן חיפשו את שולמון. מצאו אותו יוצא עם עגלה מהסופר בצהריים. כמו כן, יצחק שולמון היה נעלם בצהריים, ידעו כולם כי הוא הולך לנוח.

התייחסות העובד בני סאלב

קראתי את הדוח וזו תגובתי:

1. בכל משרדי העירייה יש מכשירי מיקרו גל, טוסטרים ומקררים.
2. לי ולנורי איש צוות יש מפתח "מסטר" לכל הגנים ובתי הספר ולעיתים העבודה מתבצעת עד 16:00.
3. בקשר למשחקי נשק – לא היה ולא נברא – איציק משקר והוזה.
4. שתיה חריפה – לפעמים כשישי יום הולדת או ערבי חד מביאים יין להרמת כוסית.
5. החתמת כרטיס עבודה – שקר וכזב, אף עובד לא מחתים כרטיס לעובד אחר, הכרטיס שלי נמצא אצלי בארנק בלוי מרוב שימוש.
6. לסיכום העובד יצחק שולמון עצלן, עושה נזקים לצנרת בכוונה, המחלקה לא מסתדרת איתו, לא מעוניינים לעבוד איתו כי הוא אלים פיזית ומילולית.

19 . בתאריך 20/1/10 שוחחתי עם אלי גזית, עובד המח'. עובד כשנה בעירייה. יום העבודה מתנהל באופן של קבלת נושאים לטיפול ממנהל המח'. הוא בונה מסלול עבודה על פי הקריאות שבידיו. בד"כ עוצרים בדרך ואוכלים לעיתים חוזרים להפסקה במתחם המח' במכבים. כאשר מסתיימות הקריאות חוזרים למתחם המח' במכבים. הוא מצייך כי גם הוא נמצא ומשתמש בחדר המנוחה. לדבריו, במהלך עבודתם המשותפת לא מסרב לעבוד או להרים ציוד. היה מקרה בו סירב להרים משקל בעת עבודה במתחם המח', שם נדרש להעביר ברזלים כבדים.

20 . בתאריך 23/12/09 ערכתי סיור במשרדי המחלקה, המחסנים בשכונת מכבים. כפי שמופיע בתמונות שצולמו על ידי יצחק שולמון, יש במתחם סככה שבה יש ציוד חשמלי בייתי מגוון. מכונת כביסה (הכילה כבסים, מכונה עובדת מחוברת לחשמל ולמים), תנור בישול, מקרר, טוסטר ומיקרו, דוד חשמל וכן, כסאות ושולחנות. כמו כן, בחדר המנוחה ישנן מיטות, מחשבים, טלוויזיות, מזרונים. במתחם כולו ניתן לראות ארגזי בקבוקים ריקים המיועדים למיחזור (בעלי שווי פיקדון).

From:TAHZUKA

08 9707524

08/02/2010 15:53 #008 P.001/001

סו"ל. מברק הצי"ה סניף נושא
 בנב"ו. התייחסות למכתב סו"ל והמסורה
 קימתי את הסכום שאם אגב ולא נעם הייטות
 לצה שהצנין שלי יקבל פתרון אצורק- אבל במוסאליז' רק שאני
 ג"ב אצלנו הפס בשלבים הצי"ה במקרה שצה יגד' אפקיון
 אפני במה מנדסק אנן היציב למקרה שהמקום שאני למצוא בו
 אל למשקם לי - לכן אם שני' אוקד אגב במה אונצ'וג - אגב
 לפא"ד למקרה- שני' מצאם אפישה- שג-הן אל הובלו אלמנט
 בהתייחס למסובב מדוק- אצורק- שקוק מפיכב- המטרה בתמורה כאלה
 אונמ הצני' - להפטר למצי' - יש למצוא זה יצ-מכוונת - אל בוחלים
 בטום אמצעים- יק אהצק לי - לנסו לי כבי אמת הקור
 המלווה עלי אפיקוח בנה עלי בנה לא חוקק - ובעלנו יוצק לי אונמ
 למחור זה . היום במו שכל הצעק - המעוק אובב אב אטה
 ("אני אספר למברק הצי"ה והוא יציין אותך) כדי הייתה צען
 אנן למטה להפסס יונק- פולמיק בקספ' מהמקברה והמבית את הסבור
 ואף אצני' , אגב אצני' של המנהלים אשר המלאו אספר
 עלי שקוק - אנן יוצה להצב שאק שש שנים באשר לה' באפולים
 ב'מיק אל קלימ- המפטר אצורב כיה' עלי-מנמ אל אפל למק
 המלוח הגמוצמ' יק למחור אל קנה- היום באק ואונמ עלי
 צביק שקרום כאלה (זה מוקד מפי) באג- למנהלים אשר אונמ
 אפול אוננו ולא אצורב עלי בצי' שלי. לפי המלוח של האבלים
 אצ- מנהל אל בפק אג אונמ הצני' - אנן בצק' בטח
 אכן אנן אונמ שכל משהם דגבו עלי שקרו יק אפני בשנים
 אונמ לתפלים הצני' לי "אובב מצטי"ן בהמאפס ואלממ
 וזום אנן הפכה אלוה למטה אצרי' אפול' ה' בי'לו
 שאוס- אפיה שנה אכאו בלא הו . אנן אונמ מצטי' אגב
 מאג המצאות שאני מ'י בה .

מנהל עלי התייחסותך
 בברב - 'צחק שולמון

הערת הביקורת

הביקורת פנתה לעובד על מנת לבדוק את הפניות/מכתבים שהעביר לגורמים בעירייה. העובד נפגש עם הביקורת מס' פעמים. והציג את התנהלות מח' האחזקה והדברים שמתרחשים במח'. התייחסות העובד לטיוטה אינה ברורה. נאמר לעובד להתייחס לסעיפים הרלוונטים אליו בטיוטה. ההתייחסות מופיעה כחלק מהמסמך ומודגש כי אינה רלוונטית ברובה.

מסקנות

22. ההתנהלות אל מול העובד יצחק שולומון באופן של בירורים, אסיפות, תיעוד במסמכים כתובים החלו כאשר העובד החל לריב, להתנגח ולהתנצח מול כל עובדי המח' ומנהליה. אין זה משנה את העובדה כי העובד במגבלותיו הרפואיות אינו יכול להמשיך לעבוד במחלקה ואין זה משנה את הממצאים העולים מהתנהלות מח' אחזקת מבנים.

23. על פי תיאור העבודה במח', הגדרת הפעולות המבוצעות על ידי המח', ובהמשך להבהרת הרופא התעסוקתי (ראה סעיף 11), העובד יצחק שולומון אינו יכול להמשיך ולעבוד במח' אחזקת מבנים.

24. בשים לב, ולאחר הבהרה של מנהל האגף שהועברה לביקורת, רוב הליקויים לכאורה שהעלה העובד יצחק שולומון התרחשו במתחם הקראוונים החדש אליו עברו העובדים בשכונת מכבים (עברו למתחם במבנהו החדש לפני כשנה וחודשיים). לעובדה זו השפעה והביאה לשינוי חלק מהמסקנות שהופיעו בטיוטת הדוח.

25. העובדות שעלו כתוצאה ממערכת היחסים העכורה בין העובדים עולות לכדי התנהגות שאינה הולמת, ועבירות משמעת של עובדי המח'.

26. הביקורת רואה בחומרה את העובדה כי הליקויים בהתנהלות המח' עלו רק כתוצאה מסכסוכים פנימיים, והחלטה של העובד יצחק שולומון מה מתרחש בתוך המחלקה פנימה. מנהל מח' אחזקת מבנים, שהיה מודע לחלק מהתנהלות לא נקט בכל האמצעים להפסקת ההתנהלות הפסולה. מנהל המח' ידע כי העובד יצחק שולומון אינו עובד בחלק מהזמן, תפס אותו מבצע קניות בזמן עבודה, למרות זאת המקרה לא דווח. כמו כן, התנאים הנוחים לעובדים נוצרו בעת מעבר מנהל המח' לאתר בשכונת מכבים (משרדים חדשים, חדר מנוחה וכד'), חייב היה מנהל המח' לשלוט בעובדיו ולנהלם ולא לאפשר להם לנוח או לנמנם כמראה התמונות שהוצגו, לנהל איסוף בקבוקים במתחם, לישון במקום ולשתות בחברותא בסיום יום העבודה ולעיתים במהלכו.

העובדה כי מעת לעת העובדים מגיעים למתחם בשעות הצהריים, יושבים בחדר המנוחה, מנמנמים מעידה לדעת הביקורת על תכנון זמן לקוי של מנהל המח'.

הובהר על ידי מנהל המ' כי ניסה למנוע חלק מהתנהלות במקום. אמר/שאל מנהל האגף (בעת הבהרתו לביקורת), האם יכול להיות שכל ההתנהלות היא 2 מ' ממשרד המנהל והוא אינו יודע מה מתרחש אצלו?!
27. איסוף הציד, וההשקעה ביצירת תנאי לינה ושהות במקום היא אינה סבירה. הסככה, והתנאים שבה משמשים לבישולים במקום. וחדר מנוחה מאובזר ללינה ולתרבות פנאי שלמיטב ידיעתי וקביעתי, אינה נדרשת במח' אחזקת מבנים.

המלצות

28. מנהלת משאבי אנוש תפסיק את עבודתו של יצחק שולומון במח' במהירות האפשרית.
29. מנכ"ל העירייה ינזוף במנהל מח' אחזקת מבנים.
30. עובדי המ' ינזפו על ידי מנכ"ל העירייה זאת בנוסף למכתב שהעביר מנהל אגף ש.פ.ע למנהל מח' אחזקת מבנים, המפרט את האיסורים המפורשים שיש להנהיג במחלקה (מצוין בסעיף 12 לדוח).
31. מנהל האגף יפעל באופן מידי וינקוט בכל האמצעים למניעת הישנות המקרים המתוארים.
32. מנהל האגף ומנהל המ' יפעלו להוצאת הציד החשמלי והציד הנלווה הנמצא במקום ואינו נדרש לצרכי עבודה (ובמיוחד את כל הגרוטאות במתחם), בחדר המנוחה- מחשבים, טלוויזיות, מזרונים וספות שינה. בסככה בחצר המתחם – תנור בישול, ומגוון המכשירים החשמליים המשמשים לבישול ואפייה.
33. מנהל מח' הבטחון בעירייה ישקול את רשימת המורשים מטעמו לשאת נשק וינחה אותם לגבי כללי התנהלות עם הנשק בתפקידם בעירייה.

דו"ח מס' 2 – ביקורת על עמותת "מופעים" – היכל התרבות מודיעין מכבים רעות

בתאריך 7 מרץ 2010, יום ראשון כ"א אדר תש"ע, הוגש לראש העיר דוח בנושא "עמותת מופעים". החלטתי, כמבקר העירייה, שנכון יהיה לבצע ביקורת בעמותת מופעים ולו בגלל השלב בה העמותה נמצאת. העמותה החלה את שנת הפעילות השלישית, בשלבים של גיבוש המבנה הארגוני, יציקת תוכן להגדרות תפקידים ופועל יוצא מזה גיוס של כח אדם ע"פ צרכי העמותה. הביקורת בוצעה על ידי משרד רו"ח בליווי מבקר העירייה לכל אורכה של הביקורת. להלן דו"ח הביקורת שהוגש לראש העיר :

ביקורת היכל התרבות מודיעין מכבים רעות

מבוא

היכל התרבות מודיעין מכבים רעות, (להלן: "היכל התרבות") הינו מרכז תרבות אשר פתח את שערי לקהל ב- 1/11/07 וכולל בתוכו אולם מופעים גדול, גלריה לאמנות, אמפי תיאטרון, בית קפה/מסעדה ואכסדרה רחבת ידיים.

היכל התרבות פועל באופן עצמאי באמצעות "עמותת מופעים" (להלן: "העמותה"), אשר התאגדה ב- 9/7/06 (ני"ע 107). העמותה החלה למכור מינויים בחודש ספטמבר 07 והופעות בהיכל התרבות החלו בחודש נובמבר 07. האולם המרכזי בהיכל התרבות הינו **אודיטוריום** המונה 600 מקומות ישיבה. בנוסף קיימים **האמפיתיאטרון** - חלל פתוח בצמוד לבית הקפה - אשר מונה כ-150 מקומות ישיבה ו**הגלריה לאומנות**, אשר משמשת במה לאומנים מכל תחומי האומנויות. לעמותה קיים הסכם עם קבוצת קניית ביחס לאולם נוסף בקניון עזריאלי - אולם עינן - המכיל 346 מקומות.

מטרות היכל התרבות:

- להוות מרכז תרבות אזורי ייחודי, שירווח את צימאוננו של הקהל במודיעין, מכבים ורעות לתרבות ולאמנות;
 - להוות מרכז של יצירה אמנותית – מכל תחומי האמנות והתרבות - בהם תוכניות מנויים שונות ומגוונות למבוגרים ולילדים, הצגות תיאטרון ממיטב התיאטראות בארץ, סדרות איכותיות של קולנוע, מוסיקה, מחול ספרות ומופעים לכל המשפחה;
 - הגלריה לאומנות מהווה במה לאומנים, בין היתר אומנות פלסטית (כיום יש בה תצוגה של פסלי מודיעין);
 - להוות מרכז לכנסים ואירועים לגופים פרטיים וציבוריים, הכוללים קבלת פנים, כיבוד ותוכנית אמנותית בהתאם לדרישות המזמין.
- (בהתאם לשיחות עם מנכ"לית היכל התרבות ובהתאם לאתר התוכן של היכל התרבות)

במהלך חודשים אוקטובר-דצמבר 2009, נערכה ביקורת בהיכל התרבות במטרה לבחון את הניהול שבו, על היבטיו השונים. במהלך הביקורת נתקיימו פגישות עבודה עם מנכ"לית היכל התרבות, מנהלת מחלקת פרסום ואירועים, אחראית אתר האינטרנט, מנהלת המשרד, המנהל הטכני, מנהלת שירות הלקוחות, מנהלת החשבונות של העמותה ומנהל מערכות המידע בעירייה. הביקורת קיבלה לידיה מסמכים שונים ואף ערכה סיור בהיכל התרבות עצמו.

הביקורת מציינת בחיוב את שיתוף הפעולה עם נציגי הביקורת ואת הסיוע שניתן מטעם מנכ"לית היכל התרבות ועובדיו.

מטרות הביקורת

- בחינת המבנה ארגוני של היכל התרבות (בעלי תפקידים והיררכיה, הסכמי העסקת העובדים);
- בקרה על הניהול כספי של היכל התרבות;
- ניתוח נתונים כספיים של היכל התרבות (הכנסות, הוצאות וסבסוד);
- מערכות המידע בהיכל, הממשק בין המערכות השונות ואבטחת המידע והקופות;
- בחינת אופן בחירת המופעים והקמת מופע;
- קביעת מחירי הכרטיסים והמנויים, כולל הנחות;
- בחינת מספר הזמנות למופעים, משמע מכירות באפס;
- בחינת ניהול הכנסות נוספות- השכרת האולמות, תערוכות, פרסום וזיכיון בית הקפה;
- הטיפול בתקבולים בקופות ועל ידי מנהלת החשבונות, כולל התייחסות לקופת פריטות. עצמאות היכל התרבות

הביקורת תציג את ממצאיה והמלצותיה בכל תחום ובסיומו של הדו"ח יוצג ריכוז הממצאים.

ממצאי הדו"ח:

1. המבנה הארגוני של היכל התרבות

1.1. היכל התרבות כתאגיד עירוני

היכל התרבות מנוהל באמצעות תאגיד עירוני (ני"ע 208) אשר אושר על ידי משרד הפנים ונקרא "עמותת מופעים". על פי סעיפים 249(30) ו-249א לפקודת העיריות, לעיריית מודיעין מכבים רעות (להלן: "עיריית מודיעין") יש סמכות להקים חברות, עמותות ואגודות שיתופיות לצורך מילוי הסמכויות והתפקידים שהוענקו לה על פי הפקודה. במידה והקימה העירייה תאגיד ולפחות מחצית ההון או לפחות מחצית כוח ההצבעה בו בידי העירייה, מוגדר התאגיד כתאגיד עירוני.

היכל התרבות מנוהל ע"י **דירקטוריון העמותה** אשר יו"ר שלו הינו ראש העיר וחברים בו: 4 חברי מועצת העיר- ראש העיר, מחזיק תיק התרבות ו-2 חברי מועצה נוספים; 4 נציגי עירייה- מנכ"ל העירייה, היועצת המשפטית, גזברית העירייה ומנהל תחום תרבות ואירועים וכן 4 נציגי ציבור.

יצוין כי בהתאם לדו"ח הכספי של העמותה (ני"ע 107), העמותה הוכרה על ידי נציבות מס הכנסה כמוסד ציבורי לפי סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה וכמוסד ללא כוונת רווח (מלכ"ר) על ידי שלטונות מס ערך מוסף.

לגבי זכויות החתימה בחשבון העמותה- יש צורך בחתימה של המנכ"לית על כל חוזה או המחאה, כמו גם נדרשת חתימה של גורם 1 נוסף מתוך מורשי החתימה- ראש העיר (שהוא אף יו"ר העמותה), מחזיק תיק תרבות נוער וספורט, או נציגת הציבור בן אליעזר.

ממצאים

- 1.1.1. בבדיקה מדגמית של המחאות נמצא כי הן חתומות באופן תקין.
- 1.1.2. לביקורת נמסר הסכם בין עיריית מודיעין לעמותה מ- 9/7/2009 (ני"ע 230) לפיו העירייה היה בעלת הזכויות בהיכל התרבות והעמותה נוסדה על ידי העירייה על מנת לפתח ולקדם פעולות תרבות בעיר זו. ההסכם חתום באופן תקין.
- 1.1.3. לעמותה נערך תקנון עמותה עירונית ובו מפורטים שמה, מטרתיה, חבריה וכיוצ' באופן תקין.

1.2. בעלי התפקידים בהיכל התרבות

עובדי היכל התרבות, אשר הינם למעשה עובדי העמותה, עובדים ב-7 מחלקות שונות, עליהן אחראית מנכ"לית העמותה (ני"ע 100):

- משרד- בראשו מנהלת משרד, אשר אחראית על האדמיניסטרציה, על הפקת החוזים להשכרת האולמות, הפקת החוזים עם המפיקים וכן אחראית על משאבי אנוש.
 - מחלקת מכירות לקוחות- בראשה מנהלת האחראית על 10 עובדי מכירות. העבודה במשרות חלקיות בין 3 ל-5 שעות ביום, 12-15 שעות שבועיות. אחריות על מכירת מנויים, שיבוץ מנויים למופעים, השכרה לכנסים ואירועים וגיוס חסויות לחוברות.
 - מחלקת שירות לקוחות- בראשה מנהלת מחלקת שירות לקוחות, האחראית על 10 עובדי מחלקה. העבודה היא במשמרות, 7 ימים בשבוע, כשכוללת היענות לפניות של מנויים ואף פניות יזומות למכירת מנויים.
 - מחלקת פרסום ואירועים – בראשה מנהלת. אחריות על שיבוץ האירועים ע"י המפיקים, הפקת חוברת והפצת לוח האירועים במערכת meeting ובדוא"ל. במחלקה זו עובדת אף אחראית אתר האינטרנט.
 - מחלקת שיווק מוסדי - בראשה מנהלת מחלקת תפעול ושיווק מוסדי האחראית על 12 דיילים. אחראית על התקשרויות מול כל הארגונים והמוסדות השונים.
 - מחלקה טכנית – בראשה מנהל האחראי על עובד נוסף העובד במשרה מלאה. יש אף גיבוי טכני ע"י עובד חיצוני שעובד לפי שעות.
 - מחלקת ניקיון – יש עובד 1 במשרה מלאה.
- בנוסף קיימים שירותים חיצוניים הניתנים להיכל התרבות בתחומים הבאים:
- יחצ"נית – ב- 15/9/09 החלה את עבודתה כריטיינר תושבת העיר .
 - יועץ משפטי – משרד חיצוני אשר עובד לפי שעות.
 - הנה"ח + שכר.
 - שמירה ואבטחה – מוקד אמון.
 - גיבוי טכני.
- על מנת לבחון את תקינות הסכמי העובדים, נמסרו לביקורת 4 הסכמי עבודה של עובדים שונים (ני"ע 301-304) ואף נבחנו בהיכל התרבות 5 הסכמים נוספים.

ממצאים:

1.2.1. **ביחס למבנה הארגוני, לדעת הביקורת** עבודתה של מנכ"לית היכל התרבות כוללת תפקידים תפעוליים רבים, שיכולים להיעשות ע"י גורם נוסף שיהווה סמנכ"ל וייטול את האחריות והסמכויות על ההפעלה השוטפת של ההיכל. כך תוכל מנכ"לית היכל התרבות להתמקד יותר בניהול המקום ופחות בתפעולו. דוגמאות לפעולות שכיום באחריות המנכ"לית ומומלץ להעבירה לסמנכ"ל תפעול, הינן- קבלת מיילים לגבי הצגת חדשות והפנייתם לחברי ועדת רפרטואר, תיעוד מרכזי של ועדת הרפרטואר, טיפול בנושא הזמנות. מנכ"לית היכל התרבות ציינה בפני הביקורת כי אכן מתכננת לבקש את מינויה של אחת ממנהלות היכל התרבות לשמש כסמנכ"לית תפעולית.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: עיסוקה בתפקידים תפעוליים רבים נבע מכך שרוב עובדי ההיכל, למעט המנהל הטכני, הינם חסרי ניסיון בתחום העיסוק המרכזי של ההיכל. כיום לאחר שנתיים של עבודה, העובדים הוותיקים הפנימו את נוהלי העבודה. בהחלט יש מגמה למנות סמנכ"ל/ית תפעול בעתיד וייתכן אף מתוך הצוות הקיים.

כמו כן, כפי שיורחב בפרק 4, כיום (דצמבר 09) מנכ"לית היכל התרבות משמשת אף כמחליפה של מנהלת שירות לקוחות. הביקורת סבורה כי תפקיד זה צריך להיעשות על ידי גורם אחר, על מנת שתהא הפרדה בין הגורם המפקח, להלן מנכ"לית היכל התרבות, לבין הגורם המנהל בפועל. בשילוב תפקידים אלו, הכולל הרשאות של מנכ"לית היכל התרבות לקופות, יש פגיעה בהפרדת התפקידים ונמנעת בקרה מסודרת מטעם מנכ"לית היכל התרבות.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: לצורך מינוף מחלקת שירות לקוחות אכן הייתה כוונתה להחליף את מנהלת שירות הלקוחות בעת שהותה בחופשת לידה. בפועל מונתה מנהלת משמרת מהמחלקה, כמנהלת שירות הלקוחות בפועל.

1.2.2. **בנושא המחשוב-** כיום קיים גיבוי של עובד עיריית מודיעין- ללא התחשבנות וללא מתן שכר נוסף על כך. אין זה תקין ויש לדאוג כי במידה וניתנים שירותים ע"י עובד זה, תבוצע לגביו התחשבנות על ידי היכל התרבות. לחילופין ואף מומלץ יותר, יש להתנתק משירות זה לחלוטין ולהעסיק עובד של העמותה בתחום זה.

1.2.3. ביחס למשרת מנכ"לית היכל התרבות –

1.2.3.1. 9/06-12/07 - מנכ"לית היכל התרבות החלה עבודתה ב- 1.9.2006, כשסוכם בינה לבין מנכ"ל עיריית מודיעין (ני"ע 305), כי עד להקמת עמותת מופעים, תועסק באמצעות מתנ"ס מודיעין. ב- 9/06 נחתם הסכם העסקה בין מתנ"ס מודיעין לבין מנכ"לית היכל התרבות (ני"ע 306), כשבנספחו מפורטים שכרה ותנאי העסקתה ואף מסוכם כי עם פתיחת ההיכל ידונו שוב בשכרה. משכורתה לשנת 2007 שולמה ע"י מתנ"ס מודיעין (ני"ע 310). בין ינואר לאוקטובר 07 היה שכרה בהתאם להסכם, כשבנובמבר-דצמבר (אכן בהתאמה לפתיחת ההיכל) עודכן שכרה ועלה בשיעור של 33% טרם נתקבלה אסמכתא על עדכון זה.

כמו כן יצוין כי למרות שעמותת מופעים הוקמה כבר ביולי 2007, פרשה מנכ"לית היכל התרבות מעבודתה במתנ"ס רק ב- 31/12/2007.

1.2.3.2. 1/08 – 6/08 – לא נמסר לביקורת הסכם העסקה לגבי מועדים אלו. כשנשאלה לגבי הסכם מ- 1/1/08 עד ל-1/6/08, השיבה מנכ"לית היכל התרבות שייתכן והיה הסכם שהמשיך את ההסכם הקודם אוטומטית, אולם הסכם זה לא הוצג לביקורת.
עבודתה לבין מנכ"לית היכל התרבות התבצעה ללא הסכם חתום בין 1/1/08 לבין 1/6/08 - מדובר בליקוי מינהלי חמור.

1.2.3.3. 6/08 ואילך – הסכם העסקה חדש נערך ב- 1/6/08 בין עמותת מופעים לבין מנכ"לית היכל התרבות (ני"ע 309). בהסכם זה נכתב כי השכר יהיה % 70 משכר מנכ"ל. שכר מנכ"ל הרשות, עיריית מודיעין מכבים-רעות בחודש 07/2008 היה 32,937 ₪. בברור שנערך עם מנכ"ל העירייה וכפי שידוע לביקורת שהוסכם על ידי ראש העיר דאז, מר ספקטור, נמצא כי סוכם דאז על סכום משכורת כוללת שתשולם לעובדת. סוכם, שהסכום שנקבע הוא שיתורגם לאחוז משכר מנכ"ל, והוא זה שיופיע בחוזה בכירים (מודל (3) סעיף 8) שהוצג לביקורת. האחוז שנקוב בחוזה אינו מייצג נכונה את הסכום שעליו סוכם כשכר למנכ"לית העמותה. תלושי השכר לשנת 2008 - (ני"ע 311) - שולמו כולם ע"י עמותת מופעים:

- בין 1/08 עד 6/08 – שולם שכר הנמוך בשיעור של % 15 משכר חודש 12/07.
- בין 7/08 עד 12/08 - השכר התעדכן ושב לרמת השכר שסוכמה ושולמה בחודשים נובמבר ודצמבר 2007.

בהתאם לדברי מנכ"לית היכל התרבות, לאור הצורך באישור הנהלה שהתעכב, ביוקרטיה, שכרה עודכן בהתאם לשכר מנכ"ל רק ביולי 08. השכר בגובה XXXXX ₪ היווה העלאה שניתן היה לאשר ללא אישור הנהלה, עד שזה יתקבל. **טרם נתקבלה אסמכתא על כך למרות בקשת הביקורת.** לדבריה, למעשה שכרה אמור היה להיות מעודכן רטרואקטיבית, אך היא ויתרה על כך, לשם ההגינות הציבורית.

הערות נוספות לגבי ההסכם מיוני 08 –

- לא ברור מדוע החתימה בסוף החוזה הינה ע"י עיריית מודיעין ולא ע"י העמותה. חוזה העסקה של מנכ"לית "עמותת מופעים" אמור להיות מול העמותה.
- ישנה רק חתימה אחת מטעם העירייה (ראש העיר דאז, מר ספקטור) וחסרה חתימה של גזברית העירייה. באין חתימה החוזה אינו תקף.

המלצת הביקורת ובהמשך להתייעצות שנערכה עם מר ניסים בן יקר, ממשד הפנים, אגף כח אדם ושכר, מנהל תחום חברות ותאגידים. יש להעביר את חוזה העסקה של מנכ"לית העמותה ודוחות כספיים של העמותה לעיונם ולאישור שכרה של המנכ"לית כנגזרת מהנתונים. חוזה העסקה ייחתם מול עמותת מופעים.

1.2.4. **ביחס להסכמי עובדים נוספים שנבחנו, יצוין כי בכל ההסכמים נמצאו פרטי בנק העובד וטופס 101. ב-1 מתוך 9 ההסכמים לא היו 2 חתימות בסופו (של העובד ושל העמותה) וב-4 הייתה חתימה של העובד בלבד. ב-2 הסכמים הנספח להסכם ובו פרטי השכר לא היה חתום וללא תאריך, ב-1 היה חסר רק תאריך וב-2 הסכמים היה הנספח חתום ע"י העובד בלבד. 5 טפסי 101 לא היו חתומים ע"י העובד ובכל הטפסים לא היה תאריך. טופס פרטי הבנק בכל ההסכמים היה ללא תאריך וללא חתימה. אי הקפדה על חתימות על הסכמים, כמו גם ציון התאריך שלהם אינה תקינה. הביקורת ממליצה להקפיד על תיקון ליקויים אלו ולהקפיד על חתימות ותאריכים בכל הסכם ובכל נספח לו.**

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: ההנהלה עושה את המיטב בלהקפיד על ניהול תקין, לרבות חתימה על הסכמים, קיום תאריכים וכו'. הליקויים תוקנו ותהיה הקפדה על פרטים אלו בעתיד.

1.2.5. לא נמצא טופס בתיק העובד של מנהלת המשרד, המעיד על קרבה משפחתית שלה לעובד עיריית מודיעין, על אף שהיא ביתה של מנהלת לשכת ראש העיר.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: עמותת מופעים הינה עמותה עצמאית ולכן לא נמצא לנכון לציין זאת בתיק העובד. בעקבות הביקורת, יוכנס מסמך כזה לתיק האישי.

1.2.6. למרות שבישיבת ועד המנהל ה-1 (ני"ע 208) מונה עו"ד כיועץ משפטי לעמותה, הוא לא זומן לישיבות הוועד המנהל, זאת בהתאם לנמסר על ידו למבקר העירייה. **הביקורת סבורה כי ראוי לזמן את היועץ המשפטי של העמותה לישיבות הוועד שנערכות.**

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: היועץ המשפטי לא זומן לישיבות העמותה כיוון שהתעריף שדרש לשעה היה גבוה מאד ובמגמת ההתייעלות תקציבית, זומן רק לישיבות בהן נוכחותו הייתה רלבנטית. בעקבות הביקורת, יזומן לכל ישיבה בעתיד.

2. הניהול הכספי של היכל התרבות

היכל התרבות מהווה, כאמור, יחידה עצמאית המנוהלת ע"י עמותת מופעים ונתמכת ע"י עיריית מודיעין. סכום התמיכה שנקבע הוא בהיקף של 1 מיליון ₪ בשנה. סכום זה מצוין בסיכום ישיבת הנהלה של העמותה מ- 19/1/09 (ני"ע 204) בה נקבע- "אישור תקציב עירייה ע"י מועצת העיר וקבלת תקציה שוטף מהעירייה של 1,000,000 ₪". בהתאם להסבר מנכ"לית היכל התרבות, בתוך ספר התקציב מופיע סעיף התמיכה בהיכל התרבות בסך מיליון ₪ (זאת לאור בקשת הביקורת לקבל פרוטוקול מועצה על סכום התמיכה). בפרק זה תינתן התייחסות להוצאות היכל התרבות ובפרק הבא – להכנסותיו.

לביקורת נמסר מסמך "בחנית דרכי ההפעלה האופציונאליות והשלכותיהן על היכל התרבות העירוני בעיר מודיעין-מכבים רעות" (ני"ע 232), לפיו נבחר ניהול של היכל התרבות על ידי עמותה עירונית הן כיוון שכלכלית היא תהיה רווחית יותר והן כיוון שהיא תאפשר איסוף תרומות לפעילות של היכל התרבות. הוא מציג את האופציות השונות ומניח כי לא ניתן יהיה לייצב את פעילותו של היכל התרבות כפעילות רווחית ולכן מניח גרעון בשנים הראשונות של כ- מיליון ₪ (ישנה טבלה שמפרטת את גובה הגרעון במקרים השונים).

על מנת לבחון את אופן הניהול הכספי של היכל התרבות, בחנה הביקורת את אופן תשלום ההוצאות על ידי היכל התרבות ומצאה כי הוצאות היכל התרבות משולמות בשתי דרכים: תשלומים באמצעות גזברות עיריית מודיעין ותשלומים בהמחאות ישירות מחשבון הבנק של ההיכל.

תשלומים באמצעות גזברות עיריית מודיעין (בהתאם לכרטיסי הנהלת חשבונות – (ני"ע 101-102)) כללו את ההוצאות הבאות:

בשנת 2009 - הוצאות עבור - פרסום, סונוול, שירות שליחים, שמירה, ליסינג מנכ"ל, שלטים ותליית מודעות. כמו כן משולמים חשבונות חשמל ע"י עיריית מודיעין. בשנת 2008 - לאור הקמתו של היכל התרבות – היו כלולות הוצאות של "הקמת המקום" שכוללות - מערכת ישיבה, וילון רומאי, שטיחים ועוד. מצ"ב ריכוז הוצאות עיקריות לפי כרטיסי הנהלת חשבונות.

הוצאות		
2009	2008	סוג ההוצאה
215,965.76	67,379.33	פרסום
348,737	335,725	חשמל
51,807.83	59,839.79	רכב
135,821.36	154,504.41	אחרים
*876,623.47	688,193.99	סה"כ

* בשנת 2009 הייתה הוצאה נוספת של 100,000 ₪ עבור פסטיבל ישראל

תשלומים באמצעות המחאות ישירות מחשבון הבנק של היכל התרבות (בהתאם למאזן הבוחן ני"ע 103-104) כוללים את ההוצאות הבאות:

אחזקת מחשב, אגרות, השכרת ציוד הדברה ובמה, הנה"ח, טלמרקטינג, השתלמויות, כיבוי אש, מעלית, הוצאות משרדיות ומשפטיות, מתנות, הוצאות ניקיון, עמלות סוכנים, תמלוגים. כמו כן- רכישת מופעים, הוצאות מימון, משכורות, אחזקה. נמצאו אף תשלומים של פרסום, דלק, דואר ושליחויות. קיימים 2 חשבונות בנק- חשבון בנק של היכל התרבות וחשבון בנק משותף להיכל ולעיריית מודיעין.

הערה - הוצאות הפרסום כוללות:

א) תוכניה ב 60 אלף עותקים, ב) שכר ליחצ"נית, ג) פרסום בעיתונות מקומית וארצית- 7 מקומונים. ד) אתר אינטרנט – אתר תדמיתי תוכן (מעבר לאתר לרכישת כרטיסים) ופרסום באתר הבמה. על אתר התוכן אחראית חברת the box החל מיוני, כשבחודש נובמבר 09 נכנסו לאתר 5,418 מבקרים (ני"ע 413).

ממצאים:

2.1. **חשבון הבנק המשותף של עיריית מודיעין והיכל התרבות נפתח בעת הקמתו של היכל התרבות ועדיין פועל.** לביקורת ניתן הסבר כי קיימים תשלומים שמבוצעים לחשבון המשותף ומועברים לחשבון ההיכל, כיוון שמדובר בתשלומים של גופים, כגון כמשרד הביטחון, אשר חייבים מספר ספק של רשות, על מנת לבצע הפקדה כספית. **זאת ועוד, בהתאם לפירוט בנק של החשבון המשותף לשנת 2008 שנבחן ע"י הביקורת (ני"ע 109), נמצא כי מרבית הכספים המועברים לחשבון זה הינם תשלומי כרטיסי אשראי (ופעם אחת תשלומים ממכבי שירותי בריאות (3600 ₪)). לא ברור מדוע אף תשלומי כרטיס האשראי מופקדים בחשבון זה. אכן נמצא כי פעם בחודש מועברות ההפקדות מחשבון זה לחשבון של העמותה, ע"י מנהלת החשבונות.**

הביקורת סבורה כי היכל התרבות צריך להתקיים באופן עצמאי לחלוטין ונגזרת של כך היא שיש לסגור במיזי את חשבון הבנק המשותף ולהשתמש בחשבון היכל התרבות בלבד.
בתגובה נמסר כי היכל התרבות נמצא בהליך מתקדם לפתיחת מספר ספק שייתר חשבון זה.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: התשלומים המועברים ע"י גופים עסקיים דרך חשבון בעירייה, נעשים רק ע"י גופים שהעמותה טרם הוכרה על ידם כספק מורשה, כשהעירייה מוכרת כספק מורשה (כדוגמת משטרת ישראל, צה"ל). גופים אלה מציבים את מס' הספק כתנאי בסיסי להתקשרות עמם. העמותה פועלת להכרת העמותה ע"י גופים אלו כספק מורשה, על מנת להימנע מלהשתמש בעירייה כצינור להעברת כספים.

2.2. לביקורת נמסר כי תשלומי **מים וטלפון** משולמים ע"י גזברות עיריית מודיעין, עבור היכל התרבות. תשלומים אלו לא נמצאו בכרטיס הנהלת החשבונות של הגזברות.

מדובר בתשלומים עבור מים בסך של 9,102 ₪ בשנת 2008 החל מחודש מרץ ובסך של 9,516 ₪ בשנת 2009 עד חודש ספטמבר, שלא נכנסים להתחשבות עם היכל התרבות ואין זה תקין. כמו כן בהתאם להערכה שנעשתה ע"י מנהל תחום התקשורת בעיריית מודיעין, **גובה חשבונות הטלפון** המשולמים עבור היכל התרבות ע"י העירייה הינם בסך של כ- 6,500 ₪ בחודש, 78,000 ₪ בשנה לחברת בזק. כמו כן משולם לחברת סלקום החשבון הסלולארי של מנכ"לית היכל התרבות בעלות מוערכת של כ- 1,380 ₪ לחודש, כ- 16,650 ₪ בשנה. **הביקורת סבורה כי יש לכלול חשבונות אלו, של מים וטלפון, המהווים תמיכה עקיפה בהיכל התרבות, כחלק מההתחשבות של עיריית מודיעין עם היכל התרבות.**

2.3. לא קיימת אבחנה ברורה בין התשלומים המבוצעים באמצעות גזברות עיריית מודיעין לבין אלה המבוצעים באמצעות היכל התרבות באופן ישיר. נמצא כי תשלומי פרסום, שליחויות דלק ודואר, לדוגמה, מבוצעים בשתי הדרכים. הביקורת מדגישה שיש להבדיל באופן ברור בין הנושאים עבורם ישולם באמצעות גזברות עיריית מודיעין לבין אלו, שיוגדרו כתשלומים המבוצעים באמצעות היכל התרבות למען ניהול מסודר ותקין.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: ניתן לדאוג שהיכל התרבות יעביר את חלקו עבור שירותים הנעשים דרך העירייה, באופן ישיר לספקים.

2.4. **דוגמאות נוספות לאי האבחנה הברורה**- למרות שהופעות משולמות ע"י היכל התרבות, נמצא ב- 1/6/2009 סך של 9,900 ₪ עבור "הופעות" ששולם ע"י גזברות עיריית מודיעין. כך אף בשנת 2008 שולם עבור מופע צלילי סתיו סך של 5,862 ₪ ע"י גזברות עיריית מודיעין.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: סך 9,900 ₪ שקוזזו מהסעיף התקציבי של העמותה היה עבור מופעי חוצות לפסטיבל ישראל שהופקו ע"י מחלקת תרבות עירונית. העירייה תמכה בפסטיבל ישראל ואף העבירה לעמותה תקציב לכך מהסעיף התקציבי של העמותה בתקציב העירייה.

2.5. יצוין כי קיים אף תשלום שנעשה ע"י גזברות עיריית מודיעין עבור השתתפות בפסטיבל ישראל בשווי 100 אלף ₪ ב- 2/9/09. בהתאם להסבר שניתן לביקורת זהו תשלום שמומן ע"י עיריית מודיעין, על מנת שהיכל התרבות ייכלל בפסטיבל יוקרתי זה (נתמך אף בישיבה בני"ע 204 בה התבקש תקציב של 75 אלף ₪ על מנת לכלול את מודיעין בפסטיבל). הביקורת סבורה כי נכון היה לחייב את העמותה במקרה דנן.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: מועצת העירייה החליטה לתמוך בקיום פסטיבל ישראל במודיעין. למרות זאת סך של 100,000 ₪ קוזזו מהסעיף התקציבי של העמותה בתקציב העירייה.

2.6. **ביחס לעלויות חשמל-** במתחם היכל התרבות הוקם מרכז אנרגיה שמטרתו הייתה להוזיל עלויות החשמל. בפועל- אין זה כך והעלויות מגיעות לסך של כ- **340 אלף ₪** בשנה (בהתאם למסמך בו רוכזו תשלומי החשמל ששולמו מעת הקמת היכל התרבות (ני"ע 110). יצוין כי בהיכלי תרבות דומים ברשויות אחרות, עלות החשמל הינה כ- 250-300 אלף ₪. בהתאם למסמך ריכוז תשלומי החשמל (ני"ע 110), נמצא כי עיריית מודיעין חייבה את היכל התרבות מעת הקמתו בסוף 2007, בגובה של **714,455 ₪** עבור חשמל, כסכום החשבוניות שנשלחו מחברת החשמל(כשחסרות חשבוניות לחודשים מסוימים) הינו בגובה- **1,461,254 ₪**. המשמעות היא שעיריית מודיעין חייבה את היכל התרבות בכמחצית מהחשבוניות שמתייחסות לכל הקומפלקס כולו (הכולל אף בית ספר עירוני). הביקורת ממליצה להתקין מונה חשמל בהיכל התרבות ומונה נפרד בבית הספר העירוני (כיום נערכת הערכה) על מנת שישולמו חשבונות חשמל מתואמים לצריכת כל אחד מהמבנים.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: מסתבר שקיים מונה חשמל נפרד להיכל התרבות, אך המונה אינו כולל את פעולת הציילרים, הפועלים לטובת כל הצרכנים: המרכז הבינתחומי, תיכון עירוני ב', הספרייה והיכל התרבות, כשקשה לאמוד את הצריכה של כל אחד מהם. לכן כדאי לחייב את היכל התרבות על צריכתו על פי המונה הקיים ולתת את הדעת כיצד ניתן לאמוד את צריכת הציילרים.

2.7. בנושא האבטחה- לביקורת נמסר כי עיריית מודיעין משלמת את עלות האבטחה למוקד ומקזזת זאת בכרטיס הנהלת החשבונות של הגזברות (ואכן נושא זה מופיע בכרטיס הגזברות).
הביקורת ממליצה, על מנת שהיכל התרבות יפעל כיחידה כלכלית עצמאית, שתשלומי האבטחה ישולמו באופן ישיר ע"י ההיכל.

3. ניתוח נתונים כספיים של היכל התרבות

הכנסות היכל התרבות נובעות ממכירת כרטיסים וממכירת מנויים להצגות תיאטרון, קונצרטים, מופעי זמר, הצגות ילדים, מופעי בידור, מופעי מחול וכיו"ב, מהשכרת האולם למפיקים ולאירועים פרטיים, מהתשלום בגין הזיכיון לבית-קפה, מאמנים המציגים תערוכות ומתשלומים בגין פרסומות המודפסות בחוברות המפרטות את הפעילות בהיכל.

כמו כן מקבל היכל התרבות תמיכה מעיריית מודיעין. בהתאם לכרטיסי הנהלת חשבונות (ני"ע 101-102), הועבר מעיריית מודיעין להיכל התרבות סך של 976,623 ₪ בשנת 2009 (נכון ל- 10/11/09).

בהתאם לדו"חות כספיים לשנים 2007-2008 (ני"ע 108-107, 115) ולקובץ שנערך ע"י הנהלת חשבונות לשנת 2009, עולים הנתונים הבאים: (יצוין כי הדוח של 2008 אינו חתום ואין עדיין מאזן בוחן של 2009)

2009 * נכון ל- 17/12/09	2008	2007 (נובמבר דצמבר)	
			מחזור הפעילות
682,579	682,574	491,644	תקציב עיריית מודיעין
6,275,132	5,898,688	1,446,335	מכירות *
938,719	580,156	60,169	הכנסות אחרות**
110,011	156,918	10,000	הכנסות מבית הקפה
8,006,441	7,318,336	2,008,148	סך הכנסות
אין עדיין נתונים			עלות הפעילות
	1,886,910	413,457	קניית הצגות
	2,304,720	264,021	מפיקים פרטיים
	964,799	-	משכורות ונלוות
	20,277	-	דמי שכירות וצידוד
	4,867	-	תמלוגים
	24,750	-	עמלות סוכנים
	335,010	55,889	פרסום
	26,682	296,986	הצטיידות
	5,568,015	1,030,353	סה"כ
	1,750,321	977,795	הכנסות נטו מפעילות
	1,187,257	139,369	הוצאות הנהלה וכלליות ***
	567,064	838,426	עודף לפני מימון
	33,135	10,159	הוצאות מימון, נטו
	533,929	828,267	סה"כ עודף בשנת הדו"ח

* סעיף מכירות כרטיסים- כולל מופעי רפרטואר- הצגות שנרכשות ע"י היכל התרבות, לרוב מתיאטראות שונים בארץ, כשמלוא התשלום עבור הכרטיס מהווה הכנסה להיכל התרבות וכן מופעי מפיקים – אשר מבוססים על השכרת האולם ע"י מפיקים ותשלום עמלה של 2.5% לרוב עבור כל כרטיס שנמכר (או 30% מההכנסות). פירוט על כך בהמשך. סעיף זה מתייחס למופעים בכל האולמות, למנויים, לסדרות ולבודדים, למכירות כרטיסים ע"י סוכנים ועבור ארגונים.

** סעיף הכנסות אחרות- כולל בעיקר השכרת אולמות- כשמרבית ההכנסה הינה מהשכרת האודיטוריום.

** הוצאות הנהלה וכלליות כוללות משכורות ונלוות, דואר, חשמל, משרדיות, כיבודים, החזקת רכב, ביטוחים, אגרות, אחזקה ותיקונים, אחזקת ציוד, הובלות משלוחים, שירותים מקצועיים והשתלמויות.

ממצאים:

3.1. לגבי תמיכת עיריית מודיעין- בהתאם לדו"ח הכספי של 2007 (ני"ע 108)- "ע"פ ההסכם בין עיריית מודיעין לבין העמותה מתקצבת עיריית מודיעין את העמותה במיליון ₪ בשנה בדרך של תשלום הוצאות עבור העמותה". בהתאם להסבר מנכ"לית היכל התרבות אף בספר התקציב מופיע סעיף התמיכה בהיכל התרבות בגובה מיליון ₪. למרות זאת נתמך היכל התרבות בסכומים של 688,193 ש"ח בשנת 2008 ו- 976,623 ₪ ב-2009 (נכון ל- 10/11/09). כמו כן מצוין בדו"ח הכספי של 2008 (ני"ע 107) כי המבנה בבעלות עיריית מודיעין והוא הועמד לרשות העמותה ללא תמורה.

הביקורת ממליצה כי עיריית מודיעין תעמוד בהתחייבותה למתן תמיכה בסך מיליון ₪. כמו כן ייתכן וראוי לתמחר את עלות המבנה, כיוון שאי תשלום עבורו מהווה תמיכה עקיפה של עיריית מודיעין בהיכל התרבות.

כמו כן, לאור גובה ההכנסות של היכל התרבות, מומלץ לדון בשנית בגובה סכום התמיכה של עיריית מודיעין בו. האמור מסתמך על כך שישנם רווחים - בשנת 2007- 838,267 ₪ ובשנת 2008- 533,929 ₪. כמו כן מומלץ לדון באופן העברת התמיכה לעמותה – בתשלומים או במענק חד פעמי.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: הכנסות היכל התרבות המציגות לכאורה רווחים בסוף שנה קלנדארית הינן מוטות, כיוון שעונת מנויים בהיכל הינה מחודש אוקטובר בשנה אחת ועד לחודש אוקטובר בשנה שלאחר מכן. רוב ההכנסה ממנויים נגבית בחודשים יוני-דצמבר, כשהתשלום בפועל עבור רכישת המופעים לעונת המנויים הרלבנטית, נעשה בהתאם למועד העלאתם בהיכל (מחודש אוקטובר-חודש ספטמבר בשנה שלאחר מכן).

3.2. **לגבי השוואת היקף הכנסות** - לא ניתן לערוך השוואה לגבי שנת 2007 כיוון שהיכל התרבות פתח את שעריו רק ב- 1/11/07.

3.3. **לגבי ההכנסות מהמכירות**- כשביקשה הביקורת ללמוד מהו היקף ההכנסות ממופעי מפיקים, לעומת מופעי רפרטואר, נמסר ע"י הנה"ח של היכל התרבות כי לא ניתן לפצל את הכנסות לפי נושאים אלו. הביקורת ממליצה שתיערך הבחנה בין כל נושאי ההכנסות, על מנת שהנתונים יהיו מצויים בפני מקבלי החלטות, וניתן יהיה להתחשב בהם, בין יתר השיקולים, בניהול היכל התרבות.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: קיימת הפרדה ברורה בין ההכנסות מכל מופע ומופע, לרבות הפרדה בין מופעי מפיקים ומופעים הכלולים בסדרות המנויים. הנתונים מנותחים ומהווים כלי משמעותי בקבלת החלטות.

3.4. **ביחס להכנסות אחרות**- בשנת 2008 לא נמסר ע"י הנה"ח פיצול ההכנסות האחרות לפי נושאים. בשנת 2009- מדובר בסך של 672,858 ₪ ביחס להשכרת האודיטוריום, 209,409 ₪ ביחס להשכרת אולם עינן, 48,334 ₪ השכרת הגלריה ו-7,950 ₪ השכרת האמפי. ראוי היה כבר ב-2008 להציג את נתוני ההכנסות באופן מסודר ומפורט, כפי שנעשה בנתונים שנמסרו לביקורת לגבי שנת 2009.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: אכן יש להציג את נתוני ההכנסות באופן מפורט ומסודר ותהיה הקפדה על כך בעתיד. ב- 2008 לא נערך פירוט ע"י מנהלת החשבונות, עקב חוסר הכרת תחומי הפעילות. במידת הצורך, ניתן יהיה להסדיר זאת אף לגבי נתוני שנת 2008.

3.5. **הערה**- בשנת 2007 לא מצוין השכר ב"הוצאות הנהלה וכלליות" כיוון שבשנה זו הועסקו העובדים דרך העירייה". כיוון שההיכל החל לפעול רק בחודשיים האחרונים של 2007 – אין לתת לכך משמעות מיוחדת. תנאי העובדים נשמרו אף כשהפכו להיות עובדי העמותה, זאת לפי ישיבת ועד (ני"ע 208) בה סוכם כי העובדים שנבחרו במכרז ע"י העירייה עבור היכל התרבות יועברו להיות עובדי העמותה באותם תנאים. יצוין כי רק מנכ"לית היכל התרבות נבחרה במכרז.

4. מערכות המידע ואבטחת המידע

מערכות המידע, הרשת והתקשורת של היכל התרבות מורכבות מ:

(א) שרת קבצים – אשר מנהל רשת תקשורת אליה מחוברות 5 תחנות עבודה, המאפשרות אחסון מקומי ואחסון בשרת הקבצים. כמו כן קיימות כ – 10 תחנות המחוברות בשיטת

Terminal Server אשר מאפשרות אחסון אך ורק בשרת הקבצים.

(ב) שרת בסיס נתונים - אשר מאחסן את נתוני מערכת הכרטוס (Toptix). לשרת זה קיימת גישה מרחוק לחברת Toptix המנהלת את אתר המכירות באמצעות האינטרנט ואחראית על קישור בין אתר המכירות לבסיס הנתונים.

(ג) מערכת לניהול מופעים - meeting room manager – מטרתה להחליף את יומני האירועים ולסנכרן בין כל האירועים באולמות השונים, מבחינת ניהול סדר המופעים ולוחות הזמנים.

(ד) בנוסף ישנו שימוש במערכת שרותי בנק אוטומטים (שב"א), המשמשת לסליקת כרטיסי אשראי בקופות, במערכת הנהלת חשבוניות חשבשבת, ובמס"ב - לתשלום משכורות לעובדים.

הגיבויים הנערכים בהיכל התרבות הינם:

(א) גיבוי בסיס הנתונים של מערכת Toptix - מבוצע בתדירות יומית על ידי מנהל מערכות המידע בעיריית מודיעין, באמצעות תוכנית מחשב (Script) אשר "רצה" בסוף היום ומעתיקה את נתוני בסיס הנתונים לגיבויים המבוצעים בעיריית מודיעין.

(ב) גיבוי שרת הקבצים – מבוצע בתדירות יומית על גבי קלטות באמצעות מערכת NTBackup.

(ג) גיבוי מסמכים המאוחסנים בתחנות העבודה – לא מבוצע.

לגבי בקורות גישה פיסית לחדר המחשב - חדר המחשבים מאחסן 4 שרתים מרכזיים: שרת קבצים, שרת נתוני מערכת Toptix, שרת המנהל את מרכזיית הטלפונים וכן שרת המנהל את מצלמות ההיכל.

לחדר המחשבים קיימת מערכת UPS, 2 מערכות מיזוג נפרדות, גלאי עשן, מערכת כיבוי בארונות החשמל.

ביחס למדיניות הסיסמאות - רשת התקשורת ומערכת ה - Toptix מכילות מדיניות סיסמאות בעלת 4 ספרות, אשר אינן מתחלפות. בנוסף לא קיימת דרישה של שילוב מספרים ותווים.

ממצאים:

4.1. חדר המחשב, אשר מכיל את השרתים ואת רשת התקשורת של היכל התרבות אינו מכיל אמצעי בקרה פסיים הדרושים לשם פעילותו השוטפת גם במקרים של הפסקות חשמל, ניסיונות פריצה ושריפה. לדוגמא: לא נמצא גנרטור הדרוש לאספקת חשמל שוטפת עם סיום פעולת ה-UPS. לא נמצא מטף ידני בחדר המחשב עבור מקרים של שריפות בחדר המחשב, לא נמצא קודן בדלת הכניסה על מנת לבקר את הנכנסים לחדר המחשב. אמצעים אלו הינם הכרחיים לכל חדר מחשב ומומלץ להתקנם בהיכל התרבות.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: אין ספק שהיעדר גנרטור מהווה בעיה תפעולית לכל המבנה, כשהדבר נובע מאילוצים תקציביים. אפיון חדר השרתים והתנאים הפיסיים הנדרשים בו נעשו ע"י מחלקת המחשוב בעירייה. כיוון שלא נתקבלו הנחיות בנושא המטף והקודן, לא הותקנו אמצעים אלו. בעקבות הביקורת, יותקנו אמצעים אלו.

4.2. לגבי ניהול הרשאות מערכת Topix – מערכת Topix מאפשרת להרשאת System Administrator את הפעולות הבאות: הקמת מופע, קביעת מחירים, קליטת תשלום וביטול מכירת הכרטיס. הרשאה זו ניתנה למשתמשים הבאים: מנכ"לית היכל התרבות, מנהלת שירות לקוחות, מנהלת החשבונות, מנהלת שירות הלקוחות הקודמת ומנהלת אתר האינטרנט. הביקורת סבורה כי הרשאה "גבוהה" זו המאפשרת, פתח לשגיאות ואף מעילות, צריכה להינתן למנהלת שירות הלקוחות בלבד ולעובד נוסף המגבה את פעילותה. אין זה סביר כי למנכ"לית היכל התרבות, אשר אמורה רק לפקח על ניהול מערכת זו, תהיה הרשאה כזו, כיוון שאין היא אמורה לבצע במערכת שינויים. כמו כן אין זה סביר כי מנהלת החשבונות תהיה בעלת הרשאה זו ובוודאי לא סביר כי למנהלת שירות הלקוחות הקודמת עדיין תישאר הרשאה זו. המלצה נוספת של הביקורת היא שמנהל הרשאות המערכת יהיה עובד היכל התרבות ולא עובד עירייה, כפי שנהוג כיום.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: הרשאת אדמיניסטרטור צריכה להיות למנהלת שירות לקוחות ולמנהלת אתר האינטרנט המחוברת ומתפעלת מערכת זו. מנהלת היכל התרבות מהווה גיבוי למנהלת שירות לקוחות וצריכה להיות בעלת יכולת להנפיק דו"חות מסוימים בשעת הצורך, המצויים רק בהרשאת אדמיניסטרטור. לגבי מנהלת החשבונות, בעקבות הביקורת, הרשאתה שונתה להנפקת דו"חות בלבד.

4.3. המסמכים המאוחסנים ע"י מנכ"לית היכל התרבות הינם בתחנת העבודה המקומית ולא בשרת הקבצים, כך שמסמכים אלו אינם מגובים כלל. בעקבות הערת הביקורת שונה מיקום האחסון מהתחנה המקומית לשרת הקבצים המגובה בתדירות יומית.

4.4. קלטות גיבוי שרת הקבצים נשמרות כיום בהיכל התרבות בחדר המחשב. הביקורת סבורה כי יש לשמור את קלטות הגיבוי מחוץ להיכל התרבות, כך שבמקרה של שריפה ניתן יהיה לשחזר את מסמכי העבודה של היכל התרבות.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: יאותר מקום אלטרנטיבי לשמירת קלטות הגיבוי מחוץ להיכל התרבות.

4.5. ביחס לניהול סיסמאות- מדיניות סיסמאות רשת התקשורת ומערכת ה- Toptix הנהוגה כיום אינה תואמת את תקני אבטחת מידע מקובלים, כגון תקן ישראלי 1495, לפיו יש להקפיד על אורך סיסמא של 6 תווים, שילוב אותיות וספרות, החלפת סיסמא כל 60 יום, ניתוק לאחר 5 ניסיונות כושלים ועוד. מומלץ לעמוד בתקני אבטחת המידע המקובלים לעיל.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: תעודכן בתקני אבטחת המידע המקובלים והעובדים יונחו לפעול בהתאם.

4.6. הדפסה כפולה- במערכת Toptix קיימת אפשרת הדפסה כפולה של אותו כרטיס ללקוח. הדבר עלול להוות פתח לכניסה של לקוח אשר יעביר את הכרטיס הנוסף ללקוח אחר אשר ייכנס לאולם וישב על בסיס מקום פנוי. הביקורת ממליצה לקבוע בנוהל, באופן ברור, את בעלי הסמכות לבצע הנפקה חוזרת של כרטיסים ומנויים, או לחילופין לוודא כי יופק דו"ח המציג אירועים של הדפסות חוזרות,

אשר יועבר לעיון מנהלת המשמרת, ויכלול נימוק המשתמש אשר הפיק את הכרטיס הכפול וחתימת הלקוח על כך.

4.7. **ניהול משתמשים ברשת ובמערכת Toptix** – כיום לא מתבצעת מחיקה מן הרשת וממערכת Toptix של משתמשים אשר אינם עובדים יותר בהיכל התרבות. כתוצאה מכך עלולים משתמשים פעילים לבצע תנועות על שמם של משתמשים שאינם פעילים יותר. ממצא זה חמור בעיקר לאור מדיניות הסיסמאות הנהוגה ברשת התקשורת ובמערכת ה-Toptix. **מומלץ למחוק מהמערכת משתמשים ישנים שאינם קיימים יותר.**

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: כיום אכן לא ניתן למחוק משתמשים מרשת טופטיקס ולכן העובדים שסיימו לעבוד בהיכל קיבלו סטאטוס של לא פעילים. ניתנה הנחייה שכל עובד שיסיים לעבוד בשירות לקוחות בעתיד, יקבל סטאטוס זה.

4.8. **לגבי מערכת ה-meeting** – כיום לא ניתן להפיק ממנה דו"חות בקרה ולא ניתן לבצע הדפסות כלשהן.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: מערכת ה-meeting הינה מערכת חדשה שהותקנה בהיכל ובעת ביצוע הביקורת עדיין לא הותקנה תוכנת אקסס, המאפשרת הנפקת דוחות מהמערכת. כיום תוכנה זו הותקנה וניתן להנפיק דוחות ולבצע הדפסות מהמערכת.

5. בחינת אופן בחירת המופעים והקמת מופע

5.1. מבוא- סוגי הסדרות והמופעים

הסדרות הקיימות בהיכל התרבות הינן:

סדרת התיאטרון: סדרת התיאטרון כוללת 6 הצגות למנוי מתוך מגוון נרחב של הצגות וממיטב התיאטראות בארץ - תיאטרון בית ליסין, הקאמרי, הבימה, גשר, החאן ועוד.

הסדרות הקלאסיות: כוללות את א) צלילים שמיימיים - סדרה בת 5 קונצרטים של מוסיקת עולם-קלאסית. ב) נגיעות של מוסיקה ואהבה - סדרה בת 8 מפגשים בהגשתו של אמן הפסנתר הבינלאומי אסף פייר. ג) סדרת א-קפלה - סדרה בת 4 מפגשים. ד) פרליווד- לפני הצלילים - סדרת הרצאות מקדימות המכניות את הקהל לחוויית הקונצרטים הסימפוניים בהיכל.

נוספים: מועדון הזמר - סדרה הכוללת 6 מפגשים עם דן אלמגור, **סדרת הגאז**- "גיאז חובק עולם"- 5 מפגשים של מוסיקה מחמש יבשות אותם מארח הרכב הגיאז 443 המקומי באמפיתיאטרון של ההיכל, **סדרת המחול**, **ערים מרתקות בעולם:** סדרה כוללת 5 מפגשים המציגים ערים ומחוזות הבולטים ביופיים.

סדרות הקולנוע: טרום בכורה בקולנוע: סדרה בשיתוף סרטי לב, כוללת 6 סרטים חדשים מהקולנוע הבינלאומי טרום צאתם לאקרנים, בליווי הרצאה ע"י מיטב המרצים בתחום. **תרבויות בראי הקולנוע:** סדרה חדשה הכוללת 7 מפגשים בהם מוקרנים סרטי קולנוע מצליחים, מלווים בהרצאות.

סדרות הילדים: תיאטרון הפארק - הסדרה כוללת 5 הצגות סדרה מתוך 10 לבחירה, תיאטרונצ'יק - סדרה לילדי הגן הכוללת 5 הצגות, תיאטרון לילדי בית-הספר- סדרה בת 5 הצגות מתיאטרון אורנה פורת ותיאטרון מדיטק, **הסדרה הקלאסית לילדים ולכל המשפחה** הכוללת 5 קונצרטים לילדים ותיאטרון בובות

"שישי תרבותי": סדרת מפגשי תרבות מעולם הספרות, האמנות, המדע, המיסטיקה. הפסיכולוגיה, הפילוסופיה, ההיסטוריה, הארכיטקטורה, הקולנוע ועוד.

קיימות אם כן סדרות רבות של מופעים שונים ומגוונים בהיכל, בנושאים שונים של תיאטרון, מוסיקה, קולנוע, ילדים ועוד. הבחנה מרכזית הרלבנטית לדו"ח זה הינה ההבחנה בין **מופע רפרטואר**- הצגה שנקנתה מאחד התיאטראות - בדרכי עבר סדרות מנויים, לבין **מופע מפיקים**- מופע המוצג בהיכל התרבות באמצעות מפיק המתארח בהיכל התרבות, במסגרת הסכם השכרת אולם הכולל הסכם לגבי הכנסות המופע. ההבדל בין סוגי מופעים אלו בא לידי ביטוי, באופן בחירתם, באופן עדכוןם במערכת ובצורת ההכנסה המתקבלת מהם, כפי שיפורט בהמשך.

ע"פ דו"ח רשומות לפי אירוע לשנת 2008 (ני"ע 402) - 99,195 איש צפו במופעי היכל התרבות (כ- 53% מתוך קיבולת המקומות).

ע"פ דו"ח רשומות לפי אירוע לשנת 2009 עד 19/11/09 (ני"ע 405) 100,010 איש צפו במופעי היכל התרבות (כ- 52% מתוך קיבולת המקומות).

5.2. קביעת רשימת המופעים

הצגות ומופעים אשר מוצגים בהיכל התרבות בעקבות שיתוף פעולה עם **מפיקים**, לרוב יזומים על ידי המפיקים עצמם. בנוסף, מנהלת הפרסום והאירועים מונחית לעקוב אחרי ההופעות המשובצות באולמות שונים ברחבי הארץ וליזום פניות למפיקים. מדי שבוע נערכת ישיבת צוות, בה מוחלט לגבי אלו מופעים מבוקשים כדי לפנות למפיקים. בעקבות הממצאים בישיבה, יוזמת מנהלת הפרסום והאירועים פניות למפיקים המייצגים מופעים אלו ומנסה לעניינם להופיע בהיכל התרבות. את התנאים, אופן ההתקשרות ומחירי הכרטיסים היא מביאה לאישור מנכ"לית היכל התרבות ואז משבצת את המופעים בהתאם.

להבדיל, הכרעה ביחס לרכישת הצגות **רפרטואר** נערכת ע"י "ועדת רפרטואר". ועדה זו הינה ועדה מייעצת, שתפקידה לצפות בהצגות ובמופעים ולהמליץ על מידת התאמתם לציבור הצופים בהיכל. לרוב מבקשת מנכ"לית היכל התרבות 10 הזמנות זוגיות עבור 5 חברי רפרטואר, אשר אמורים למלא טופסי חוות-דעת ביחס לכל הצגה או מופע שצפו בהם (ני"ע 212).

ישנם 12 חברים בתחום התיאטרון ועוד 10 בתחום המוסיקה. הועדה מתכנסת פעמיים בשנה (לביקורת נמסר פרוטוקול אחרון לדוגמה (ני"ע 226)), אך נמסרים משובים מטעמה באופן שוטף למנכ"לית היכל התרבות לאורך כל השנה.

יצוין כי בישיבת ועד העמותה ה- 3 (ני"ע 206), נקבע תנאי כי חברי ועדת הרפרטואר ירכשו מנוי בהיכל התרבות.

לביקורת נמסר סיכום של 40 הצגות ומופעים בהם צפו חברי ועדת הרפרטואר בשנתיים האחרונות (ני"ע 223), ללא פירוט שמות חברי הועדה.

ממצאים:

5.2.1. לגבי אופן פעולת ועדת הרפרטואר - בהתאם לסיכום שנמסר לביקורת, מעל 50% מההצגות נצפו רק על ידי חבר 1 של הועדה. לא רק זאת, אלא שאין הקפדה על מילוי טפסי הועדה.

מומלץ להקפיד על צפייה של לפחות 2 חברי ועדה בכל מופע ועל מילוי טפסי הועדה. כמו כן מומלץ לרכז את הנתונים במסמך שנתי, שיכלול אף את פירוט שמות חברי הועדה שצפו במופע.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: חברי ועדת הרפרטואר מוזמנים לצפות במגוון גדול של מופעים ומתבקשים להמליץ האם המופע מתאים לסדרה (הצגה שפונה לחתך רחב של אוכלוסייה ומתאימה למגוון קהלים) או מתאים כהצגת בחירה (הצגות מז'אנרים מסוימים אשר אינן מתאימות לכל קהל ומומלצות לבחירת הקהל המעוניין לצפות בהן), או שהמופע אינו ראוי כלל.

מס' חברי ועדת הרפרטואר הצופה בכל מופע תלוי ברמת פניות האנשים והכרטיסים הקיימים, אך בעקבות הביקורת תהיה הקפדה רבה יותר על כך. כמו כן, יופק בכל עונת מנויים דו"ח שיכלול את שמות חברי הועדה שצפו בכל מופע.

5.2.2. ב-2 מקרים של ההצגות – "אינדה" ו-"טרטיף" למרות שהביקורת שניתנה ע"י חברי ועדת הרפרטואר לא הייתה טובה, נבחרו הצגות אלו להיות מוצגות בהיכל התרבות. אם כך הוא- לא ברור מהי משמעות חוה"ד של חבר הועדה. לדברי מנכ"לית היכל, הגישה היא להציג את רוב ההצגות הקיימות, על מנת לספק תוכן מגוון לחתכי אוכלוסייה שונים, כשבמידה וההצגה לא תצלח- היא לא תוצג בשנית. אם כך הוא, ייתכן ותפקיד ועדת הרפרטואר מתרוקן מתוכן, ויש לשקול קביעת ההצגות על פי ההיענות של הקהל.

האמור מתחזק נוכח העובדה כי בהתאם לרשימת מופעי הרפרטואר (ני"ע 225, 223) שהוצגו בהיכל התרבות, ישנם מקרים בהם לא נבחנה הצגה ע"י חבר הרפרטואר בטרם רכישתה להיכל התרבות. דוגמאות- עלמה ורות, אלוהי הקטל (ני"ע 225).

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: מרבית ההצגות נבחרות על פי דעת רוב חברי הועדה שצפו בהצגה. לעיתים, אף אם ישנה ביקורת שלילית מטעם אחד מחברי הועדה, אך ההצגה ראויה לדעת מנכ"לית היכל התרבות כהצגת בחירה לקהל הלקוחות, יועלה הנושא בישיבת ועדת הרפרטואר ותינתן המלצה לשבצה. יצוין כי אף מנכ"לית היכל התרבות צופה בכל ההצגות על מנת להתרשם ולהיות שותפה פעילה בבחירת ההצגות ומתוך אחריות על התכנים המועלים בהיכל.

יצוין כי המופעים בסדרות המנויים המוסיקאליות נבנים ע"י היועץ המוסיקאלי של ההיכל בשיתוף עם בתי היוצר (תזמורות) המובילים בתחום ומופקים במיוחד להיכל התרבות, כך שלא ניתן לצפות בהם מראש.

5.2.3. ב-2 הצגות בדף סיכום ההצגות שנצפו ע"י חברי הרפרטואר, צוין כי חבר הועדה הלך עם בן זוג/ילד לצפות במופע. אף מנכ"לית היכל התרבות מסרה כי מראש מתבקשות הזמנות זוגיות. הביקורת סבורה שעל מנת שחבר הועדה יבצע את תפקידו באופן ראוי, עליו לצפות בהצגה לבדו וללא הסחות דעת.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: תפקיד חברי ועדת הרפרטואר אינו עונש ולכן יש לאפשר לחברי הועדה לצפות בזוג. בהצגת ילדים מומלץ כי אף ילד בגיל המתאים יצפה בהצגה, כדי לקבל אף את התרשמותו.

חשוב לזכור כי לבחירת ההצגות והמופעים, ישנה השפעה על סוג הקהל שיגיע למופעים, על דימויו של ההיכל ועל מיצובו בעיני הציבור.

5.3. הקמת מופע במערכת המיחשוב

הקמת מופע במערכת המחשוב נערכת רק לגבי הצגות עם **מפיקים** (הצגות רפרטואר מוקמות במערכת בתחילת השנה). כאשר מחליטה מנהלת מחלקת פרסום ואירועים על רכישת מופע, מפיקה מנהלת המשרד הסכם מתאים לחתימה עם המפיק. הסכם עם מפיק או עם תיאטרון נחתם ע"י מנכ"לית מטעם היכל התרבות. התייחסות לכך בפרק 8

לאחר החתימה על ההסכם, מקימה מנהלת מחלקת פרסום ואירועים **אירוע** בטופס (המפרט את פרטי האירוע, כולל תאריך ומחירים) ומקימה אותו אף במערכת ה- "meeting room", כולל פרטי האירוע: תאריך, אמרגן, עמלת אולם ומחיר (בהתאם להסכם).

בשלב הבא מעודכן האירוע במערכת ה- **toptix** – על מנת שניתן יהיה לשייך אליו מנויים ולמכור כרטיסים בקופות. המערכת מעודכנת 3 חודשים קדימה עם המופעים ומחיריהם - בהתאם לטפסים ולהסכמים. כמו כן נשלח דוא"ל למנהלת מחלקת שיווק מוסדי, למנהלת שירות לקוחות, למנכ"לית ולמנהל הטכני ובו פרטים על המופע החדש.

ממצאים:

5.3.1. **הקמה כפולה** - כל אירוע מוקם הן ידנית בטופס והן באופן ממוחשב במערכת ה"meeting". הביקורת ממליצה להקים אירוע בדרך ממוחשבת בלבד - על מנת למנוע עבודה כפולה ועל מנת למנוע מצב בו עקב טעות תהיה אי התאמה בין הטופס למערכת ואז תיווצר הטעיה לגבי פרטי האירוע.

5.3.2. בבדיקה מדגמית של 4 מופעים (ני"ע 408-411) נערכה השוואה בין **פרטי הטופס לפרטי**

מערכת toptix – ונמצאו ההבדלים הבאים המתייחסים בעיקר למחירי הכרטיסים:

- (א) בהצגה פינוקי מ- 3/11/08 – המחירים במערכת ובטופס היו מתואמים.
- (ב) בהצגה יצפאן מ- 29/7/08 – בטופס מצוין כי במכירה מוקדמת המחיר הוא 99 ₪, ביום המופע 125 ₪, למנויים - 70 ₪, לחבר 95 ₪ ולקרנות 90 ₪. במערכת היה אף מחיר של "ישראלכרט מבצעים" ב- 50 או ב- 90 ₪.
- (ג) בהצגה גלית גיאת ורוח האנדים מ- 17/5/08 - בטופס מצוין עדכון שהמופע עבר ל- 17/6/08 - מה שלא היה רשום במערכת. לגבי המחירים - בטופס - במכירה מוקדמת 70 ₪, למנויים - 60 ₪ ולארגונים וועדים - 55-60 ₪. במערכת שוב ישנם מחירים נוספים - מחירי "הרגע האחרון" וקוד 100 של אתר האינטרנט צ'ופר - 45 ₪.
- (ד) בהצגה מיקי קם מ- 30/5/08 – בטופס מצוין כי המחיר במכירה מוקדמת הוא 90 ₪ ואז נמחק וצוין 100 ₪ לבקשת דינה, 80 ₪ למנויים/חבר/קרנות ו-90 ₪ לארגונים לא מסבסדים. במערכת מצוין מחיר רגיל – 100 ₪ וגם 110 ₪ הנחת מינוי- 70 וגם 80 ₪. ישנה אף הנחה של ויצו- 70 ₪, ישראלכרט מבצעים - 60 ₪ ומבצע מיוחד – 50 ₪.

בהתאם לנמסר ע"י מנכ"לית היכל התרבות, הסיבה להבדלים היא ששינויי מחירים ומבצעים מיוחדים שנקבעים מעודכנים ישירות במערכת ולא בטופס הידני. האמור מחזק את מסקנת הביקורת לגבי ביטול הטופס הידני.
התייחסות להסכמים עם המפיקים בהצגות אלו- בפרק 8.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: מערכת ה- meeting נמצאת כרגע בשלבי הטמעה ולכן נעשית גם פעולה ידנית המגבה את הפעולה במחשב. אין ספק שלכשתוטמע המערכת לחלוטין, תימנע הכפילות והעבודה תיערך באופן ממוחשב בלבד.

5.3.3. שליחת דוא"ל למנהלת מחלקת שיווק מוסדי, למנהלת שירות לקוחות, למנכ"לית ולמנהל הטכני, מהווה בקרה טובה כיוון שמחירי המופעים ידועים למספר גורמים אשר יכולים לעקוב אחר נכונותם.

6. קביעת מחירי הכרטיסים, מחירי המנויים ומתן הנחות

6.1. קביעת מחירי הכרטיסים

אף בתחום קביעת מחירי הכרטיסים קיימת חלוקה ל-2 סוגי המופעים - רפרטואר ומפיקים. לגבי מופעי רפרטואר- מחירי הכרטיסים נקבעים ע"י מנכ"לית היכל התרבות. לגבי הופעות מפיקים – המפיקים הם שקובעים את המחירים.

לכל כרטיס יש מחיר מלא ומחירים מוזלים מסיבות שונות, כגון: מכירה מוקדמת, הנחה לבעלי מנויים, מבצעי ישראל, מחירי אתר ציפור באינטרנט (קוד 100) ועוד. (התייחסות להנחות לארגונים שונים בהמשך). מחירים מוזלים שונים נקבעים בין היתר, במקרה בו מכירת הכרטיסים היא דלה. מדי יום אי מתקיימת בהיכל התרבות ישיבת צוות קבועה של מנהלי המחלקות, מוצגים מספרי מכירות הכרטיסים למופעים השונים ודנים באפשרויות ההוזלה של הכרטיסים, על מנת למכור את יתרת הכרטיסים.

במידה ומדובר במופע מפיק- יש לקבל את אישורו הסופי ביחס למחיר. בדו"כ האישור שניתן הוא במייל. במופע רפרטואר- ההחלטה היא של מנכ"לית היכל התרבות על סמך מחירי השוק, בהשוואה למחירי המופעים בהיכלי התרבות השונים בארץ.

ממצאים:

6.1.1. השינויים במחירי הכרטיסים מעודכנים ישירות במערכת ואין תיעוד בכתב של ההחלטות על שינויי המחירים או שמירה של אישור המפיק לגבי המחיר החדש שנקבע. אי רישום זה עלול לגרום לבעיות מול המפיק במקרה של שינויי המחיר ללא תיעוד. מומלץ לתעד בכתב, ביחס לכל הצגה או מופע, את מחירי הכרטיסים ואת האישורים שניתנו.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: ההמלצה מתקבלת. בעקבות הביקורת, כל שינוי במחיר או כל מבצע שייקבע ע"י המפיק יגובה באסמכתא בכתב.

6.1.2. כפי שצוין בפרק מערכות המידע, ישנה הרשאה לגורמים רבים לבצע שינוי של מחיר כרטיס במערכת, ללא התרעה של המערכת על כך. הביקורת ממליצה לצמצם כאמור את הרשאה זו ל-2 גורמים בלבד.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: שינויי מחירי כרטיסים במערכת מתבצעים אך ורק ע"י מנהלת שירות לקוחות. למרות שישנה הרשאת אדמיניסטרטור במערכת לגורמים נוספים- הם אינם משתמשים בסמכות לפתוח מופע באולם ו/או לשנות את מחירי כרטיסים. יש צורך בהרשאה זו לגורמים נוספים, על מנת שבמקרה חריג ולאחר אישור טלפוני ממנהלת שירות הלקוחות, גם מנהלי משמרת יוכלו לשנות מחירי כרטיסים במערכת.

הביקורת ממליצה אם כן, שתיערך בקרה קבועה ע"י מנהלת שירות הלקוחות, בה תבדוק תקינות שינויי מחירים שבוצעו ע"י מנהלי המשמרת.

6.2. קביעת מחירי מנויים

קיימים 2 סוגי מנויים: מנויים סידרתיים - משובצים אוטומטית במקומותיכם הקבועים באולם. נכנסים להצגות הסדרה עם כרטיס המנוי בכניסה לאולם. אין צורך בהמרת הכרטיס בקופה, אלא אם בחרו לשנות את מועד הצפייה או להחליפו. **מנויים חופשיים** - מתבקשים להתקשר למחלקת שרות הלקוחות ולהזמין את ההצגות המועדפות על ידכם. הזמנת הכרטיסים הינה על בסיס "כל הקודם זוכה" המרת מנוי לחלק מהמופעים כרוכה בתוספת מחיר כפי שצוין בתוכנייה. הכניסה לכל מופע/הצגה עם הצגת כרטיס כניסה לאולם בלבד.

נתוני מכירת מנויים - (ני"ע 412) –

בעונה 2007-2008, עם הקמת ההיכל, נמכרו 5,636 מנויים, מתוכם הוא של תיאטרון מבוגרים; בעונה 2008-2009 נמכרו 7,272 מנויים, מתוכם 4,770 של תיאטרון מבוגרים; בעונה 2009-2010 נמכרו 7,468 מנויים, מתוכם 4,598 של תיאטרון מבוגרים. הרחבת מספר המנויים מעידה על החשיפה ההולכת וגדלה של היכל התרבות, על שביעות הרצון של הציבור מאיכות המופעים, על מידת ההתאמה לטעם הקהל ועל איכות השיווק של המנויים.

מחירי המנויים כמעט ולא השתנו מעת הקמת היכל התרבות, לדברי מנכ"לית היכל התרבות, זאת בהתאמה למחירי המנויים בהיכלי תרבות אחרים בארץ. מחירי המנויים הוצגו בישיבת ועד המנהל ה-2 אך לא הובאו לאישור כיוון שמהווים נגזרת של מחירי השוק.

ממצאים:

6.2.1. מחירי המנויים אינם נקבעים בוועדת מחירים מסודרת בהיכל התרבות ואינם מאושרים ע"י הדירקטוריון. מומלץ כי אף אם אין שינויים משמעותיים של מחירי המנויים, אלו יאושרו ע"י הדירקטוריון.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: מחירי המנויים אכן נקבעים בהתאם למחירי השוק ומחירי המנויים בהיכלים המתחרים. המלצת הביקורת לאשר את המחירים מידי עונה ע"י הדירקטוריון מתקבלת.

6.3. מתן הנחה לארגונים

ישנם ארגונים רבים להם מחירי מנויים/כרטיסים מוזלים- קרנות שוטרים, חבר, מכבי, תעשייה אווירית, משרד האוצר, עובדי צה"ל, לשכת עו"ד, רו"ח, ארגון המורים ועוד. אף לתושבי מודיעין, עובדי עיריית מודיעין, עובדי בנקים ולחברת חשמל יש מחירים מוזלים למנויים (ני"ע - 211 – 209).

בהתאם לנוהל שירות לקוחות (ני"ע 1) הנחות לועדים/ארגונים/עולים/גמלאים וכו'- יתבצעו רק לאחר קבלת פקס ו/או הצגת כרטיס במאשר השתייכות לארגון. לאחר קבלת האישור יש לעדכן ההנחה בכרטיס הלקוח.

כמו כן קיימות הנחות לתלמידים, לפי מנוי מסובסד ע"י בית הספר ולאגף הרווחה ולאקיי"ם על בסיס מקום פנוי, כפי שיפורט בממצאים.

ממצאים:

6.3.1. **זכאות להנחת מנוי**- הביקורת מצאה כי במידה ואדם מעוניין לרכוש מנוי בהנחה, מקפידים על בדיקת זכאותו להנחה. לדוגמה- על מנת לקבל את ההנחה של משרד הביטחון יש צורך בטופס מאושר וחתום של משרד הביטחון. לביקורת נמסרו 2 דוגמאות לצילומי תעודת אזרח ותיק ותעודת שוטר למנויים מוזלים.

6.3.2. **זכאות להנחת כרטיס**- בהתאם לנמסר לביקורת, כאשר ניתנות הנחות לכרטיסי מופע- בשל היות הלקוח גימלאי/עו"ד/אחר – הלקוח נדרש להזדהות, בעת הגעתו לקופות.

6.3.3. **מנוי מסובסד לתלמידים** על ידי בית הספר הוא לגיטימי. ישנם אף מופעים ספציפיים בהם ניתנת הנחה לתלמידים, בהסכמת ובאישור המפיק. הביקורת מצאה כי במידה ותלמיד מגיע להצגה במנוי ביי"ס, שעדיין לא שולם – כרטיסו יסומן במערכת ככרטיס "הזמנה" שלא שולם.

הביקורת ממליצה להקפיד על סימון שונה במקרה כזה, על מנת שניתן יהיה לאתר מקרים אלו- בהם אמור להגיע תשלום על הכרטיס, ולהבדילם ממקרים בהם ניתנות הזמנות ללא תמורה (כפי שיפורט בפרק הבא).

<p><u>תגובת מנכ"לית היכל התרבות</u>: כרטיסי תלמיד שמוזמנים באופן מרוכז ע"י בית הספר- יוצאים ללא מחיר אלא כסוכן, כשלבית הספר יוצאת חשבונית על סך הכרטיסים שהוזמנו. כרטיסי תלמיד במסגרת מנוי יוצאים ככרטיסי מנוי ללא ציון תעריף עליהם. במידה והמנוי עדיין לא הוזן למערכת, יוצא הכרטיס "כהזמנה", וכשהמנוי מוזן במערכת הכרטיס יורד הכרטיס מהמנוי. בעקבות הביקורת, לכרטיסים אלו נקבע קוד 6, על מנת שניתן יהיה לזהותם.</p>
--

6.3.4. **ביחס לאק"ים ולרווחה**- בשיתוף פעולה עם המפיקים ובהסכמתם, הוחלט שיינתנו כרטיסים מוזלים (בעלות של 10 ₪) לאק"ים ולאגף הרווחה (בהתאם לקריטריונים של האגף), על בסיס מקום פנוי למופע. אף בהצגות רפרטואר מאשרת המנכ"לית כרטיסים אלו בהנחה, על בסיס מקום פנוי. תימוכין לכך בישיבת ועד 10 מ- 22/11/09 (ני"ע 200) בה נקבע כי הנפקת הזמנות לרווחה ולאק"ים נתונה לשיקול דעת מנכ"לית היכל התרבות בתיאום עם המפיקים השוכרים את האולם.

7. הזמנות (מכירות באפס)

הביקורת בחנה את נושא "מכירות באפס", דהיינו: הזמנות, אותן נוהגים לחלק לגורמים שונים ללא תמורה כספית. הנושא נמצא באחריותה של מנכ"לית היכל התרבות בלבד והיא מאשרת הזמנות באמצעות דוא"ל, ללא ועדה מקצועית בנושא.

קיימת התייחסות בנהלי היכל התרבות לאיסור על הזמנות - בהתאם לנוהל עובדי שירות לקוחות (ני"ע 1) – אין להוציא הזמנות למופעים או הצגות. אף בהתאם לנוהל מנהל תורן בהיכל התרבות (ני"ע 3) – "חל איסור מוחלט "להזמין" אנשים לאירוע ו/או להכניס אנשים ללא כרטיס".

בנוסף, עד ינואר 09 – היה קיים "נוהל חלוקת כרטיסים לאירועי תרבות וספורט" מ-1/2007 מטעם משרד הפנים- לפיו ביחס לחלוקת כרטיסים לרשות המקומית או התאגיד העירוני – יש להבטיח כי החלוקה תבוצע באופן שוויוני תוך הבטחת שקיפות ההליך (ני"ע 6). רשות מקומית צריכה הייתה להקים ועדה מקצועית לקביעת תבחינים לחלוקת כרטיסים בחינם שתכלול את מנכ"ל העירייה, גזבר העירייה, היועץ המשפטי, מנהל מחלקת החינוך ומנהל מחלקת הרווחה- הם או נציגיהם. את התבחינים היה להביא לדיון במועצת העירייה ולאישורה, להעמידם לעיון התושבים ולפרסמם באתר האינטרנט.

כמו כן צוין בנוהל מפורשת כי חלוקת כרטיסים לעובדים וחברי מועצה, לאירועי ספורט ותרבות (להבדיל מאירועים רשמיים של הרשות) אינה מותרת.

כיום בהתאם לנוהל מ-1/09 "ביטול הנוהל לחלוקת כרטיסים לאירועי תרבות וספורט" – "אסור לרשות מקומית או לתאגיד עירוני לחתום על הסכם התקשרות, או להאריך תוקף של הסכם התקשרות קיים הכולל סעיף...המתייחס לחלוקת כרטיסים לרשות המקומית". בהסכמים קיימים בהם כבר נקבע הדבר- מותר לקבל כרטיסים לחלוקה רק במידה ופועלת ועדה מקצועית לקביעת תבחינים - ורק אם פורסמו תבחינים אלו באתר האינטרנט של הרשות המקומית. (ני"ע 5).

להלן נתוני ההזמנות שחולקו בשנים 2008-2009 בהיכל התרבות (ני"ע 403-404):

בשנת 2008 חולקו **4000 הזמנות** למופעי היכל התרבות (4% מכלל הכרטיסים);

בשנת 2009 (עד 19/11/09) חולקו **5936 הזמנות** (6% מכלל הכרטיסים).

הביקורת בדקה את מספר ההזמנות שחולקו במספר אירועים שהתקיימו בשנים אלו. להלן דוגמאות בולטות (מעל 100 מוזמנים למופע) – **המתייחסות למופעי מפיקים**:

תאריך המופע	שם המופע	כמות ההזמנות שחולקו	אחוז תפוסה למופע
30/5/08	מיקי קם	132	59
19/6/08	שמעון פרנס	238	100
27/9/08	יצפאן	241	85
11/10/08	ריקוד רומנטי- ישי לוי	125	100
6/2/09	עברי לידר	210	82
6/6/09	איש אישה ורוח זרה	365	86
13/11/09	ננסי ברנדס	134	79

כמו כן מצ"ב דוגמאות למופעי רפרטואר (כולל ההסברים למהות ההזמנות, ני"ע 414):

תאריך המופע	שם המופע	כמות ההזמנות שחולקו	אחוז תפוסה למופע	מהות ההזמנות
31/7/08	הכתובה	23	97	13 – שחקני הקאמרי 4-עיתונאים 2-המרה בשלושה מפגשי מועדון זמר 2-לקוחה שהייתה משובצת ליום המחרת להצגה ובטעות הגיעה יום קודם(כרטיסי יום המחרת בוטלו) 2-על חשבון מנוי עונה קודמת שלא נוצל
28/12/08	עץ הדומים תפוס	32	49	10-תיאטרון הקיבוץ 22-הזמנות הפקה
3/5/09	סאלח שבתי	26	86	1-רווחה 12-קבוצת נערות במצוקה 11 שחקנים 2-חבר
1/11/08	סופ"ש עם תום	14	90	2-עיתונאים 10 שחקני תיאטרון 2 מנוי שלא הגיע להצגה ולא הודיע
19/3/09	דולפינים	20	43	2-עיתונאים 10 – שחקני תיאטרון בית לסין 4 לקוחות שלא הגיעו להצגה ולא הודיעו 2 רווחה 2 מנהל מגמת תיאטרון בתיכון
19/2/09	האגם המוזהב	59	70	56 - אירוע השקה לחברות פוטנציאליות להשכרת האולם 3- תיאטרון בית לסין
5/7/08	תפוחים מן המדבר	15	98	2-מורה מתיכון מכבים רעות לצורך צפייה מוקדמת כדי להביא את תלמידיה. 8 - שחקני תיאטרון בית לסין 5 – חוויה מתקנת עקב תקלה באירוע בסדרת טרום בכורה בקולנוע

ממצאים:

7.1. **במופעי רפרטואר** ניתנות הזמנות לעיתונאים – כחלק משיווק היכל התרבות, רווחה (כפי שפורט בפרק הקודם) ולחיילים. חיילים תושבי העיר נכנסים בחינם להצגות, בהצגת חוגר, על בסיס מקום פנוי, כשעה-שעתיים לפני ההצגה. האמור נתמך בהחלטת בישיבת ועד מנהל 6 ו-8 מ- 2/3/09 ומ- 13/7/09 בהתאמה (ני"ע 201, 203).

7.2. לגבי עשרות ההזמנות שחולקו במופעי רפרטואר **למשפחות שחקנים**, הביקורת סבורה כי מספר ההזמנות שמחולק הוא גדול מדי ומדובר בהפסד כספי לעמותה, כיוון שעלותם של כרטיסים אלו שייכת למעשה לתושבי הרשות המקומית, משמע לציבור. כמו כן הנעשה הוא בניגוד לנוהל האוסר חלוקת הזמנות.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: ההזמנות המאושרות לשחקנים בהצגה ו/או לתיאטרון המפיק ניתנות על בסיס מקום פנוי ולא על חשבון מכירה פוטנציאלית. מקובל מאד בתחום לאפשר לשחקנים כמחווה לארח את אורחיהם על בסיס מקום פנוי ולאפשר לתיאטרון במידת הצורך לארח קניינים על בסיס מקום פנוי. כפי שהתיאטרון משריין כרטיסים עבור חברי ועדת הרפרטואר, כך מאפשר היכל התרבות לתיאטרון לארח את קנייניו במידת האפשר. לכרטיסים אלו נקבע קוד 7 על מנת לזהותם.

7.3. מומלץ כי הזמנות שניתנות כפיצוי ללקוחות או כשמדובר בלקוחות שלא הגיעו להצגה יסומנו בקוד שונה. כיום אין קודים במערכת לסיווג ההזמנה, כך שלא ניתן לפצל את אלפי ההזמנות שחולקו מדי שנה לפי תחומים.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: ההמלצה מתקבלת- נקבע קוד 8 לכרטיסים הניתנים כפיצוי ללקוחות.

7.4. **במופעי המפיקים** – הוצגו לעיל דוגמאות בולטות בהן מאות הזמנות, ועל כך השיבה מנכ"לית היכל התרבות כי בהתאם להחלטת המפיקים עצמם נקבע מספר ההזמנות למופע. לדוגמה – במופע של עברי לידר- הוצאו ע"י המפיק 200 הזמנות על מנת להראות שההופעה מלאה, משמע קיים אינטרס של המפיק לחלק הזמנות, אינטרס שאינו תלוי בהחלטת מנכ"לית היכל התרבות.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: מפיק פרטי ששוכר את האולם רשאי לבקש הזמנות כל עוד הדבר אינו פוגע בשכר האולם. במופע של עברי לידר, משהבינה ההפקה ערב לפני המופע, שהאולם יהיה מלא רק בכמחצית מתפוסתו, החליטה להנפיק הזמנות מטעמה, על מנת למלא האולם ומתוך מגמה לצור אנרגיה חיובית יותר למופע.

7.5. כמות ההזמנות השנתית הן בשנת 2008 והן בשנת 2009, הינה גבוהה ביותר ומהווה בין 4-6% ממכירת הכרטיסים. יודגש כי נמצאו מקרים שחולקו מעל 100 הזמנות – והתפוסה בהיכל הגיעה ל-100%, משמע ישנה סבירות גבוהה שניתן היה לקבל הכנסה על כרטיסים אלו. דוגמאות לכך- בשנת 2008- 30 הזמנות לכספיון, 30 לישראל קטורזה, בשנת 2009- 31 לקטורזה, 18 לעדי אשכנזי, 51 לעידן רייכל, 16 לבוסתן ספרדי. אומנם ברובם מדובר במופעי מפיקים בהן ההזמנות מחולקות לפי שיקול זעת המפיקים, אך ההפסד הכספי קיים אף במופעים אלו - כיוון שמדובר בהפסד עמלה על כל כרטיס שהוזמן.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: המפיקים בדרך כלל משריינים כמות הזמנות מסוימת לכל מופע, המיועדת לקניינים פוטנציאליים ו/או עיתונאים ואנשי יחסי ציבור לסיקור המופע, כמקובל בענף. כשהאולם נמצא בתפוסה מלאה, המפיק אינו מבקש הזמנות ביותר מכ-5% מתפוסת האולם, כך שכל אובדן ההכנסה לכאורה מעמלת הקופה - בטל בשישים.

7.6. לביקורת נמסר כי אין הזמנות לעובדי היכל או לעובדי עיריית מודיעין. כיוון שלא נערכה ועדה מקצועית שקבעה קריטריונים לחלוקת הזמנות ואף לא פורסמו קריטריונים אלו באתר עיריית מודיעין, חל איסור מוחלט על חלוקת הזמנות לעובדי העירייה.

7.7. הביקורת מציעה לעגן בנוהל את נושא ההזמנות לגורמים שצוינו ולתעד באופן ברור עבור אילו מטרות ניתנו הזמנות בכל מופע – רפרטואר/מפיק ולאפשר הבחנה ביניהם. כמו כן יש ליצור קודים ברורים עבור כל תחום הזמנה – רווחה/עיתונאים וכו' ולהכין טופס "הזמנה" שיאושר על ידי מנכ"לית היכל התרבות. מומלץ שלכל אירוע ואירוע ינוהל רישום מפורט של כל מי שקיבל הזמנה, להחתיים כל מקבל כרטיס הזמנה, ולערוך מדי פעם בקרה, על מנת לוודא שאותו גורם שאושרה לו הזמנה ע"י מנכ"לית היכל התרבות הוא אכן זה המגיע למופע.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: בעקבות המלצת הביקורת, הופק טופס מסודר להנפקת הזמנות למופעים, המבחין בין קודים ברורים עבור כל תחום ומחייב את חתימת מנכ"לית היכל התרבות. הטופס מצורף **כנספח א'** (ני"ע 8)

8. הכנסות נוספות

8.1. הכנסות מהשכרת האולמות

קיימים 4 אולמות שניתן להשכיר בהיכל התרבות – האודיטוריום, אולם עינן בקניון עזריאלי, האמפיתיאטרון והגלריה לאומנות. הלובי מהווה אף הוא תוספת לאחד האולמות.

להלן מחירי השכרת האולמות (ני"ע 501-503):

מחיר	אודיטוריום	עינן	אמפיתיאטרון	גלריה/לובי
גוף פרטי כנס/מופע	* 8000	4500	2000	2000
גוף עירוני כנס/מופע	5000	3500 (למעט 40 ימים שמוקצים לעירייה- 1500 ₪*)		
מוסדות חינוך	בוקר תרבות 2500 ערב תרבות 3000 מסיבת סיום 6000	3500		

* ראה הסברים בממצאים

יצוין כי בישיבת ועד 8 (ני"ע 201) אושר מחירון אולם עינן ע"י הוועד המנהל. לביקורת נמסר ההסכם בין קנית, בעלת הזכויות באולם עינן לבין העמותה (ני"ע 229) לפיו ניתנת לעמותה רשות שימוש באולם עינן כשעל העמותה לשאת בעלויות התפעול ולשלם כל המיסים הרלבנטיים כולל ארנונה. בהתאם לסעיף 2.7 להסכם במידה ויישארו לעמותה בסוף שנת פעילות יתרת רווחים מפעילותה בקניון יהולקו שווה בשווה בין העמותה לבין קנית. ההסכם הוא עד 31/3/2010.

קיימים 2 סוגי השכרה: א) **השכרת אולם פרטית עבור כנסים** ללא מכירת כרטיסים. לדוגמה: חברה פרטית עורכת אירוע לעובדיה. ההסכם להשכרת אולם לצורך "כנסים" הינו חוזה אחיד והטיפול בהשכרה הוא באחריות מנהלת המשרד. בהתאם לפורמט ההסכם שהועבר לביקורת (ני"ע 213), ההסכם מתייחס לשימוש חד פעמי באולם לצורך מטרת שימוש המפורטת בהסכם, כנס בנושא מסוים". יש למלא את הסכום של התמורה ולהתייחס לשימוש באולם, במערכת ההגברה, במערכת התאורה ושונות, אם יש.

סכום ההשכרה בהסכם כנסים כולל התוספות הינו בין 5,000 ₪ לבין 14,000 ₪.

ב) **השכרת אולם למפיק, כולל מכירת כרטיסים באמצעות הקופות.** בהתאם לפורמט ההסכם שהועבר לביקורת (ני"ע 214), מתייחס ההסכם עם המפיקים להעלאת מופע בשם X. בסעיף התמורה יש לסמן – סכום מסוים ללא תלות בהכנסות, אחוז מסוים מהכנסות או אחוז מסוים מההכנסות בתוספת מע"מ בתנאי שלא יקטן מסכום שנקבע. לרוב ההסכם עם המפיקים הינו

תמורת **עמלה של 2.5%** מההכנסות, כשלעיתים ישנה חלוקה של 30-70% (בין המפיק להיכל התרבות, בהתאמה).

בסעיף 6.5 להסכם - מפורטים מחירי הכרטיסים – מכירה מוקדמת, ביום האירוע, מנוי היכל התרבות, ועדי עובדים, תלמידים, מבצעי נקודות, מחירים מיוחדים.

ממצאים:

8.1.1. למרות שבטבלת השכירות, שאושרה בישיבת הוועד, צוין כי **מחיר השכרת האודיטוריום** לגוף פרטי הינו 8,000 ₪, נמסר לביקורת כי מחיר זה לא מתממש בפועל, הוא גבוה מדי וכי שכירות האולם היא בעלות של 6,000 ₪ להצגות מבוגרים ו-5,500 ₪ להצגות ילדים. מומלץ אם כן לעדכן את המחירים הנכונים בישיבת הוועד ובטבלת בהתאמה.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: בטבלת השכירות שאושרה ע"י הדירקטוריון מצוין במחירי השכירות למפיקים פרטיים 6000 ₪ להצגות מבוגרים ולהצגות ילדים בשבת ו-5500 ₪ להצגות ילדים בימי חול. שכירות של 8000 ₪ לגופים פרטיים נועדה לכנסים בהם אין עלויות נלוות של עמלת קופה וכו'. הממצא מעיד שאולי המחירון אינו ברור דיו ועל כן יחודדו הפרמטרים המופעים במחירון.

8.1.2. אין מדיניות אחידה לגבי **מחירי השכירות**- לדוגמה נמסר כי עלות ההשכרה לאירועי המשטרה – הינה לעיתים לפי מחיר עירוני ולעיתים לפי מחיר פרטי, בד"כ בין 7,000-9,000 ש"ח כולל הגברה ותאורה וכולל שימוש בלובי בעלות של 1,000 ₪. מומלץ כי ייקבע מחיר אחיד וקבוע.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: מחירי השכירות הם בד"כ על פי המחירון. גופים ציבוריים, הנוהגים לשכור את האולם מס' רב של פעמים ומוגבלים בתקציב האירועים העומד לרשותם, מגיעים להסדר למס' אירועים ונהנים לעיתים מהטבה מסוימת בדמי השכירות. הסדרים אלו יוספו כנספח למחירון ויובאו לאישור הדירקטוריון.

8.1.3. הביקורת עיינה במדגם הסכמים עם מפיקים. להלן מספר הערות (ניי"ע 504-505):
א. **פינוקי**- הסכם לגבי השכרת האודיטוריום ומצוין שיש בו 604 מושבים. עלות ההשכרה הינה 5,500 ₪, וישנה עמלה של 2.5% לכרטיס. לא מצוינים בהסכם מחירי כרטיסים. היה

בהסכם סעיף 6.6. שנמחק לפיו "מובהר בזאת כי לרשות העמותה יועמדו 30 כרטיסים לאירוע, ללא תשלום, לשימושה על פי שיקול דעתה הבלעדי". אין התייחסות להזמנות מפיך. אין תאריך בעמוד הראשון. לא מצורף טופס אישור על קיום ביטוחים. ההסכם חתום בסופו – חתימת מנכ"לית היכל התרבות ללא חותמת עמותה.

ב. **יצפאן** – הסכם השכרת האודיטוריום בו 600 מושבים, עלות 6000 ₪, עמלה של 2.5%. מצוינים מחירים שונים כשלגבי מכירה מוקדמת המחיר הוא 85 ₪ (להבדיל מהמערכת- בה מחיר רגיל הוא 99 ₪). סעיף 6.6. של 30 הזמנות קיים. קיים תאריך בעמוד הראשון- 23/9/08. לא מצורף טופס אישור על קיום ביטוחים. ההסכם חתום בסופו ע"י מנכ"לית היכל התרבות וחתימת עמותה.

ג. **מיקי קם**- הסכם השכרת אודיטוריום בו 600 מושבים, עלות 6000 ₪, עמלה של 2.5%. מחירי הכרטיסים המפורטים מתאימים בחלקם למערכת, בה יש מחירים נוספים- 50 ₪ "מבצע" ו- 70 ₪ לויצו. סעיף 6.6. קיים. קיים תאריך בעמוד ראשון- 21/5/08. לא מצורף טופס אישור על קיום ביטוחים. ההסכם חתום בסופו ע"י מנכ"לית היכל התרבות וחתימת עמותה.

מהפירוט לעיל עולה כי השכר שנקבע עבור השכרת האודיטוריום הוא בהתאם לנמסר לביקורת, כשיש הקפדה לרוב על חתימות.

ההמלצות לתיקון הלקויים:

- יש להקפיד על רישום תאריך בהסכם, על חתימה עם חותמת העמותה ועל צירוף אישור ביטוח.
- יש להקפיד על מספר המקומות באולם – לרוב מצוין 600, אך במופע "פינוקיי" נרשמו 4 מקומות נוספים. יצוין כי בבדיקת הביקורת עולה כי מספר הכיסאות באודיטוריום באתר היכל התרבות עומד על 606, כשלפי הסבר מנהלת המשרד יש 601 כסאות (היו 604 אבל הורדו 3 כסאות בשל בטיחות ואי התאמה).
- יש לוודא כי סעיף ההזמנות (6.6). יימחק מההסכמים ולא ייחתמו הסכמים ובהם הזמנות לעמותה/לעירייה, בהתאם לנוהל משרד הפנים.
- יש להקפיד לציין את מחיר המופע ואף לקבוע כי ייתכנו שינויי מחירים נוספים, בהתאם לשק"ד המפיק עקב מכירות דלות, כפי שנעשה בפועל, על מנת שיהיה תיאום בין ההסכם למערכת היכל התרבות.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: ההמלצות לתיקון הליקויים מתקבלות ומאומצות: מס' הכיסאות באולם היכל התרבות שונה ל-603 בהתאם למצב בפועל ולא בהתאם למתוכנן. מס' הכיסאות באולם עינן תואם את מספרם בפועל- 346 מקומות. סעיף ההזמנות נמחק מהחוזה מבעוד מועד.

הערה: לפי ההסכם עם קבוצת קנית (בעלי קניון עזריאל) הוקצו **40 ימים באולם עינן** לטובת עיריית מודיעין ללא תשלום, כהטבה לעיריית מודיעין, זאת כשסברו שקבוצת קנית היא שתפעיל את האולם והיו מעוניינים בהטבה לעירייה. בפועל, נחתם הסכם עם היכל התרבות להפעלת האולם ובשל קיומו של סעיף זה, הוחלט על תעריף מוזל זה, שיכסה את עלויות היכל התרבות בלבד.

8.2. הכנסות מתערוכות

בהתאם להחלטת ועד העמותה, הוקמה ועדת תערוכות – אשר קבעה כי עלות הצגת תערוכות בגלריה הינה – 2000 ₪ לתושבי העיר ו-2500 ₪ לתושבי חוץ. כמו כן נקבע כי במידה והועדה תהא מעוניינת להעניק הנחה- היא תמליץ להנהלת העמותה על כך (ני"ע 205).

הועדה מתכנסת אחת ל-3 חודשים. במהלך השנה פונים אומנים שונים שמעוניינים להציג בתערוכה והועדה מחליטה אילו תערוכות יוצגו ובאיזה אופן- קבוצתי או אישי. ישנן כ- 11 תערוכות בשנה.

לביקורת נמסרו 3 סיכומי ועדת תערוכות מ- 20/10/09, מ- 5/8/09 ומ- 25/5/09 (ני"ע 228). בשלושת הישיבות השתתפו 3 משתתפים ודנו בכל אחת מהן במספר מועמדויות להצגת תערוכות, בהן הוחלט אופן התצוגה כמצוין לעיל לגבי 18 מועמדים (6 בכל ישיבה). רק מועמדת 1 נדחתה והוזמנה להציע מועמדות שוב בעתיד.

8.3. הכנסות מפרסום בחוברות מנויים

להיכל התרבות יש הכנסות מפרסום על גבי עלון/תוכניה. תוכניה שנתית המפרטת את המופעים המתוכננים מופצת ב 60 אלף עותקים ותוכניה רבעונית ב- 35 אלף עותקים (ני"ע 204). בנוסף לפרסום המופעים השונים, כוללים עמודי התוכניה מספר עמודים של פרסומות. עלות תוכניה היא כ- 40,000 ₪- מתוכם 20,000 "לא משולמים" בשל הפרסומות ו-20,000 נוספים מהווים את עלות התוכניה בפועל. מדובר בפרסומות של בתי קפה, מסעדות ביי"ס לאומניות ועוד.

ממצא:

8.3.1. הביקורת ממליצה לקבל תשלום בפועל על עמודי הפרסום ולא לקזז את התמורה מעלות התוכנית. יש להפריד בין הוצאות להכנסות ולא ליצור "עסקת חליפין" על מנת להקל על הספק.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: התשלום עבור עמודי הפרסום נעשה ישירות למפיק התוכנית שהוא עוסק מורשה, כדי לאפשר למפרסמים, שאף הם עוסקים מורשים בדרי"כ, להתקזז על המע"מ. במידה והתשלום יתבצע ישירות להיכל התרבות לא יוכל בית העסק המפרסם להתקזז על המע"מ והוא יהווה הוצאה נוספת לבעל העסק, דבר שעלול למנוע מעסקים מסוימים לרכוש שטחי פרסום בתוכניות היכל התרבות.

8.4. זיכיון לבית קפה

באכסדרה של היכל התרבות פועל בית קפה לשירות הציבור. בבית הקפה תפריט כשר ומגוון החל מארוחות בוקר ועד אלכוהול. כמו כן ניתן לפנות לבית הקפה בבניית תפריט לאירוע בהתאם לרצון הלקוח.

קיים הסכם (ני"ע 507) בין עיריית מודיעין-מכבים-רעות לבין חברת תזונה בריאה בע"מ (הזכיון) מ- 9/10/07 עבור הפעלת בית קפה/מסעדה בהיכל התרבות למשך 5 שנים. בחוזה כלולה אופציה להארכת תקופת ההפעלה בשנה אחת. בהתאם לסעיף 10.1 להסכם, תמורת הזיכיון התחייבה החברה לשלם לעירייה 10.55% מסך ההכנסות ברוטו בתוספת מע"מ ובתנאי שסך התשלום לא יהא נמוך מ- 5000 ₪ בתוספת מע"מ בכל חודש.

במקום היה קיים בית קפה עלמה והזיכיון נמכר לאנגלו קפה, בהתאם לבקשה של בעל הזיכיון מ- 4/2/09 ועל פי הסכם מ- 25/3/09 (ני"ע 506, 509) בהסכמתה של העירייה לכך. יודגש כי בהתאם לסעיף 14 להסכם, מצוין כי לזכיון את רשות להעביר את ההסכם לאחרים – "אלא אם כן יקבל את הסכמת העירייה לכך בכתב ומראש" – כפי שנעשה כאן.

ממצאים:

8.4.1. **ההסכם נערך בין עיריית מודיעין לזכיון ולא בין העמותה לזכיון**, כפי שראוי היה וכפי שנעשה בהסכמים אחרים דוגמת ההסכם לגבי כנסים, מפיקים והסכמי העסקה עם עובדים.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: כיוון שהייתה מגמה להפעיל את בית הקפה עם פתיחתו של ההיכל, כדי לאפשר לבאי ההיכל מענה קולינארי איכותי, ההסכם נערך עם העירייה עוד בטרם התקבל אישור הקמת העמותה מרשם העמותות.

8.4.2. בהתאם לסעיף 3.11 להסכם עם הזכייין, הזכייין מתחייב להצטייד ברישיון לניהול בית קפה. בהתאם לבקשה לרישיון זמני מ- 22/4/09 לשינוי בעלות – מצוין כי מומלץ לאשר את הרישיון בכפוף לתיקון הליקויים (ני"ע 508). לביקורת לא נמסרו לאלו ליקויים הכוונה, אך מומלץ להקפיד ולבדוק מדי שנה את תקינות הפעילות של בית הקפה. יצוין כי בנוסף בית הקפה נבחן במסגרת רישוי עסקים ע"י עיריית מודיעין.

8.4.3. בהתאם לסעיפים 4.15-4.16 להסכם עם הזכייין, על הזכייין לשאת בתשלומים שונים, כגון ארנונה, חשמל, למעט תשלום בגין צריכת מים – שייכלל במסגרת תשלום דמי הזכיון. הביקורת ממליצה לשקול גביית תשלום אף עבור צריכת המים.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: במסגרת ההסכם עם זכייין בית הקפה, דמי השכירות המהווים 10.5% מהמחזור כוללים את התשלום בגין צריכת המים. לכשיפוג תוקפו של ההסכם, יילקח הנושא בחשבון.

8.4.4. בהתאם לסעיף 8.2 להסכם עם הזכייין, הנהלת היכל התרבות ו/או העירייה יפעילו פיקוח שוטף על פעולת בית הקפה באמצעות מפקח שימונה ואשר יבדוק את אופן הפעלת בית הקפה לרבות תנאים תברואתיים, כשירות עובדים. למרות זאת נמסר לביקורת כי אין פיקוח על העובדים של בית הקפה, אלא הדגש הוא בטיב השירות שניתן על ידו ועל מחירי התפריט. חשוב להקפיד על מילוי ההסכם במלואו.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: המנהל התורן בזמן אירועים, מפקח בין יתר תפקידיו על תפקודו היעיל של בית הקפה. ההנחה היא שהתנאים התברואתיים נבדקים ע"י משרד הבריאות העורך ביקורת חדשות לבקרים וע"י מחלקת רישוי עסקים המחדשת את רישיון העסק מידי שנה. אין ביכולת היכל התרבות לבדוק את טיב העובדים והתאמתם לתפקידם בבית הקפה. במקרים חריגים בהם נצפה תפקוד לקוי של עובד ו/או התנהלות שאינה תקינה, מדווח על כך לזכייין באופן מידי.

9. הטיפול בתקבולים

9.1. אופן מכירת כרטיסים

מכירת הכרטיסים להיכל התרבות נעשית באמצעות הקופות של היכל התרבות (מחלקת שירות לקוחות), באמצעות אתר האינטרנט של היכל התרבות בו ישנה אפשרות לרכישת כרטיסים במערכת toptix, באמצעות אתרי מכירה שונים ובאמצעות סוכנים. יצוין כי מחלקת השיווק המוסדי עוסקת אף היא בהתקשרות עם גופים מוסדיים.

בהתאם לנהלי עבודה במחלקת שירות הלקוחות (ני"ע 1), שעות העבודה הן במשמרת בוקר ומשמרת ערב, בין השעות 9:00 ל- 20:00 בערב בימים א'-עד ה', ביום ו' בין השעה 9:00 לשעה 13:00 ובימי ו' בערב, שבת ומוצ"ש – שעתיים לפני תחילת המופע.

9.2. הטיפול בתקבולים

טיפול בתקבולים -קופות

בהתאם לנהלי שירות לקוחות, העברת המשמרת תתבצע ע"י – סגירת קופה, ספירת הכסף והתאמתו מול דוח קופה, יציאה מסודרת מהמערכת וסגירת שם המשתמש האישי, החתמת מנהל משמרת על סגירת הקופה ועל דוח השעות, הכנסת הכסף מהמשמרת למעטפת הפקדה והשארת 100 ₪ פרוטים למשמרת הבאה בקופה (ני"ע 1). מכירת הכרטיסים- מתבצעת לרוב באשראי ואף במזומן. צ'קים יתקבלו באישור מיוחד.

לפי נוהל עבודה למנהל משמרת (ני"ע 2) – מנהל משמרת אחראי על סגירת משמרת הכוללת בין היתר- הכנסת הקופות לכספת, הכנסת מפתחות לכספת.

ביחס לקופת פריטות- ע"פ הנוהל, בתחילת כל משמרת באחריות הנציגים לקבל קופה לפני הכניסה למשמרת. קופת הפריטות משמשת לפריטות שטרות ולמתן עודף ללקוחות. הקופה היא אישית ויש לבדוק כי יש בה 100 ₪ פרוטים. יש לחתום על קבלת הקופה. פתיחת תוכנת הקופה ותוכנת הטלפון יעשו רק על ידי שם משתמש אישי בלבד.

טיפול בתקבולי השכרות

מנהלת המשרד מקבלת את תקבולי הגלריה, הכנסים באמפיתיאטרון ובאולם עינן ותקבולי מוסדות- בהמחאות או במזומן. הנתונים מוזנים לחשבשבת, מופקת חשבונית ומופקת קבלה עם

חותמת של העמותה. לאחר רישום מספר הקבלה, מועברים הכספים למנהלת מחלקת שירות לקוחות, שמפקידה אותם בכספת.

ממצאים:

9.2.1. כשנשאלה אחת הקופאיות מה קורה במידה וקיימת אי התאמה בין סכום הכסף בסוף משמרת לדו"ח מערכת נמסר כי זה לא קורה ומרבית התשלומים הם בכרטיס אשראי. מנהלת שירות הלקוחות ציינה כי היו מקרים שהיה חסר 10/15 ₪, אשר הושלמו ע"י הקופאית מכספן הפרטי.

ראוי כי תינתן התייחסות בנוהל למקרה בו קיימת אי התאמה בין סכום הכסף לדו"ח המערכת. הנוהל מהווה הנחיה לכל עובד כיצד לפעול ולכן דגש על נושא זה בנוהל יעלה את חשיבותו.

כמו כן מומלץ שמנהלת החשבונות תפקח על תכולת קופת הפריטות, ותבצע ספירה של הקופה במועדים אקראיים.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: הוכנס לדף הנהלים של מנהל משמרת בשירות לקוחות הסעיף:
"במידה וקיימת אי התאמה בין סכום הכסף לדו"ח במערכת, ישלים הקופאי את החוסר מכספו". דף הנהלים המתוקן נמסר לביקורת (ני"ע 7).
כמו כן, אומצה ההמלצה שמנהלת החשבונות תבצע ספירה של הקופות במועדים אקראיים.

9.2.2. לכל אחת ממנהלות המשמרת יש גישה למפתח של הכספת אשר נמצא בצרור שירות הלקוחות (זהו אותו מפתח של קופות הפריטות).
הביקורת ממליצה כי המפתח יישמר רק בידי מנהלת שירות הלקוחות ועובדת נוספת, על מנת למנוע מצב בו תהיה גישה לזרים לצרור המפתחות ולהעתקת המפתח לכספת.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: בכל משמרת יש מנהלת משמרת אחת שצריכה להשתמש בכספת במהלך המשמרת. היעדר מפתח של הכספת בכל משמרת, עלול לשבש את מהלך העבודה התקיין.

9.2.3. **הבקרה על נכונות ההפקדות** נערכת מדי יום- מופק דוח קופה פעמיים ביום בסיום כל משמרת, אשר נבדק ע"י מנהלת החשבונות ו/או מנהלת המשמרת. מדי יום ה' מופק דוח שבועי. כמו כן נערכת פעם בחודש ע"י מנהלת החשבונות אשר עורכת השוואה בין המערכת לבין התקבולים בפועל. הביקורת ממליצה לשקול שעובד נוסף (מנהלת הלשכה או סמנכ"לית היכל התרבות שתמונה) ייבחנו את דו"ח סיום אירוע מול סגירת קופה ויערכו בקרה יומית נוספת.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: ההמלצה מתקבלת.

9.3. הטיפול בתקבולים על ידי מנהל החשבונות וההפקדה בבנק

כפי שצוין לעיל, פעם בשבוע נספר הכסף בקופה ומותאם מול דוח קופה שבועי ונשלח להפקדה בבנק באחריות אחת מעובדות שירות הלקוחות. סכומים ששולמו בכרטיס אשראי מזכים ישירות את חשבון הבנק. לגבי המחאות- בשירות הלקוחות כמעט ולא מתקבלות המחאות, אלא בעיקר ע"י מנהלת המשרד עבור השכרות. המחאות נרשמות במערכת ובפנקס ההפקדות עם תאריך הרישום ומקור ההמחאה. המחאות דחויים מופקדות בכספת. מנהלת החשבונות מוציאה אף היא מהאינטרנט את טפסי ההפקדה בבנק ועורכת בקרה על התאמה.

ממצאים:

9.3.1. לביקורת נמסר דו"ח בקרה חודשי של חודש נובמבר 2009 לפיו משווה מנהלת החשבונות בין התקבולים בבנק לתקבולים במערכת. (ני"ע 114). נמצא שלא תמיד ניתן לבצע השוואה מדויקת פר חודש- כיוון שהתקבולים במערכת כוללים תשלומים בכרטיס אשראי או צ'קים דחויים – שלא יימצאו באותו חודש בתקבולי הבנק. בנוסף ישנה קיימת בעייתיות בהשוואת תקבולי כרטיסי האשראי – כיוון שכרטיס מסוג "מסטר קארד" מוגדר ע"י מערכת התקבולים- toptix כ"ישראל כרטיס" ובמערכת השב"א הוא מוגדר כ"לאומי קארד".

הביקורת ממליצה להגדיר נושא זה במערכת מחדש ולוודא כי ניתן יהיה לערוך בקרה חודשית מלאה.

כמו כן ממליצה הביקורת לשקול שעובד נוסף (סמנכ"לית היכל התרבות שתמונה או חשב כעובד שכיר) יבקרו את פעילות מנהלת החשבונות בנושא ההתאמה החודשית מול הדו"ח ממערכת ה-toptix, על מנת שתהיה בקרה של גורם פנימי מתוך היכל התרבות בנושא הכספים.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות: נושא תקבולי כרטיסי האשראי ייבחן מחדש וההגדרות יתוקנו בהתאם. ימונה גורם פנימי בהיכל שיבקר וייפקח על ההתאמה החודשית של מנהלת החשבונות מול התקבולים בטופטיקס.

9.3.2. הביקורת בדקה את דו"ח ההמחאות הדחויות במערכת נכון ל- 7/12/09 (ני"ע 113) ומצאה התאמה בין ההמחאות הרשומות בו לבין המחאות המצויות הכספת.

10. עצמאות היכל התרבות

בבחינת ממצאי הדו"ח עולה כי אחת מהמלצות הביקורת המרכזיות הינה שמעורבות עיריית מודיעין בניהולו הכספי של היכל התרבות תהיה בהעברת התמיכה השנתית בלבד, תוך שכלל התשלומים ישולמו ישירות ע"י היכל התרבות.

על מנת שהיכל התרבות ישמור על צביון עצמאי, להלן ריכוז המלצות הביקורת להשגת מטרה זו:

- **קיומו של חשבון בנק אחד של היכל התרבות וסגירת חשבון הבנק המשותף של עיריית מודיעין והיכל התרבות.** יש לדאוג כי התשלומים המבוצעים לחשבון המשותף (דוגמת תשלומי כרטיסי האשראי) ישולמו לחשבון העמותה באופן ישיר. בתגובה נמסר כי היכל התרבות נמצא בהליך מתקדם לפתיחת מספר ספק שיאפשר סגירת החשבון המשותף.
- **אי ניהול כרטיס חשבונות בגזברות העירייה.** כיום לא קיימת אבחנה ברורה בין התשלומים המבוצעים באמצעות גזברות העירייה לבין אלה המבוצעים באמצעות היכל התרבות באופן ישיר. העברת התמיכה באופן חד פעמי בתחילת שנה או מספר פעמים לאורך השנה, ללא ניהול כרטיס חשבונות בעיריית מודיעין, יאפשר את ניהול הוצאות באופן מסודר ואחיד, רק ע"י היכל התרבות.

פועל יוצא לדוגמא- נושא האבטחה ישולם ישירות ע"י היכל התרבות, במקום המצב כיום בו עיריית מודיעין משלמת את עלות האבטחה למוקד ומקזזת זאת בכרטיס הנהלת החשבונות של הגזברות.

- **התקנת מונה חשמל בהיכל התרבות.** כיום העירייה מחייבת את היכל התרבות בכמחצית מהחשבונות שמתייחסות לכל הקומפלקס כולו (הכולל אף בית ספר עירוני). הביקורת ממליצה להתקין מונה חשמל בהיכל התרבות ומונה נפרד בבית הספר העירוני (כיום נערכת הערכה) על מנת שישולמו חשבונות חשמל מתואמים לצריכת כל אחד מהמבנים.
- **הסדרת נושא תשלומי מים וטלפון.** חשבונות אלו משולמים ע"י גזברות העירייה, עבור היכל התרבות, אך לא נרשמים בכרטיס הנהלת החשבונות של הגזברות. עצמאות היכל התרבות תתבטא אף בנושא זה, כשהיכל התרבות ישלם ישירות תשלומים אלו, ללא קבלת "תמיכה עקיפה" מהעירייה.
- **שכירת עובד מחשוב.** כיום קיים גיבוי של עובד עירייה- ללא התחשבות. אין זה תקין ויש לדאוג כי במידה וניתנים שירותים ע"י עובד זה, ישולם שכר על ידי היכל התרבות. עדיפות היא לשכירת איש מחשוב אשר יטפל בנושא בהיכל התרבות באופן קבוע, ואף ינהל את **הרשאות המערכת.**
- **עלות אולם עינן לעיריית מודיעין-** פועל יוצא של עצמאות היכל התרבות היא שלא יוקצו 40 ימים לעיריית מודיעין לשימוש באולם עינן בעלות מסובסדת ע"י היכל התרבות, כפי שנהוג כיום וייגבה תשלום מלא ורגיל.
- **חתימת העמותה על כל הסכם מהותי-** את ההסכם החדש עם זכ"ן בית הקפה או כל הסכם אחר שייחתם ע"י היכל התרבות, יש לחתום כשהעמותה היא צד להסכם ולא עיריית מודיעין.

תגובת מנכ"לית היכל התרבות, בלשונה :

"אני בהחלט נוטה לקבל את ההמלצה להעברת כספי התמיכה ע"י העירייה, תוך שכלל התשלומים יבוצעו ישירות ע"י העמותה. המגמה היא להעביר את כל הפעילות הכספית ישירות דרך חשבון העמותה, בכל התחומים, מגביית התשלום כרטיסי האשראי ועד תשלומי הספקים. תשלום בהתאם לקריאת מונה החשמל הקיים והתקנת מונה לצריכת הציילרים (במידת האפשר), תאפשר לנו לשאת בעלויות החשמל התואמות את צריכתנו, כמו גם חשבונות הטלפון והמים. אין ספק שהקצאת ארבעים הימים באולם עינן לעירייה, הייתה משמעותית במידה וגורם פרטי היה מפעיל את האולם. כיוון שהאולם מופעל ע"י עמותה עירונית, העלות המוזלת פוגעת למעשה בהכנסות ההיכל".

11. ריכוז ממצאים

11.1. מבנה ארגוני - עובדי היכל התרבות, אשר הינם למעשה עובדי העמותה, עובדים ב-7

מחלקות שונות, עליהן אחראית מנכ"לית העמותה. הביקורת סבורה שיש צורך בסמנכ"ל/ית תפעול שיסייעו למנכ"לית היכל התרבות בעבודתה הניהולית, על ידי נטילת חלק מהסמכויות שמצויות כיום תחת סמכותה הבלעדית.

מנכ"לית היכל התרבות תומכת בהמלצת הביקורת לגבי הוספת סמנכ"ל לסיוע תפעול המערכת.

יצוין כי בדיקה מדגמית של המחאות היכל התרבות העלתה כי הן חתומות באופן תקין וכך אף ההסכם בין העמותה לעירייה, כשלגבי הסכמי עובדים נמצאו ליקויים – בעיקר של תאריכים וחתים. קיים פגם מינהלי חמור בהעסקת מנכ"לית העמותה ללא חוזה (בין 1/08 ועד 6/08). כמו כן, חוזה העסקה של מנכ"לית העמותה אינו תקף בשל העובדה כי נחתם רק על ידי מורשה חתימה אחד.

המלצת הביקורת ובהמשך להתייעצות שנערכה עם מר ניסים בן יקר, ממשד הפנים, אגף כח אדם ושכר, מנהל תחום חברות ותאגידים. יש להעביר את חוזה העסקה של מנכ"לית העמותה ודוחות כספיים של העמותה לעיונם ולאישור שכרה של המנכ"לית כנגזרת מהנתונים (מחזור כספי וכד').

חוזה העסקה של המנכ"לית ייחתם מול עמותת מופעים.

11.2. ניהול כספי - תשלומי הוצאות היכל התרבות משולמים על ידי הגזברות ועל ידי היכל

התרבות עצמו, כשקיימים 2 חשבונות בנק- חשבון של היכל התרבות וחשבון משותף להיכל התרבות ולעיריית מודיעין. הביקורת סבורה כי היכל התרבות צריך להתקיים באופן עצמאי לחלוטין ושמעורבות עיריית מודיעין בניהולו הכספי של היכל התרבות תהיה בהעברת התמיכה השנתית בלבד. מומלץ אף להתקין מונה חשמל בהיכל התרבות, על מנת לבחון את כדאיות מרכז האנרגיה שנמצא בו. מנכ"לית היכל התרבות תומכת בהמלצת הביקורת לקיים התנהלות עצמאית של העמותה.

11.3. נתונים כספיים - ע"פ ההסכם בין עיריית מודיעין לבין העמותה, אמורה העמותה לתקצב

את העמותה במיליון ₪ בשנה. למרות זאת נתמך היכל התרבות בסכומים של 688,193 ש"ח בשנת 2008 ו- 976,623 ₪ ב-2009 (נכון ל- 10/11/09). הביקורת ממליצה כי עיריית מודיעין תעמוד בהתחייבותה למתן תמיכה בסך מיליון ₪. כמו כן, מומלץ לדון בגובה הסכום של התמיכה של העירייה בהיכל התרבות. מנכ"לית היכל התרבות מציינת כי הורדת התמיכה,

תוך מתן עצמאות כלכלית, עלולה לפגוע בתזרים המזומנים של היכל התרבות, כיוון שבפועל חישוב כל ההוצאות (לרבות טלפונים ומים), עלול להיות גבוה מהרשום כיום.

11.4. מערכות מידע ואבטחתן – לגבי גיבויים- יש להפקיד על גיבוי כלל המסמכים של היכל התרבות ע"י אחסונם בשרת הקבצים המגובה בתדירות יומית. מומלץ לשמור את קלטות הגיבוי מחוץ להיכל התרבות ואף מומלץ להכיל אמצעי בקרה פסיים בחדר המחשב. ביחס לניהול סיסמאות- מדיניות סיסמאות רשת התקשורת ומערכת ה- Toptix הנהוגה כיום אינה תואמת את תקני אבטחת מידע מקובלים ומומלץ להפקיד על קיומם. לגבי ניהול הרשאות מערכת Toptix – קיימת הרשאה "גבוהה" ליותר מדי גורמים במערכת ומומלץ שתיתן למנהלת שירות הלקוחות בלבד ולעובד נוסף המגבה את פעילותה. כמו כן יש להפקיד למחוק מהמערכת משתמשים ישנים שאינם קיימים יותר, מה שכיום לא מבוצע. מנכ"לית היכל התרבות אימצה את המלצות הביקורת בנושא.

11.5. בחירת מופעים – מופעי רפרטואר נבחרים ע"י ועדת רפרטואר, כשקיימים מספר ליקויים בתפקודה - מעל 50% מההצגות נצפו רק על ידי אחד החברים של הועדה, אין הקפדה על מילוי טפסי הועדה, אין תיעוד מרוכז שנתי של שמות חברי הועדה שצפו במופעים, נרכשות הצגות למרות ביקורת לא מחמיאה. ייתכן ופעילותה של הועדה מתרוקנת מתוכו ועדיף לבצע החלטות על פי ביקוש הקהל. מנכ"לית היכל התרבות מסרה כי בישיבת הדירקטוריון האחרונה הוחלט להחליף את ועדת הרפרטואר, כשתפעול הועדה החדשה יתחשב בהמלצות הביקורת, על מנת למנוע ליקויים מהסוג שציינה הביקורת.

11.6. הקמת מופעים - כיום ישנה הקמה כפולה- כל אירוע מוקם הן ידנית בטופס והן באופן ממוחשב במערכת ה"meeting". הביקורת ממליצה להקים אירוע בדרך ממוחשבת בלבד. בבדיקה מדגמית של 4 מופעים נערכה השוואה בין פרטי הטופס לפרטי מערכת toptix – ונמצאו ההבדלים הבאים המתייחסים בעיקר למחירי הכרטיסים, אשר מעודכנים במערכת בלבד. בעקבות הביקורת, ציינה מנכ"לית היכל התרבות כי עם סיום הטמעת מערכת ה-meeting בארגון, תיערך הקמת אירועים במערכת בדרך ממוחשבת בלבד.

11.7. מחירי המופעים – מחירי מופעי רפרטואר נקבעים ע"י מנכ"לית היכל התרבות ומחירי מופעי המפיקים נקבעים ע"י המפיקים עצמם. מומלץ כי שינויים במחירי הכרטיסים יתועדו ויישמרו. מומלץ כי אף אם אין שינויים משמעותיים של מחירי המנויים, אלו יאושרו ע"י

הדירקטוריון. יש הקפדה על בדיקת זכאות להנחה, כשלגבי לקוח עם כרטיס בהנחה, ישנה דרישה של הזדהות בעת הגעתו לקופה. ישנן הנחות תקינות לתלמידים, לאקיי"ם ולרווחה. בעקבות הביקורת, אושר ע"י מנכ"לית היכל התרבות כי שינויים במחירי הכרטיסים ומבצעים מיוחדים יתועדו בכתב ומחירי המנויים יאושרו ע"י הדירקטוריון בכל עונה.

11.8. הזמנות - חלוקת הזמנות הינה בניגוד לנוהל משרד הפנים, מה גם שלא הוקמה ועדה מקצועית שקבעה תבחינים לחלוקת הזמנות. כיום, בהצגות רפרטואר, ניתנות הזמנות לעיתונאים ולמשפחות השחקנים. כמו כן ניתנות הזמנות לחיילים – על בסיס מקום פנוי. במופעי מפיקים מספר ההזמנות נקבע בהתאם להחלטת המפיקים עצמם. כמות ההזמנות השנתית הינה גבוהה ביותר ומהווה בין 4-6% ממכירת הכרטיסים. מספר ההזמנות שמחולק הוא גדול ומדובר בהפסד כספי לעמותה. יודגש כי נמצאו מקרים שחולקו מעל 100 הזמנות – והתפוסה בהיכל הגיעה ל-100%, משמע ישנה סבירות גבוהה שניתן היה לקבל הכנסה על כרטיסים אלו. אומנם ברובם מדובר במופעי מפיקים בהן ההזמנות מחולקות לפי שיקול דעת המפיקים, אך ההפסד הכספי קיים אף במופעים אלו. לביקורת נמסר כי אין הזמנות לעובדי ההיכל או לעובדי עיריית מודיעין. מומלץ לעגן בנוהל את נושא ההזמנות, ליצור קודים ברורים עבור כל תחום הזמנה ולהכין טופס "הזמנה" שיאושר על ידי מנכ"לית היכל התרבות. בעקבות הביקורת, הוכן טופס הזמנת כרטיסים על פי קודים ברורים לכל סוג של הזמנה.

11.9. הכנסות נוספות-

שכירות האולמות- ישנם אי דיוקים לגבי מחיר שכירות האודיטוריום. מומלץ לעדכן את מחירי השכירות הנכונים בישיבת הוועד ולהקפיד על מדיניות אחידה לגבי מחירי השכירות. בבחינת הסכמי השכירות עלו מספר ליקויים שיש לתקן- יש צורך בהקפדה על רישום תאריך בהסכם, על צירוף אישור ביטוח, על רישום מספר המקומות הנכון באולם, על אי רישום סעיף הזמנות לעובדי העירייה ועל ציון מחיר המופע. בעקבות הביקורת, מחירי השכירות יעודכנו והיו ברורים יותר, גופים ייחודיים הזוכים להנחות מסוימות יועלו בפני ועדת הכספים ויובאו לאישור הדירקטוריון והסעיפים הלקויים תוקנו.

זכיון בית הקפה- מומלץ להקפיד ולבדוק מדי שנה את תקינות הפעילות של בית הקפה ולפקח באופן שוטף על פעילותו.

פרסום בתוכניה – מומלץ לקבל תשלום בפועל על עמודי הפרסום ולא לקזז את התמורה מעלות התוכניה. יש להפריד בין הוצאות להכנסות ולא ליצור "עסקת חליפין" על מנת להקל על הספק.

בעקבות הביקורת, נושא הפרסום בתוכניה יועלה לאישור ועדת כספים.

11.10. טיפול בתקבולים - ראוי כי תינתן התייחסות בנוהל למקרה בו קיימת אי התאמה בין סכום הכסף לדו"ח המערכת, מה שלא נכלל בנוהל הנוכחי. מומלץ כי המפתח לכספת יישמר רק בידי מנהלת שירות הלקוחות ועובדת נוספת, על מנת למנוע העתקתו/אובדנו. כמו כן מומלץ לבצע התאמות במערכת ה-toptix על מנת שניתן יהיה לערוך בקרה חודשית מלאה, דבר שקיים קיימת בעיתיות בעריכתו. בעקבות הביקורת, התווסף לנוהל "מנהל/ת משמרת בשירות לקוחות" נושא הטיפול באי התאמה כספית בין סכום הכסף לדוח המערכת.

11.11. עצמאות היכל התרבות - בבחינת ממצאי הדו"ח עולה כי אחת מהמלצות הביקורת המרכזיות הינה שמעורבות עיריית מודיעין בניהולו הכספי של היכל התרבות תהיה בהעברת התמיכה השנתית בלבד, תוך שכלל התשלומים ישולמו ישירות ע"י היכל התרבות. על מנת שהיכל התרבות ישמור על צביון עצמאי, הוצגו ע"י הביקורת ההמלצות להשגת מטרה זו. מנכ"לית היכל התרבות תומכת בעצמאות ההיכל.

12. סיכום

היכל התרבות מודיעין מכבים רעות הינו מרכז תרבות אשר פתח את שעריו לקהל ב- 1/11/07 וכולל בתוכו אולם מופעים גדול, גלריה לאמנות, אמפי תיאטרון, בית קפה/מסעדה ואכסדרה רחבת ידיים. היכל התרבות מציג רווחים כבר בשנים הראשונות לפעילותו, כשאחת הסיבות לכך הינה היותו פתוח בסופי השבוע, בניגוד להיכלי תרבות אחרים באזור. היכל התרבות פועל באופן עצמאי באמצעות "עמותת מופעים", כשהן הביקורת והן מנכ"לית היכל התרבות תומכים בהרחבת עצמאותו של היכל התרבות וצמצום מעורבות עיריית מודיעין להעברת התמיכה השנתית בלבד. המלצות הביקורת השונות, כגון הוספת סמנכ"ל לסיוע בתפעול, הקפדה על אבטחת מערכות המידע או קבלת אישור דירקטוריון העמותה על שינויים שונים, נתקבלו ע"י מנכ"לית היכל התרבות.

נספח א'

**טופס אישור הנפקת כרטיסי הזמנה למופע בהיכל
התרבות מודיעין מכבים רעות**

בעקרון חל איסור מוחלט להוציא כרטיסי הזמנה למופעים

במקרים חריגים כמו הזמנות הפקה או כרטיסים המאושרים לרווחה,
יש למלא את הטופס באופן מפורט ולהחתים את מנהלת ההיכל.

אין להנפיק כרטיסים ללא חתימת המנהלת על הטופס לפני המופע .

שם המופע _____ סוג המופע _____

מועד המופע _____

מהות ההזמנה _____ שם מבקש ההזמנה _____

קוד ההזמנה _____ כרטיסים על שם _____

מס הכרטיסים _____

תאריך _____ חתימת מנהלת ההיכל _____

הערות

דו"ח מס' 3 – ביקורת על מח' הדת בעיריית מודיעין מכבים רעות

בתאריך 21 מרץ 2010, יום ראשון ו' ניסן תש"ע, הוגש לראש העיר דו"ח ביקורת בנושא מח' הדת בעיריית מודיעין מכבים-רעות. דוח הביקורת עסק בבדיקת כלל השירותים שניתנים על ידי מח' הדת בפן המינהלי בלבד. וכן נבחן המבנה הארגוני של המח'.

הנדון : ביקורת בנושא שירותי הדת בעיריית מודיעין מכבים-רעות

1. הקדמה/סקירה

הסקירה ההיסטורית תמקם על ציר הזמן את ההתרחשויות בנושא הקמת מח' דת בעירייה. בחודש אפריל בשנת 1996 מינה השר לענייני דתות, פרופ' שמעון שטרית, את מר ג'רר פומבר לממונה על המועצה הדתית מודיעין. ראש מ.מ. מודיעין, מר שכטר, כתב בתאריך 5/6/1996 לשר לענייני דתות, פרופ' שמעון שטרית, בעניין מינוי מר ג'רר פומבר לממונה על המועצה הדתית מודיעין (מינוי מתאריך 4/1996) כי נפלה שגגה במינוי, אופן המינוי לא היה מעוגן בהוראות חוק שירותי הדת ולפיכך, המינוי חסר כל תוקף והוא בטל. בתאריך 16/2/1997 הודיע ראש המועצה, מר שכטר, לשר הפנים והדתות, אליהו סוויסה, כי מינה את הרב שלמה חנינה כמנהל שירותי הדת במודיעין וב-11/97 כתב למר אפרתי, מנכ"ל משרד הפנים, כי בישיבת מועצה מתאריך 6/11/1997, הוחלט על הקמה של "מחלקה לשירותי דת". עיון במסמכים שהוצאו מארכיון העירייה מציג את בחירת הרבנים בעיר מודיעין דאז. גב' ברוריה פרנסיס, מנהלת ענף תקנים במשרד לענייני דתות, כתבה לראש מועצת מודיעין כי: "בישיבת ועדת תקנים... (6/4/97).. הוחלט לאשר : 2 רבנים אחד אשכנזי ואחד ספרדי...". בתאריך 15/5/97 הודיע ראש המועצה לרב אליהו אלחרר כי נבחר לכהן כרב היישוב מודיעין. בתאריך 28/5/97 נבחר הרב דוד לאו לרב היישוב. בחודש 11/2003 נערכו בחירות לרשות המאוחדת – מודיעין מכבים-רעות. מנהל למח' הדת, הרב שלמה חנינה נבחר למנהל מח' הדת של הרשות המאוחדת. בתאריך 6 בספטמבר 2007, פורסמו ברשומות קובץ התקנות: "תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשס"ז – 2007". התקנות מסדירות את נושא בחירת רבנים ברשות מאוחדת. כיום מכהנים בעיריית מודיעין מכבים-רעות שלושה רבנים – הרב לאו, הרב אלחרר והרב צ'קוטאי. אעסוק בנושא בהמשך.

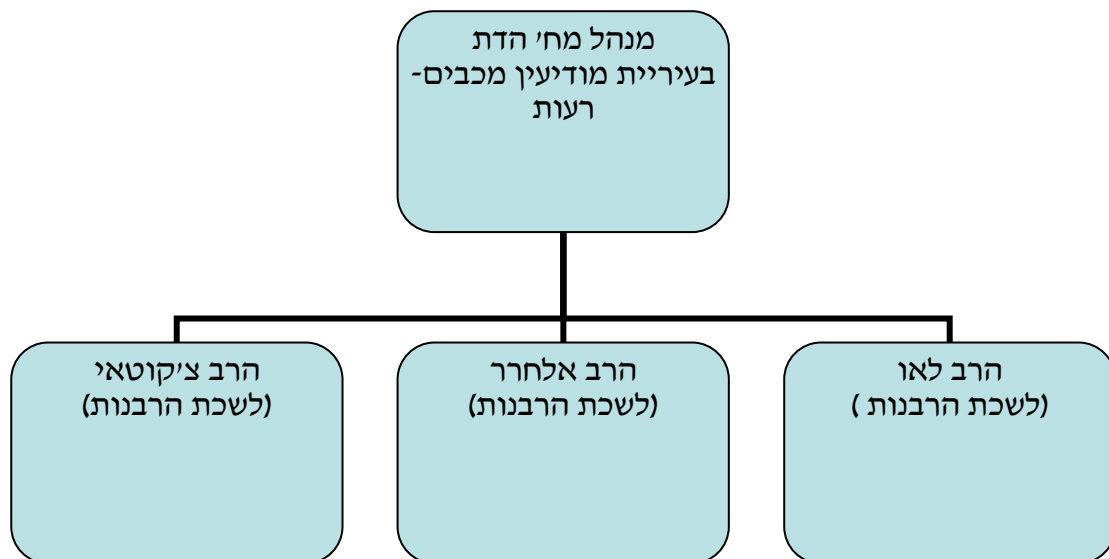
2 . מטרת הביקורת

בדיקת כלל השירותים הניתנים על ידי מח' הדת בעיריית מודיעין מכבים-רעות. ובחינת המבנה הארגוני של המח' כפונקציה של נותני שירות בתחומי העיסוק של המחלקה, תוך הקפדה על כללי המינהל הכספי, יעילות וחסכון. אין בכוונת הביקורת לעסוק או לבקר את תחום ההלכה.

3 . מהלך הביקורת

הביקורת כללה מיפוי המח' באופן של הצגת המבנה האירגוני הגדרת התחומים בהם פועלת המח'. במהלך הביקורת נפגשתי עם הרבנים: הרב אלחרר, הרב לאו, והרב צ'קוטאי. נבדקו תחומי אחריותם, כל אחד בתחומו, כפי שהוחלט על ידם, וכן נבדקו תחומים בהם פועלים כולם. כמו כן, נערכו פגישות עם מנהל מח' הדת, מנהלת הלשכה, מפקח הכשרות ובעלי תפקידים נוספים.

4 . מבנה אירגוני ושכר הרבנים



הצגתו של המבנה הארגוני נעשתה לאחר בחינה של נשיאה באחריות והכפיפות המינהלית של עובדי המח'. המבנה המוצג בא לידי ביטוי בהגשה, ניהול ואחריות לתקציב מח' הדת בעירייה. מנהל מח' הדת כפוף למנכ"ל העירייה. הרבנים שאחראים ועוסקים בפן ההלכתי ערכו ביניהם, בהסכמה, חלוקת תחומי אחריות.

מגוון תחומי האחריות /פעולות כמפורט להלן :
הרב לאו – מוביל בענייני כשרות ועירובין בעיר מודיעין.
הרב אלחרר - מוביל בנושא מקוואות בעיר מודיעין.
הרב צ'קוטי – מוביל בנושא כשרות, עירוב ומקווה ברובע העירוני מכבים-רעות.
שלושת הרבנים רושמים לנישואין.

4.1 מבנה אירגוני- מס' הרבנים בעיר המאוחדת

רעיון איחוד הרשויות טמן בחובו חסכון בכספי ציבור וייעול מערכות השירות הציבורי לשם חוסן הכלכלי של הרשויות המאוחדות. בעיר המאוחדת מודיעין מכבים-רעות, מכהנים שלושה רבנים אשר מקבלים את שכרם מהעירייה. תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשס"ז – 2007", מסדירות את נושא בחירת רבנים ברשויות שהתאחדו.
העובדות הקשורות לנושא הוצגו בבג"ץ 11222/05 שינוי מפלגת המרכז נגד ראש הממשלה והממונה על ענייני דתות. עיריית מודיעין מכבים-רעות הציגה את עמדתה בתשובתה לבג"ץ כפי שנוסחה על ידי עו"ד מיכה גדרון (בג"ץ מתאריך 02/2007). להלן עיקרי תשובת העירייה :

בבית המשפט העליון
בשם: כבית משפט גבוה לצדק
בג"ץ 11222/05
קבוצת מפא"י הרלב ב"ש
15.2.07

בענין: 1. שינוי – מפלגת המרכז, ממלגה רשומה מס' 599000056 מרחוב החשמלאים 100, תל-אביב 61200
2. עו"ד גיא קדם, יורש מוצמדת סניף שינוי מודיעין, ת.ז. 011274701 מרחוב אוהם 12, מודיעין 71700
שניהם יחד באמצעות עו"ד גיא קדם
משרדה בן מנחם 8 ירושלים 92261
טל: 02-5619111 פקס: 02-5667780

העותרים

1. ח"כ אחד אלמרט, ראש ממשלת ישראל והממונה על ענייני הדתות באמצעות פרקליטות תמדינה, מחלקת הבג"צים מרחוב צאלח אל-דין 29, ירושלים 95908
2. עיריית מודיעין-מכבים-רעות מרחוב תלתן 1, מודיעין 71700 ע"י ב"כ עוה"ד מיכה גדרון מ.ר. 11157 ראו צידה חורש (פיטרקובסקי) מ.ר. 10478 מרחי הנביאים 26, תל אביב 64071 טלפון: 03-5288746 פקס: 03-5280062
3. הרב אליהו אלחרר
4. הרב דוד לאו
5. הרב יעקב צ'קוטי
שלושתם יחד אצל עיריית מודיעין, מרחוב תלתן 1, מודיעין 71700

משיבים פורמאליים

תשובת המשיבה מס' 2 לבקשה למתן צו על תנאי

חמשיבה מס' 2, עיריית מודיעין-מכבים-רעות (להלן: "העירייה") מתכבדת להגיש בזאת את תשובתה לבקשה למתן צו על תנאי כולקמן:

סקירה רלוונטית וממצה הועברה במסגרת המסמך הבא(02/2004) שצורף כנספח לתשובת העירייה לבג"ץ:

י ספס

גדרון, חורש משרד עורכי דין
GIDRON, HORESH LAW OFFICE
רח' הנביאים 26 תל אביב 64071
26, HANFUTIM ST. TEL-AVIV. 64071 ISRAEL
טל. 5280746-03 פקס 5280062-03
gid-hore@zahav.net.il E-MAIL:

[HORESH (MILITERKOVSKY), Adv.
& GIDRON, Adv.

אלישי טל (חורשסקי) שותף-דין
גדרון מייקל-דין

24 בספרואר 2004
סימון: 4203 / 1002

למית ברנע
שפטיה
אש הממשלה
תל א-דין 29
1

**הנדון: מינוי רבנים ראשיים
לרשות המאוחדת מודיעין**

מרשתי, העיר מודיעין, אתכבד בזאת לפנות אלייך בבקשה לקבלת חוות דעתך בדבר
"שבה על הרשות המאוחדת של העיר מודיעין לנחוג בענין מינוי רבנים ראשיים לרשות
וחדת.

הרקע העובדתי המגיע לענין.

ביום 28.10.03 אוחדו הרשויות המקומיות מודיעין (עיר) ומכבים-רעות (מועצה
מקומית).

ערב האיחוד כיהנו בעיר מודיעין שני רבנים – הרב דוד לאו כרב אשכנזי והרב
אליהו אלחרר כרב ספרדי.

במועצה המקומית מכבים-רעות כיהן הרב יעקב ציקוטאי.

לענין מינויים של הרבנים לאו ואלחרר, להלן העובדות הידועות לחיימ והקשורות למינויים.

- 3.1 מודיעין הוקמה כמועצה מקומית והיא הפכה להיות עיר בשנת 2001.
- 3.2 הדרך לבחירת רבני מועצות מקומיות ורבני עיר נקבעה בתקנות בחירות רבני עיר התשל"ה-1974 (להלן: "התקנות").

בחירת רבני מועצות מקומיות ורבני עיר על פי התקנות מתבצע בדרך של הליך בחירות על ידי גוף בנחר. גוף בנחר זה מורכב מנציגי הרשות המקומית, נציגי בתי הכנסת בישוב ונציגי המועצה הדתית. דא עקא, במודיעין בין בתקופת היותה מועצה מקומית ובין היום - בחירתה עיר, אין מועצה דתית.
- 3.3 לנוכח העדר מועצה דתית, לא היה ניתן בזמנו, ולא ניתן אף היום, לבחור רבנים לרשות המקומית בהתאם לתקנות ובדרך הקבועה בתקנות.
- 3.4 לנוכח המצב דלעיל, הוחלט על ידי המועצה המקומית מודיעין, בעצה אחת עם משרד הדתות, לבחור רבנים למודיעין בהליך של בחירת רבנים אזוריים. הליך זה, של בחירת רבנים אזוריים, מתקיים על יסוד חסכם קיבוצי מרכז השלטון המקומי, חבר המועצות הדתיות, ההסתדרות הכללית ונציגי איגוד הרבנים. על פי הידוע לנו, בחירת רבנים אזוריים על פי אותו חסכם קיבוצי, מתבצע במרכז על ידי ועדת בחירה/מינוי, אשר הרכבה מורכב מנציגי משרד הדתות, נציגי המועצה האזורית, הועד המקומי והועד הדתי.
- 3.5 המועצה המקומית מודיעין פרסמה אפריל 1997 שני מכרזים, האחד לרב ספרדי והאחד לרב אשכנזי.
- 3.6 ועדת הבחינה אשר התכנסה במהלך חודש מאי 1997 הודיעה מראש המועצה המקומית מודיעין (במקום נציג המועצה האזורית), נציגי משרד הדתות ונציגי התושבים (במקום נציג הועד הדתי).
- 3.7 ועדת הבחינה בחרה ברב דוד לאו כרב אשכנזי וברב אליהו אלחרר כרב ספרדי.
- 3.8 השר לעניני דתות הוציא לשני הרבנים שנבחרו מכתבים ביום 3.6.97, בו הוא מבשר להם על היבחרם כרב אשכנזי/ספרדי של מודיעין.
- 3.9 במספר מסמכים רשמיים (של מנכ"ל הרבנות הראשית, מר גדליהו) ושאינם רשמיים (כגון כתבי המתרה של הרבנים לאו ואלחרר) קיימת התייחסות אל הרבנים כאל "רבני העיר מודיעין". יצוין, כי במועד הוצאתם של מסמכים אלה היתה מודיעין עדין מועצה מקומית, והיא הפכה לעיר רק כשלוש שנים לאחר הוצאתם.

3.10. הלשכה המשפטית של משרד הפנים הודיע לראש המועצה המקומית דאז מר משה שכטר במכתב מיום 27.11.00, כי אין מניעת לשלם לרבנים לאו ולאחר שכר לפי סולם השכר של רבני עיר, ואכן, הרבנים לאו ולאחר מקבלים שכר השווה לשכר רבני עיר. עם זאת יצוין כי משרד הדתות משתתף בשכרם של רבנים אלה כרבנים אזוריים בלבד, כאשר את ההפרש (בסכום נכבד) סופג היער.

לענין מינויו של הרב יעקב צייקוטאי.

4.1. גם במועצה המקומית מכבים רעות לא מוטנה מועצה דתית.

4.2. בשנת 1991 היתנה המועצה המקומית מכבים רעות בתחילת דרכה ולפיכך ניתן היה לחשוב כי בהמשך הדרך תוקם מועצה דתית.

4.3. לנוכח האמור מניח שר הדתות דאז, פרופ' אבנר חי שאקי את הרב צייקוטאי כ"רב אזורי" תוך שנקבע בכתב המינוי כי:

"חמינו הוא זמני עד שיערכו בחירת לרב מקומי, בהתאם לתקנות בחירות רבני עיר התשל"ח-1974".

4.4. מאחר שכאמור לעיל, בחירת רבני מקומי בהתאם לתקנות בחירות רבני עיר אפשרית רק ברשות מקומית שבה קיימת מועצה דתית, ומאחר שבסופו של דבר לא מוטנה מועצה דתית ביישוב מכבים רעות, המשיך הרב צייקוטאי לשמש כרב של מכבים רעות על יסוד אותו "מינוי זמני" במשך כ-13 שנה ועד היום.

4.5. עם זאת, בשנת 1993 העניק משרד הדתות לרב צייקוטאי מעמד של "רב מקומי" בשנת 1993.

4.6. יצוין כי שכרו של הרב צייקוטאי הוא כשכרו של רב אזורי, ומשרד הדתות משתתף בעלות שכרו לפי דירוג זה.

ביום 28.11.03 אוחדו הרשויות המקומיות מכבים רעות ומודיעין לרשות אחת (להלן: "הרשות המאוחדת").

בחק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה לחשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנים 2003 ו-2004) (מס' 2) התשס"ג-2003 (להלן: "חוק האיחוד") נקבע, כי הרשות המאוחדת הינה יישות משפטית חדשה, כאשר שתי הרשויות המואחדות (מכבים-רעות ומודיעין) ממשיכות להתקיים עד שנתיים מיזם האיחוד.

במחלף "תקופת המעבר", כמשמעותו בחוק האיחוד, מתבצע תחליף של מעבר עובדים מהרשויות המתאחדות לרשות המאוחדת.

ביחס לעובדים סטטוטוריים ברשויות המקומיות (מוכי, גובר, מהנדס, יועץ משפטי, מבקר ומנהל כחלקות חינוך) נקבע בתקנות התוכנית הכלכלית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה לחשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2003 ו-2004) (מס' 2) (איחוד רשויות מקומיות) (תוראת שעת) התשס"ג-2003, (להלן: "תקנות האיחוד"), כי אלה ימונו לרשות המאוחדת לא יאוחר מיום 28.3.04 (תקנה 8 (א)).

1. כאשר למנהלי אנפים, מנהלי מחלקות ועובדים לתפקידים אחרים ברשות המאוחדת, ככל שהם נדרשים לצורך ביצוע האיחוד נקבע, כי אלה ימוט לרשות המאוחדת עד יום 28.8.04 (תקנה 9).

2. לתקנה 10 (א) לתקנות קובעת, כי:

"על מינוי עובדים ונושאי משרה שהם עובדים הרשות המאוחדת יחולו בתקופת המעבר דיני קבלת עובדים ברשויות המקומיות, לפי הענין, בשינויים אלה:

(1) תמאי הכשירות ודרישות משרה יהיו כפי שיקבע הש"ר, למעט לענין עובדים ונושאי משרה שכשירותם נקבעה בדין;

(2) ראש הרשות המאוחדת יפרסם על המשרה מכרז פנימי, לאחר שקיבל לכך את אישורו של ראש מינהל השירות.

(3) לא נמצא מועמד מתאים במכרז הפנימי, יפרסם לגבי המשרה מכרז פומבי;

(ב) על אף הודאות תקנות משנה (א) (2) ו-(3), לא תחול חובת מכרז פנימי או פומבי על סוגי משרות הפטורות ממכרז לפי דיני קבלת עובדים ברשויות מקומיות."

1. במציאות העכשווית קיימים כאמור לעיל שלושה רבנים בשתי הרשויות המתאחדות אשר שלושתם הינם עובדי הרשויות המתאחדות.

1. בין הרבנים לאו ואלחרר מחד והרב ציקוטאי מאידך קיימת מחלוקת באשר לאופן מינוי/ העסקת הרבנים ברשות המאוחדת. יצוין כי צמי שאם ברשות המאוחדת לא תמונה מועצה דתית.

1. על פי דעתם של הרבנים לאו ואלחרר, תחליך בחירתם כרבנים אזוריים במכרז הינו יישום "במקורב" של תהליך בחירת רבני מועצה מקומית/עיר על פי התקנות, ולפיכך יש לראותם כרבנים נבחרים (ע"ד גיל 75), ואשר ככאלה הם מתמנים באופן אוטומטי כרבני הרשות המאוחדת. לעומתם טוען הרב ציקוטאי, כי יש להחיל על מינוי הרבנים הראשיים לרשות המאוחדת את אותם כללים ועקרונות אשר חלים על נושאי המשרה, מנהלי האנפים, מנהל המחלקות ועובדים אחרים ברשות המאוחדת, דהיינו, כי יש לקיים מכרז פנימי (ובהעדר מועמד מתאים-מכרז חיצוני) למינוי הרבנים לרשות המאוחדת.

1. לנוכח האמור נבקשך לחוות את דעתך בשאלה כדלקמן:

1. כיצד יש למנות את הרבנים לרשות המאוחדת – האם הרבנים לאו ואלחרר ממונים באופן אוטומטי כרבני הרשות המאוחדת, כאילו הם נבחרו כרבני העיר ברשות המאוחדת, או שמא יש לערוך מכרז, באותה מתכונת שבה מערך המכרז בשנת 1997 – בשיטת בחירת "רב אזורי" – בשלב ראשון כמכרז פנימי ולאחר מכן במכרז חיצוני (אם לאו יימצא מועמד מתאים במכרז הפנימי).

15. בשולי הדברים ברצוני לציין, כי על פי תקנות בחירת רבני עיר כפי שאלה תוקנו לפני לשנתיים, כדירת המחלף היום היא כל לכל מועצה מקומית/עיר יהיה רב ראשי אחד, ורק על פי בקשת המוסדות הייצוגיים של הציבור הספרדי או האשכנזי והסכמת מועצת הרשות המקומית. יכול שר הזוגות לחזור על בחירת שני רבנים ראשיים.
16. למוכת האמור, במידה וחוות דעתך תחיה כי יש לקיים תהליך של מינוי רבנים לרשות המאוחדת בדרך של מכרז, נבקש גם את חוות דעתך אם במקרה כזה רשאית מועצת העיר להחליט כי היא מעוניינת כי ימונה/ייבחר רב אחד בלבד, או שגם היא מחויבת במקרה כזה לבחור במכרז שני רבנים.
17. אשמח לעמוד לרשותך לשם מתן כל מידע נוסף אם יידרש.

בכבוד רב ובבטחה,
מיכה
עורך
גדרון
דין

מסקנה

עיון בעתירה, תקנות שירותי הדת שפורסמו בתאריך 6/9/2007, "תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני ערים), התשס"ז-2007", וכלל ההתכתבויות בנושא הנמצאות בידיי, מכוונות לכך שעיריית מודיעין מכבים-רעות חייבת בקבלת החלטה ובבחירת רב עיר ולכלל היותר שני רבנים וכי התקנות המוזכרות מכוונות לכך שיש לבצע הליך בחירה. אחזור על שנכתב על ידי עו"ד גדרון: כהונה בפועל של שלושה רבנים אינו מצב סביר ובוודאי שאינו עומד במבחן הביקורת הציבורית. העירייה חייבת לפעול מול משרד הדתות ולדרוש הסדרת הנושא של מס' הרבנים המכהנים בעירייה.

4.2 שכר הרבנים בעיריית מודיעין מכבים-רעות

נבדקו דיווחי השכר שמעביר משרד הדתות לעירייה עבור המשרתים בקודש. הדיווחים שנבחנו הם המסכמים את העברות הכספיים לשנת 2009. (לגבי הבלניות/ים בפרק המקוואות). על פי הנתונים שבידי, שכרו של הרב צ'יקוטאי מועבר לעירייה על ידי משרד הדתות. לגבי שכרם של הרבנים לאו ואלחרר, ברצוני להפנות לסעיף 3.10 במכתבו של עו"ד גדרון: "הלשכה המשפטית של משרד הפנים הודיע לראש המועצה המקומית דאז מר משה שכטר במכתב מיום 27.11.00 כי אין מניעה לשלם לרבנים לאו ואלחרר שכר לפי סולם השכר של רבני עיר, ואכן, הרבנים לאו ואלחרר מקבלים שכר השווה לשכר רבני עיר. עם זאת יצוין כי משרד הדתות משתתף בשכרם של רבנים אלה כרבנים אזוריים בלבד כאשר את ההפרש (בסכום נכבד) סופג העיר...". אוסיף ואומר כי בדיקה של דיווחי העברת השכר של משרד הדתות מאשש את אשר טוען עו"ד גדרון. השתתפות משרד הדתות היא בשיעור של כ- 50% משכרם הנוכחי של הרב לאו והרב אלחרר.

4.3 תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטת דוח הביקורת

כתב מנכ"ל העירייה לרב לאו בתאריך 24/5/09 (סימוכין DOC 23690), "על פי חו"ד המשפטית שבידי העירייה יש לראות ברב כמי שמונה ב- 1.1.2008.....". תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשס"ז-2007, סעיף 24 ס"ק (ב), מסדירות את נושא רבנים שמכהנים בתפקידם למעלה מ- 5 שנים, וקובעות כי ייחשבו רבני עיר שנבחרו על פי התקנות המוזכרות. תקנות אלה פורסמו בתאריך 6/9/2007. כמו כן, הוראות שירותי הדת היהודיים (שכר של ממונה בעל סמכות הכרעה ושל ראש מועצה דתית), תשס"ה-2005, "בהתאם להחלטת ממשלה 4119 מיום 9/8/05 רבני עיר שנבחרו לאחר יום 1/1/2006, יחול עליהם משטר השכר שקבוע בהוראות שירותי הדת היהודיים כמצוין לעיל.

על פי המצוין בנוסח הפרסום, מס' תושבים מ- 50,000 ועד 100,00 יועסקו הרבנים בשיעור של 100% משרה ובשכר כולל של 13,500 ₪. (פורסמו ק"ת תשס"ה מס' 6380 מיום 10.4.2005 עמ' 607).

אחזור ואציין כי שכרם של שני הרבנים, הרב אלחרר והרב לאו גבוה מהמצוין לעיל בשיעור רב.

מסקנה

המסמכים שנמצאים בידי יחד עם כל התכתובות בנושא מובילים את הביקורת למסקנה שהשכר שמשולם לרב לאו ולרב אלחרר גבוה מהשכר שאמור להיות משולם להם.

5. כשרות

בפרק העוסק בנושא הכשרות, הביקורת בודקת ומבררת את הקשור להיבט המינהלי. אין בכוונת הביקורת לעסוק או לבקר את תחום ההלכה. יש לציין כי קיימת הפרדה "גיאוגרפית" בהתנהלות בנושא. כאשר בכל רחבי העיר מוביל בתחום הרב לאו פרט לרובע מכבים-רעות שם מוביל הרב צ'קוטאי.

כללי

מבקרת המדינה, גב' בן-פורת, כתבה על נושא הכשרות במסגרת "דוח על הביקורת במועצות דתיות", התשנ"ז 1997, דוח שנתי מס' 48.

כתבה המבקרת כי, לפי תקנות איסור הונאה בכשרות (תעודות הכשר), התשמ"ט-1988, יש להגיש את הבקשה לתעודת הכשר לבית אוכל או ליצרן מזון (להלן - בית עסק) על "טופס בקשה לקבלת תעודת הכשר". בטופס יש לציין פרטים שונים על בית העסק, לרבות תיאור המאכלים, ופרטים על חומרי הגלם ומקורות אספקתם. על הרב האחראי מטעם מחלקת הכשרות של המועצה הדתית לאשר על גבי הטופס כי בדק את פרטי הבקשה ואת בית העסק; להמליץ, או לא להמליץ, על מתן תעודת הכשר, ולפרט את הנימוקים להחלטתו. על הרב המקומי לאשר בחתימתו בטופס את הסכמתו למתן תעודת ההכשר.

עוד כתבה המבקרת לגבי מעמדו של משגיח הכשרות וניגוד העניינים בכך ששכרו משולם

ישירות למשגיח על ידי בעל העסק. בעיית עניין מעמדו של משגיח הכשרות נבדק פעמים מספר בעבר בידי משרד מבקר המדינה. כבר בדוח שנתי 42 (עמ' 365) התריעה מבקר המדינה, ש"קיים אפוא מצב מעורפל בנוגע לזהות מעבידו של משגיח הכשרות... תלותו של המשגיח בבעל העסק המשלם את שכרו מעמידה אותו במצב של ניגוד עניינים".

המבקרת עסקה בנושא של קיום אסמכתאות ומסמכים המעידים על כישוריו של כל משגיח כשרות והאסמכתאות לקבלה לעבודה. עוד נכתב כי חוזר מנכ"ל משרד הדתות ממרץ 1987 קבע

כי: "יש לבקש אישור בכתב מהרבנים בדבר התאמה לתפקיד של השוחטים והמשגיחים".

נקבע עוד בחוזר המנכ"ל כי: "מפקחי הכשרות והמשגיחים צריכים לדווח בכתב על פעולותיהם ועל ממצאי הפיקוח שלהם". כמו כן נקבע כי: "ש"בעת קבלת עובד חדש לעבודה, צריך לדאוג לכך שיעבור בדיקות רפואיות. עובדים המטפלים במזון צריכים לעבור בדיקות רפואיות תקופתיות".

חוזר מנכ"ל משרד הדתות מאוגוסט 1991 קבע כי: "המועצה צריכה לקבוע כללים לחלוקת עבודה בין המפקחים והמשגיחים, ומידת עומס העבודה שיש להטיל על כל אחד מהם".

סעיף זה בא למנוע מצב שבו יש משגיחים העובדים בעת ובעונה אחת בבתי עסק רבים. עומס עבודה גדול על אותו משגיח אינו מאפשר לו לעשות כראוי את הדרוש לשמירת הכשרות בבתי העסק.

5.1 עיריית מודיעין מכבים-רעות מעסיקה את אליהו מלול כמפקח כשרות במשרה מלאה. מפקח הכשרות אותר על ידי הרב לאו, ועל פי הגדרת הרב, משרה של מפקח כשרות היא משרת אמן. בבדיקה שנערכה מול מפקח הכשרות נמצא כי הוא רואה עצמו כפקיד שממלא אחר הנהלים

שנקבעים על ידי הרב לאו. אליהו מלול מבצע את עבודתו על פי המדיניות שנקבעת על ידי הרב לאו, וכן הוא עובד על פי ספר נוהלי הכשרות של הרבנות הראשית. לדבריו הוא ביצע את עבודת הפיקוח כשנתיים ללא הסכם עם העירייה. לאחר מכן הועסק בחלקיות משרה, 1/4 משרה, וכיום הוא מועסק בעירייה בהיקף של משרה מלאה.

שעות הנוכחות בעבודה של המפקח, אליהו מלול, מאושרות על ידי מנהל מח' הדת, הרב שלמה חנינה, למרות שהוא לא מפקח על עבודתו של מלול ואין ביניהם קשר עבודה כל שהוא. משגיחי הכשרות בעיר מודיעין נבחרים על ידי הרב לאו ומפוקחים בעבודתם על ידי אליהו מלול. משגיחי הכשרות מועסקים באמצעות חברת כל אדם – "אמיע"ד". הרב מלול מעריך את היקף שעות ההשגחה הנדרשות לעסק החפץ בתעודת כשרות. הערכתו נבחנת במהלך פעילותו של העסק. הרב לאו יכול לבקש להוסיף או לגרוע שעות לפי הערכתו. שעות אלה מדווחות לחברת כח האדם "אמיע"ד" שמשכנה בבני-ברק, ובעלי העסקים מחויבים להעביר את התשלום המחושב לחברת כח האדם. העסקת המשגיחים על ידי חב' כח אדם מונעת את ניגוד העניינים המוזכר בדוח מבקרת המדינה בנושא, כמצוין לעיל.

5.2 בתאריך 21/9/2009, פנתה הביקורת בכתב לרב לאו, זאת לאחר שבפגישה של הביקורת עם

הרב לאו אמר כי משגיחי הכשרות אינם עובדי עירייה ולפיכך אינו מוכן למסור את המידע למבקר העירייה. להלן המידע שביקשה הביקורת מהרב לאו :

- רשימת העסקים בעיר המפוקחים על ידי משגיחי הכשרות ועל ידי מפקח הכשרות.
- ליד כל שם בית עסק יצויינו שעות ההשגחה שנקבעו לבית העסק.
- שם המפקח המועסק בכל עסק והיקף שעות עבודתו בבית העסק.
- העתק מתעודות ההסמכה של משגיחים שעברו קורס משגיחים ברבנות הראשית.

הביקורת ציינה בפני הרב לאו כי אי מסירת המידע הוא מבחינת שיבוש עבודת הביקורת והעלמת מידע הנדרש לביצוע עבודת הביקורת.

הרב חנינה ענה במכתב שלא העביר את המידע המבוקש, הוסבר ע"י מנהל המח' כי חברת כח האדם אינה קשורה עם עיריית מודיעין בהסכם, ועובדיה אינם עובדי עירייה, לפיכך הוא מנוע מלמסור את המידע.

הביקורת החליטה לפנות למנהל מח' הדת אשר מחזיק את סמכויות ניהול המח' (הרבנים אמונים על תחום ההלכה), במכתב בתאריך 8/11/09. מצ"ב עיקרי המכתב :

1. על פי הנתונים שעלו עד כה בביקורת שנערכת במח' הדת של העירייה, נמצא כי הסמכויות של ניהול המחלקה נמצאות בידך.
2. כפועל יוצא מסעיף 1, מי שסמכויות ניהול המח' נמצאות בידו, אבקש להציג בפני את הנתונים הבאים :
רשימת העסקים בעיר המפוקחים על ידי משגיחי הכשרות ועל ידי מפקח הכשרות.
ליד כל שם בית עסק יצויינו שעות ההשגחה שנקבעו לבית העסק.
שם המפקח המועסק בכל עסק והיקף שעות עבודתו בבית העסק.
אבקש העתק מתעודות ההסמכה של משגיחים שעברו קורס משגיחים ברבנות הראשית.
ההסכם עם חברת כח אדם – אמיע"ד, המעסיקה את משגיחי הכשרות.
3. הבקשה בעל פה לקבלת הנתונים הועברה לרב לאו וסורבה על ידו. התשובות לשאלותי לרב לאו, נענו באופן חלקי וחסר ביותר על ידך במכתבך מתאריך 14/10/09.
4. השאלות הנשאלות נמצאות בתחום אחריותך (ניהולי ומינהלי), מבלי לעסוק בעניינים שבהלכה, ולפיכך, אבקש להשלים ולענות על השאלות המצוינות בסעיף 2.

בהתייחסותו צירף מנהל המח' את רשימת העסקים בתחומי העיר מודיעין בהם יש השגחה. כמו כן, מצ"ב התייחסותו של מנהל מח' הדת כפי שהועברה למשרדי בתאריך 9/11/09 :

1. הנתונים שעלו במסקנתך כי סמכויות ניהול המחלקה נמצאת בידי, אינם מדויקות. וזאת כי מטבע הדברים, במחלקת דת משולבים סמכות הלכתית וסמכות מינהלית. המשיקים זה לזה ועובדים יחד בכריכה אחת. אשר ע"כ כל מה שקשור לסמכות מינהלית היא אכן בידי.
2. מערכת כשרות משולבת בסמכות מינהלית ובסמכות הלכתית.
סמכות מינהלית: 1. הדפסת תעודות כשרות, הזמנות תעודות כשרות, טפסי מילוי בקשה לתעודת כשרות, הכנת תעודות ועמידה בקשר שוטף עם מפקח הכשרות. **סמכות הלכתית:** חתימתו של הרב אשר רק הוא מוסמך עפ"י חוק תעודת כשרות. חתימתו של הרב מצד עצמו נתונה לשיקול דעתו הבלעדי בהסתמכותו על בעל העסק, על המשגיח, על שעות העבודה ואשר בגין כך אין לסמכות המינהלית שום שיקול דעת על כך, ושום קריטריון מובנה המסדיר בין הרשות המינהלית לרשות ההלכתית.
3. מצ"ב רשימת העסקים בעיר המפוקחים ע"י מפקח הכשרות אשר אני אחראי עליו מינהלית. אני מדפיס ומנפיק למפקח הכשרות את תעודות הכשרות לחלוקה לבתי העסק בזמנם ובמועדס. לפי הרשימה המצ"ב.
4. שיקול הדעת של הרשות ההלכתית בגין הצורך, הזמן ושעות הפיקוח של משגיח הכשרות אינם בידי, היות והם אינם שליחים שלי. מבחינתי אם מפקח הכשרות של המחלקה אומר לי שצריך להנפיק תעודת כשרות לעסק מסויים וזאת באישורה של הרשות ההלכתית אני מנפיק. אף אם לא יהיה בעסק שום משגיח כשרות.
5. מצ"ב תעודה להשכלה גבוהה. ותעודת רבנות "יורה יורה" של מפקח הכשרות המעיד כי מפקח הכשרות מוסמך לא רק בכשרות אלא אף להיות רב מוסמך.
6. יש לציין כי אם הרשות ההלכתית תורה לי כמשל, להנפיק תעודות כשרות ל – 1,000 עסקים תחת מפקח אחד, וללא אף משגיח כך אני אעשה ואנהג ללא בדיקת הביקורת ההלכתית על כך. שהיא לא בתחום אחריותי כמנהל.
7. מבחינתי כרשות מינהלית להנפיק תעודות כשרות ללא צורך בשום משגיח כשרות ומפקח כשרות במידה והממונים עלי, מנכ"ל העירייה וראש העירייה יורו לי כך. (במידה וזה לא יהיה לי אסור על פי חוק).
8. מפקח הכשרות מסתובב במשך היום ולעתים גם בלילה בכל עסקי המזון בעיר אף מעבר לשעות עבודתו. הרבנים מרוצים מטיב עבודתו וסומכים עליו ומי אני, שאבקר את מפקח הכשרות וזאת עוד כאשר הרשות ההלכתית סומכת את ידיה עליו.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטות דוח הביקורת

הרב לאו בהתייחסותו כתב: "כשפנית אלי לקבל את שמות המשגיחים ואת פרטי שעות עבודתם הפנית את המכתב למנהל המחלקה, היות שאין זה תפקידי לעסוק ברשימות אלו. ביום כ"ו תשרי תש"ע השיב לך שלמה חנינא וציין שאין שום מניעה להעביר אליך את רשימת העסקים, למיטב ידיעתי כך נעשה. גם שמות העובדים הועברו אליך ומספר השעות שיש לעסוק בכל עסק ועסק.

5.3 ברובע מכבים-רעות מוביל את נושא הכשרות הרב צ'קוטאי. לדבריו, הכשרות הניתנת על ידו היא כשרות רגילה/סטנדרטית. המשגיחים נבחרים על ידי הרב צ'קוטאי ומפוקחים ישירות על ידו. המפקח על פעילות משגיחי הכשרות הפועל בעיר, אינו מפקח על המשגיחים ברובע מכבים-רעות. לדברי הרב צ'קוטאי, שיטת התשלום למפקחי הכשרות היא השיטה הנהוגה ברשויות רבות בארץ, לדוגמה בירושלים, לשיטתו, בעלי העסקים משלמים ישירות למשגיחי כשרות. לדברי הרב צ'קוטאי, שעות ההשגחה לכל עסק נקבעות על ידו, ומגלמות בתוכן את עומס העבודה הצפוי בחגים. לגבי היקף חריג של פעילות שנדרשת מבעל עסק בשל אירוע מיוחד, הרי המחיר נקבע בין המשגיח לבעל העסק. לדברי הרב, במידה והמשגיח חולה או משרת במילואים באחריותו לדאוג למחליף והודיע על כך לרב.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטות דוח הביקורת

5.4 בתאריך 30/11/09, י"ג כסלו תש"ע, פרסם המשרד לשירותי דת, המנכ"ל, נוהל הפעלת מערך הכשרות במועצות דתיות. מטרתו: "להביא לחיזוק ולקידום מערך הכשרות הממלכתי הפועל מטעם המועצות הדתיות והרבניות המקומיות, להסדרת פעילותו, ליצירת אמות מידה אחידות בקליטת משגיחי כשרות ובשיבוצם למניעת ניגוד עניינים".

להלן מס' נקודות בחוזר המנכ"ל הרלוונטיות לדו"ח הביקורת:

סעיף 3 לנוהל, קליטת משגיחי כשרות. לגבי קליטת משגיחים חדשים, בכל מתכונת העסקה (חב' כח אדם, עובדי בתי עסק מושגחים וכד'), תחולה מיידית. לגבי משגיחי כשרות ותיקים, הוראות הכשירות על פי חוזר המנכ"ל, תחולה מהתאריך 30/5/2010 (חצי שנה מפרסום החוזר). מודגש בנוהל כי משגיח כשרות ותיק שלא יעמוד בתנאי הסף עד התאריך המצוין, תופסק עבודתו. חוזר המנכ"ל מפרט בסעיף 3 א (3), דרישות בסיסיות שיצטרפו לתנאי סף וכשירויות הנדרשות ממשגיחי הכשרות. בסעיף 3 א (4), מצוינים המסמכים הנדרשים מכל מועמד: תעודת משגיח כשרות מטעם הרבנות הראשית, אישור רב כאמור... , אישור רפואי המעיד כי אין למועמד מניעה רפואית לעסוק עם מזון וכן, תעודת יושר/גליון הרשעות פליליות. סעיף 3 ז, "במקרה שהמשגיח מועסק ע"י בית העסק, שכרו ותנאי העסקתו יקבעו ע"י המועצה מול בית העסק. אין להשאיר נושא למו"מ בין המשגיח לבית העסק.

סעיף 4 לחוזר עוסק בקליטת מפקחי כשרות. תנאי הסף והכשירות יכללו לפחות את הנדרש ממשגיח, כמצוין לעיל, ונסיון של שנתיים בתחום הכשרות. מנהל מח' הכשרות ינהל תיק ובו רשימה מפורטת של בתי העסק עליהם אחראי המפקח ושמות משגיחי הכשרות ששובצו בעסקים אלה. יש לעדכן תיק זה פעם בחצי שנה.

סעיף 5 ב' לחוזר המנכ"ל עניינו, ניהול תיקי משגיחים. תאריך תחולת הסעיף 30/2/2010. נמצא בסעיף זה את החובה לנהל תיק כשרות לבית העסק ובו יתויקו תעודות המשלוח, פירוט הסחורה וכל כיוצ"ב וכן פירוט הפעולות שנעשות על-ידו.

סעיף 5 ג' מטיל חובה לנהל לכל משגיח כשרות תיק אישי ובו מגוון מסמכים לדוגמה: פירוט הסמכות והכשרות, המלצות, פירוט עדכני של בתי עסק עליהם הוא מופקד ושעות ההשגחה שנקבעו לכל בית עסק. אישור רפואי וכד'. מצוין בחוזר כי הוראה זו היא גם לגבי משגיחי כשרות מכהנים.

סעיף 6 לחוזר עניינו ניהול בתי עסק מושגחים. תאריך תחולת הסעיף 30/2/2010. ההוראה מחייבת ניהול תיק נפרד לכל בית עסק שמקבל שירותי השגחת כשרות. ומפורטים המסמכים שחייבים להיות בתיק בית העסק, לדוגמה: שם העסק וכתובתו, מעמדו המשפטי של העסק, סיווג העסק (מסעדה, איטליז וכו'), טופס הבקשה לקבלת תעודת הכשר לרבות אישור על תשלום האגרה כדין, סוג ההשגחה שנקבעה לבית העסק (צמודה/נכנס ויוצא), רמתה (רגילה מהדרין) והיקפה, לרבות השעות בהן חייב המשגיח להימצא בבית העסק, דוחות שונים שהונפקו בעניינו, לרבות ממצאי פיקוח וביקורת וכו'.

החוזר מציין כי בנוסף לתיק הפיזי ינוהל מאגר ממוחשב ובו הפרטים המבוקשים. סעיף 7 בחוזר המנכ"ל עניינו הנפקת תעודת הכשר. לאחר קבלת בקשה בכתב ובה מילוי פרטים כמפורט בחוזר. בסעיף 7 ב' מצוין כי תונפק ההמלצה בקשר לבקשה ובה יפורטו בין השאר סוג ההשגחה והיקפה הנדרש לבית העסק.

סעיף 7 ז' לחוזר מצוין כי ימסרו נהלי כשרות ספציפיים לבית העסק. בנהלים אלה יכללו הדרישות ההלכתיות, הכלליות והפרטניות, הנוגעות לבית העסק.... זהות משגיחי הכשרות ושעות ההשגחה שנקבעו לבית העסק..... הנהלים ייערכו בכתב וייחתמו בידי הרב המקומי.... בסעיף 7 ח' מצוין כי תיגבה האגרה השנתית עבור הנפקת תעודת הכשר. חל איסור על גבייה במח' הכשרות. מצוין כי תשלום האגרה מהווה תנאי הכרחי להנפקת תעודת כשרות.

5.5 תשובתו של מנהל המח', מר חנינה מתאריך 9/11/09, אינה מקובלת על הביקורת. גם כאשר יש תחומים בהם סמכות מינהלית משיקה לסמכות הלכתית עדיין ההפרדה ברורה וההתנהלות כפופה לביקורת ולשקיפות מלאה. אבהיר את כוונת הביקורת. החברה בה מועסקים משגיחי הכשרות נבחרה על ידי הרב לאו כאשר חובה על מנהל המח' לבחור בדרך של מכרז או הצעות מחיר את החברה הזכייתית. הסמכות ההלכתית יכולה וצריכה להיות שותפה בבחירת המשגיחים. באופן פעילותו של הרב לאו, הנובע מאי ידיעה, העניק לחברת "אמיע"ד" זיכיון להספקת שירותי השגחת כשרות בעיר. וזאת ללא העברת תמורה לעירייה. הרב לאו "מעסיק", מפקח ומבקר את פעולת המשגיחים, חותם על תעודת הכשרות, בעלי העסקים מעבירים תשלום לחברה. החברה "גוזרת"/גובה את שכרה ומעבירה שכר למשגיחים.

פעילות זו של מח' הדת, והרב לאו כמוביל נושא הכשרות בעיר, מחייבת מכרז שירותי כח אדם לתחום הכשרות. לאחר עריכת מכרז, וקביעת חברה כזוכה וזכייתית, באפשרותו של הרב להגדיר תנאים, כמות עובדים וכד', כפוף לתנאים שנקבעו בחוזר מנכ"ל משרד הדתות בנושא.

הרב לאו בהתייחסותו כותב (מייל מתאריך 10/2/2010): "..... אם הבעיה היא חברת כוח האדם. אני מבקש מעיריית מודיעין להוציא מכרז לחברת כוח אדם שתעסיק את נאמני הכשרות".

מנהל מח' הדת בהתייחסותו מתאריך 23/2/2010 ציין כי יפעל בדרך של מכרז/הצעות מחיר לבחירת חברת כוח אדם שתעסיק את משגיחי הכשרות בעיר.

מנכ"ל העירייה בהתייחסותו אומר כי: ".... עליך להעמיק בדיקתך מאחר שמדובר, לכאורה, בהתקשרות ללא מכרז ויש לבחון היקף הכספי של ההתקשרות. יש לבחון החשש הקיים בהעסקת עובדים במסגרת חברת כ"א; כל זאת מעבר לסוגיית הכפיפות והפיקוח שמעלה טיוטת הדוח".

מסקנה

ההיקף הכספי (הערכה בלבד), כאשר מדובר על כ- 1,073 שעות השגחה בחודש (על פי הנתונים שהועברו ממח' הדת), ולפי תעריף של כ- 37 ₪ לשעת השגחה המשולמת לחברה. מדובר על סכום חודשי של כ- 39.700 ₪ X 12 חודשים = סה"כ שנתי כ- 476,000 ₪. סכום המחייב את העירייה לפעול להוצאת מכרז.

5.6 הסמכות המינהלית קרי, מנהל המח', חייב להחזיק בידי את שמות המשגיחים, תעודות השכלה, כשירות, אישור המעיד על מצב בריאותו של המשגיח. עובדים אלה, אף שהעסקתם היא באמצעות חברת כח אדם, הרי הסדרת העסקתם, בפן המינהלי, באחריות ובסמכות מנהל מח' הדת. כפי שמנהל המח' אחראי מינהלית על מפקח הכשרות כך חייבת סמכותו המינהלית להגיע עד "הקצה" בתחום הכשרות – כולל משגיחי הכשרות.

נושא שעות ההשגחה של כל עסק (קביעת שעות משגיח בכל עסק), קריטריונים תלויי גודל עסק, ביצוע פעולות במקום, כל אלה הם מבחינת נושא עלום, לדעת הביקורת לא ניתן "להסתיר" נתונים אלה באיצטלה של קביעה הלכתית.

נכון יהיה כי מי שמשית הוצאה על בעל עסק, "שעות משגיח", יעמוד ויגן על קביעתו וחשוב מכך יוכל להסבירה ולעגנה בנתונים ברורים לציבור ולבעלי העסקים המשלמים.

הרב לאו בהתייחסותו כותב (מייל מתאריך 10/2/2010): "..... אין קריטריונים ברורים לפי גודל מבנה, כמות העובדים וכדו'. הרבנות הראשית לא קבעה זמן השגחה ואין בנושא קריטריונים לפיהם יכול מפקח הכשרות להתנהל. קבע משרד הדתות שהתשלום יהיה לפי שעות. אני מבין שלא נקבעו קריטריונים מפני שאינה דומה שעת השגחה של מקום מסוים לשעת ההשגחה של מקום אחר. מה שקובע הוא מה יש לעשות (האם יש להפריש חלה? כמה פעמים ביום? האם צריכים לנפות קמח? כמה קילו? נפה חשמלית או ידנית? האם צריכים לנפות אורז? וכן הלאה). משגיח הכשרות רושם את שעת הכניסה והיציאה, תוך התחשבות בעובדה שהוא מגיע גם לביקורת כשרות בשעות אחר הצהריים או הערב..... הבדלים בין עסקים יכולים להיות גם בעשייה, וגם בצורך לפקח, כי מה לעשות וישנם בעלי עסקים ישרים יותר וישנם שפחות. כאשר ישנו ערעור של אחד מבעלי העסקים על שעות ההשגחה, אני מזמין אותם אלי עם מפקח הכשרות ואני מסביר לו את פרטי ההשגחה. לעתים אני גם מגיע לעסק כדי לבחון האם צדק מפקח הכשרות בדרישתו. השיחות הללו מתנהלות כל הזמן ומערכת הכשרות עובדת".

עוד התייחס הרב לאו במייל נוסף וכתב: ".... אדגיש – מספר השעות הוא פונקציה הלכתית! לאור העובדה שיש אחריות פיקוח במקום מסוים, ממנו נגזר מספר השעות. אין כאן הסתרת נתונים אלא קביעה הלכתית, שכאמור נבחנת ונבדקת מדי יום ביומו.....".

מנהל מח' הדת ציין בהתייחסותו מתאריך 23/2/2010 והציג בפני הביקורת את הנתונים ממפקח הכשרות שמות המשגיחים, השכלתם, רשימת העסקים ושעות ההשגחה של כל עסק. פרט למשגיח אחד אשר אושר על ידי הרב לאו להשגחה והוא לקראת סיום לימודיו.

מסקנה

הביקורת עומדת על כך כי הקביעה של היקף שעות השגחה הנדרשות לעסק, חייבת להיות ברורה וממוסמכת. אין לדעת הביקורת מקום לכך שהקביעה תהיה מבחינת דבר נתון שלא ניתן להסבירו בקריטריונים ידועים ו"שקופים" לציבור. דעה זו אף נתמכת בחוזר המנכ"ל בסעיף 7, עניינו הנפקת תעודת הכשר. לאחר קבלת בקשה בכתב ובה מילוי פרטים כמפורט בחוזר. צוין בסעיף 7 ב' כי תונפק ההמלצה בקשר לבקשה ובה יפורטו בין השאר סוג ההשגחה והיקפה, הנדרש לבית העסק.

5.7 מפקח הכשרות של העירייה קיבל מהעירייה תשלום, השתתפות באחזקת הרכב שבבעלותו בה בשעה שהועמד לרשותו רכב מסוג טויוטה קורולה על ידי חב' אמיע"ד תוך שהחברה עצמה החזיקה את הרכב בליסינג. חב' אמיע"ד, חב' כח אדם, אשר מעסיקה את משגיחי הכשרות של עיריית מודיעין. משגיחי הכשרות מקבלים שכר לפי שעת השגחה. שעות ההשגחה נקבעות ומאושרות על ידי מפקח הכשרות. שעות ההשגחה הנדרשות מועברות לבעלי העסקים ואלה מעבירים את הסכום הנדרש לחברה.

הרב אליהו מלול, מפקח הכשרות, הודיע בהתייחסותו כי קיבל רכב מחב' אמיע"ד מתחילת שנת 2009, הרכב הוחזק בליסינג על ידי חב' אמיע"ד והועבר לעובד כרכב צמוד ללא הסכם בכתב או בע"פ. כמו כן, ציין בפני מבקר העירייה כי לגבי הוצאות אחזקה ששולמו לו על ידי העירייה כלל לא ביקש לקבלם, ולא שם לב כי משולם לו בשכר רכיב עבור החזר הוצאות בגין רכבו הפרטי.

מנהלת משאבי אנוש כתבה כי בתאריך 2/3/10 נמסרה לעובד הודעה על ידי מנהלת משאבי אנוש בעירייה ולשונה, להחזיר את הרכב לחברה.

הרב לאו בהתייחסותו כותב: "..... מתוקף עבודתו, כמפקח על העסקים ועל המשגיחים, הוא נוסע בתחומי העיר שעות רבות, ולצד נדחו בקשותי להוסיף על שכרו. אין זה תפקידי ואיני יודע מהו שכרו ומה תנאי העסקתו. לא ידעתי ולא שאלתי מנין לו רכב (אותו הוא החזיר מיידית), אך אולי הערה זו תניע את המינהל לסייע לו בנושא.....".

מסקנה

הביקורת אינה מקבלת את טענת העובד שלא ידע כי משולם בשכרו רכיב עבור אחזקת רכב. מעיון במכתבו של הרב מלול מתאריך 4/4/06 למנהלת משאבי אנוש, מבקש אחזקת רכב. תוך שהוא מדגיש הוצאות גבוהות עבור דלק. בתאריך 30/4/06 החל העובד לקבל הוצאות אחזקת רכב, ניידות, ביטוחים ורשיונות באופן חלקי. הביקורת מניחה שהעובד בדק שמקבל את המגיע לו, לראייה, לא נמצא מכתב או טענה שלא משולם לו את אשר ביקש.

חובה הייתה על העובד לדווח למשאבי אנוש כי אינו זכאי להמשך תשלום עבור הוצאות רכב. חמורה מכך היא העובדה כי שונו תנאי העסקתו באופן מהותי, העובד קיבל רכב צמוד מהחברה אשר מעסיקה את משגיחי הכשרות ולא דיווח על כך למח' משאבי אנוש בעירייה, חייב היה העובד לסרב לקבל את הרכב.

הביקורת מתקשה למצוא הסבר לכך שחב' כח אדם, חברה עיסקית, משלמת לחברת ליסינג סכום חודשי של כ- 3,000 ₪, ללא שהיא מחויבת בכך בחוזה וחרף העובדה כי מי שניתן לו הרכב אינו קשור אליה באופן כולשהו ואינו מועסק על ידה.

הקשר היחיד בין המוטב (מקבל הרכב) לבין החברה (עמיעד) הוא, שהמוטב הוא מפקח כשרות שקובע לכל בית עסק בעיר מודיעין את היקף ההשגחה הנדרש, ובעלי העסקים מעבירים את התשלום דרך חב' כח האדם בהיקף של כחצי מליון ₪ בשנה.

ולו רק בשל החשש שזהו הקשר שניתן לעשות, היה על העובד לסרב לקבל רכב. הביקורת רואה בחומרה רבה את התנהלות העובד.

5.8 על פי הנתונים שהעביר הרב צ'קוטאי, ברובע מכבים-רעות בעלי העסקים משלמים למשגיחים את שכרם ישירות. הדבר נוגד את המלצות מבקר המדינה כפי שמופיע בתחילת הפרק. מבקר המדינה, גב' בן-פורת מציינת כי משגיחים המקבלים משכורתם ישירות מבעלי העסקים, עלולים למצוא עצמם במצב של ניגוד עניינים בעבודתם. בסתירה לנכתב ע"י מבקר המדינה, מוצג חוזר מנכ"ל משרד הדתות בסעיף 5.5 לדוח הביקורת. על פיו, סעיף 3 ז', מוצגת האפשרות שהמשגיח מועסק על ידי בית העסק, בתנאי ששכרו ותנאי העסקתו לא יקבעו במו"מ בין המשגיח לבית העסק.

מסקנה

צורת העסקה של משגיחי הכשרות ברובע מכבים-רעות תואם את חוזר מנכ"ל המשרד לשירותי-דת המתאר אפשרות של העסקת משגיחי כשרות ישירות על ידי בית עסק אך הוא בניגוד לדוח מבקר המדינה שנכתב בנושא הטוען לניגוד עניינים מובנה בסוג כזה של העסקה. לפיכך אין הביקורת קובעת כי אופן העסקת המשגיחים ברובע מכבים-רעות פסול. .

5.9 עיריית מודיעין מכבים-רעות אינה גובה אגרת כשרות מבעלי העסקים בעיר למרות הפעילות של מח' הדת בנושא. המשרד לשירותי דת, חוזר המנכ"ל מתאריך 30/11/09, י"ג כסלו תש"ע, כתב "נוהל הפעלת מערך הכשרות במועצות דתיות" בפתח נכתב כי מטרת הנוהל: "להביא לחיזוק ולקידום מערך הכשרות הממלכתי הפועל מטעם המועצות הדתיות **והרבנויות** המקומיות.....". בנוהל זה אף כתוב בסעיף 7 בסעיף 7 ח' מצוין כי תיגבה האגרה השנתית עבור הנפקת תעודת ההכשר. חל איסור על גבייה במח' הכשרות. מצוין כי תשלום האגרה מהווה תנאי הכרחי להנפקת תעודת כשרות.

מסקנה

עיריית מודיעין מכבים-רעות אינה גובה אגרת כשרות למרות חוזר מנכ"ל של המשרד לשירותי דת מתאריך 30/11/2009, "נוהל הפעלת מערך הכשרות במועצות הדתיות".

6 . מקוואות

בפרק העוסק בנושא המקוואות, הביקורת בודקת ומבררת את הקשור להיבט המינהלי. אין בכוונת הביקורת לעסוק או לבקר את תחום ההלכה.

6.1 בעיר מודיעין מכבים-רעות ארבעה מקוואות על פי המיקום הבא, בשכונת רעות, בשכונת הנחלים, בשכונת אבני חן ובשכונת הנביאים.

בבדיקה מול מדור רישוי עסקים נמצא כי **המקוואות בעיר פעלו ללא רישיון עסק כנדרש בחוק**. מנהלת מדור רישוי עסקים מסרה לביקורת כי לכל המקוואות חסר אישור כיבוי אש, כמו כן, למקוואות היה אישור משרד הבריאות (פרט למקווה בשכונת אבני חן), וגם זה פג תוקפו לפיכך, המקוואות כולם חסרו אישור של משרד הבריאות (נכון לתאריך 13/12/2009).

הערת הביקורת

הנושא נבדק על ידי הביקורת, נרשם כליקוי והוגש במסגרת דוח ביקורת בנושא רישוי עסקים לראש העיר בתאריך 5/11/2007.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטוט דוח הביקורת

מנכ"ל העירייה בהתייחסותו כתב כי: "נושא רישיון העסק מוסדר בימים אלה לאחר שמשרד הבריאות השלים בבדיקתו וגזברית העירייה תוציא הזמנת עבודה לכיבוי-אש.

מנהל מח' הדת בהתייחסותו כתב כי: "בימים אלו משרד הבריאות אישר את פעילות המקוואות. חסר אישור כיבוי אש למקווה קייזר עקב אי אישור הגזברות לכיבוי אש".

מנהלת מדור רישוי עסקים מסרה בשיחה טלפונית בתאריך 7/3/2010 כי בשלוש מקוואות אחד, ברובע מכבים-רעות, השני בשכונת המגינים (שמשוני), השלישי, בשכונת הנחלים(רח' עמק דותן), אושרו רישיונות עסק כנדרש בתאריך 9/3/2010 למשך 5 שנים. במקווה הרביעי בשכונת אבני-חן(קייזר), לא הוצא רישיון עסק כנדרש.

מסקנה

פרק הזמן בו מטופל נושא הוצאת רישיון עסק למקווה בשכונת אבני חן הוא ארוך ולא סביר.

6.2 בבדיקה מול מנהל מח' הדת שנערכה בתאריך 4/11/09 נמצא כי במקווה בשכונת רעות ובשכונת אבני חן (קייזר), מתקיימת פעילות ללא ניהול קופה רושמת. בבדיקה מול הגזברות נמצא כי במקוואות אלה מתנהלת גביית הכספים עבור כניסה למקווה באופן ידני, משמע ניתנות קבלות ידניות על ידי הבלניות המנהלות את המקוואות.

הערת הביקורת

בהצגת הדברים לסגנית הגזבר ניתנה הנחייה למנהל מח' הדת להגיש בקשת רכש דחופה לרכישת קופות רושמות למקוואות בהן חסר, כמו גם הנחייה שאין לנהל את הכניסה למקווה באמצעות קבלות ידניות.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטות דוח הביקורת

מנכ"ל העירייה בהתייחסותו כתב כי: "נושא הקופות הרושמות – הרכישה לא אושרה בעבר עקב מצוקה תקציבית של העירייה".

מנהל מח' הדת בהתייחסותו כתב כי הגיש בקשה לרכישת 2 קופות רושמות, אך בקשותיו לא אושרו.

מסקנה

תיעוד הבקשות לרכש ובכלל כל הבקשות לרכש מוגשות על ידי מח' הדת למח' הרכש באופן ידני. התנהלות זו פוגמת ביכולת מעקב וניתוח נושא הגשת הבקשות וזמן הטיפול בהם.

6.3 המקווה בשכונת רעות מפוקח הלכתית על ידי הרב צ'קוטאי. הרב הוא שבוחר את הבלניות למקווה. המקווה בשכונת רעות תופעל על ידי עובד מח' התחזוקה, בני סלב. העובד קיבל את התמורה לעבודתו בדרך של תוספת שעות נוספות לשכרו. לדברי מנהלת מח' כח אדם הסדר זה הופסק בתקופה האחרונה בשל העובדה שנקלט עובד אחר לתפקיד זה.

6.4 נערכה בדיקה של כרטסת הנהח"ש של מח' הדת בעירייה. להלן נתונים לגבי ביצוע תקציב בסעיף הוצאה של המקווה:

הוצאות 2009				הוצאות 2008				סעיפי ההוצאה שנבדקו
יתרה תקציבית	אחוז ביצוע	ביצוע	תקציב	יתרה תקציבית	אחוז ביצוע	ביצוע	תקציב	
₪ 168,448	51.9%	₪ 181,552	₪ 350,000	₪ 123,880	61.3%	₪ 196,120	₪ 320,000	מקווה

בהסתכלות על הטבלה בולטת העובדה כי אחוזי ניצול התקציב בסעיף הוצאה- מקווה, נמוך ביותר. המגמה קיימת בשנת 2008 ומסתמן כי היא ממשיכה בשנת 2009. בבדיקת סעיפי ההוצאה בשנת 2008 ובשנת 2009, נבדקה ההוצאה בסעיף מקווה. נמצא כי העירייה שילמה בשנת 2008, בגין רכישת גז לחימום המקווה סכום שנתי של 114,210 ₪. בשנת 2009 רכשה העירייה גז בסך 90,197 ₪.

הערת הביקורת

נדרשת התייחסות מח' הדת והתייחסות גזברות העירייה ומתן הסבר לניצול הנמוך של התקציב וליתרות התקציביות הגבוהות בסעיפים המוצגים לעיל.

כמו כן, לא נמצא חוזה אל מול ספק הגז. לפיכך, לא ברורה לביקורת בחירת הספק ודרך ההתקשרות מול הספק.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטות דוח הביקורת

לגבי רכישת גז עבור המקוואות – שלושה מקוואות בעיר מופעלים באמצעות גז (חימום המים), מקווה בשכונת אבני חן (קייזר), בשכונת המגינים (שמשוני) ובשכונת הנחלים (רח' עמק דותן). המקווה ברובע מכבים-רעות מופעל באמצעות סולר.

גזברית העירייה כותבת בהתייחסותה כי: " עם החברה שמספקת גז למקווה בקייזר נחתם הסכם בחברה הכלכלית – האספקה והתקנת הצובר כרוכים זה בזה. וקנין ניהל את ההתמחרות בין חברות הגז לדעתי עם מנכ"ל החכ"ל שהקים את המקווה.

מנהל הרכש, מר משה וקנין, התייחס ואמר (שיחת טלפון 18/3/2010), בעבר נעשתה בחינה של אספקת גז לכל המקוואות כולל הסבת המקווה ברובע מכבים-רעות מחימום מים בסולר לחימום מים בגז. באותה עת נבנה המקווה בשכונת אבני חן, ומנכ"ל החכ"ל דאז, (דב שאולסקי), ערך עיסקה עם חב' אמישרגז. כיום העירייה מתנהלת מול חב' י.ג.ל (מספקת גז למקווה בשכונת אבני חן), ומול אמישרגז המספקת גז למקווה בשכונת הנחלים ובשכונת המגינים. למיטב ידיעתו לא נבחנו הצעות מחיר ולא נערך חוזה עם החברות הר"מ.

מסקנה

העירייה פועלת ורוכשת גז משתי חברות, י.ג.ל ואמישרגז בהיקף 114,210 ש"ח בשנת 2008, ובסך 90,197 ש"ח בשנת 2009. ללא חוזה רכישה וללא הצעות מחיר כנדרש.

לגבי ניצול תקציב מח' הדת

מנכ"ל העירייה בהתייחסותו כתב כי הניצול התקציבי קשור בגרעון התקציבי בו הסתיימו שתי שנות התקציב האחרונות. בפרטים רבים אין אפשרות לעצור הוצאות עקב התקשרויות קשיחות, לדוגמא פינוי אשפה.

גזברית העירייה בהתייחסותה כתבה ניצול תקציבי המקווה-הניצול בנושא מקוואות עמד על 364 אש"ח ב-2009 (בדומה לממוצע של החמש שנים האחרונות). רכישת ציוד וריהוט למקווה של קייזר בוצעה מהתב"ר מהרשאת משרד הדתות. 2008 וגם 2009 הן שנים גרעוניות עם תזרים מזומנים בעייתי וברבעון האחרון של שנים אלו הוצאנו בעיקר מה שהיה חיוני.

מנהל מח' הדת בהתייחסותו כותב כי: " הניצול הנמוך של התקציב הינו בגין אי אישור בקשות להצטיידות או למתכלים. על אף שיש תקציב.

מסקנה

יש לעיין במסקנות בעניין ניהול התקציב וניצולו פרק 11 בדוח הביקורת.

בבדיקת סעיפי הכנסה שנת 2009 – 2007, גביית כספים, קרי הכנסות משירותי הדת בעיריית מודיעין מכבים-רעות – הכנסה מתשלום דמי כניסה למקוואות, סעיפי ההכנסות במקוואות, (הודפס במערכת הנהח"ש בתאריך 9/11/2009) הם כדלקמן :

שנת 2009 (עד 15/10)	שנת 2008	שנת 2007	מקוואות – הכנסות
228,517 ש"ח	212,824 ש"ח	229,291 ש"ח	

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטות דוח הביקורת

בספר התקציב לשנת 2008, תוקצב סעיף ההכנסות, מקוואות על ידי העירייה בסך 200 אלף ₪.

הערת הביקורת

אופן רישום ההכנסות בגין כניסה למקוואות - סה"כ הפקדה ללא הפרדה למקוואות השונים, אינו מאפשר לביקורת לערוך בדיקת הכנסות לכל מקווה בנפרד ואינו מאפשר לביקורת לבחון הכנסות מול הוצאות בכל המקוואות בעיר. הנסיונות, באמצעות חישובים מתמטיים (הערכות), להעריך את מס' המשתמשים/ות בשירותי המקוואות בעיר הם כדלקמן – בשנת 2009 הכנסה חודשית של כ- 21,760 ₪, בהנחת תשלום של כ- 20 ₪ למשתמש/ת, משמע כ- 1,088 משתמשים/ות במקוואות בחודש. להערכת הביקורת מס' המשתמשים המוצג הוא נמוך.

בברור מול מנהל מח' הדת בעירייה נמצא כי הגבייה מהמשתמשים במקווה אינה "קשוחה" וחד משמעית. טובלת/ת אשר יצינו כי אין להם אין הסכום הדרוש, יאפשרו להם לטבול כי עסקינן במצווה שאין למנוע אותה. יתכן כי זהו ההסבר להכנסות נמוכות יחסית (להערכת הביקורת).

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטות דוח הביקורת

מנהל מח' הדת כתב בהתייחסותו: "תגובה זו היא גם על דעתו של הרב אחרר כי אסור לדחות אשה מלהיכנס למקווה בגין אי תשלום. וכן כלה לפני ואחרי חתונה שלא משלמות בגין כניסה וכן נשים שטובלות בערב שבת.

מסקנה

העירייה, מח' הדת, באמצעות עובדיה, אינה מחייבת את כל המשתמשים בשירות של המקוואות בעיר בתשלום עבור כניסה (על פי ההתייחסות ועל פי הנתונים הכספיים).

6.5 נבדקה מצבת כח אדם במקוואות במודיעין מכבים-רעות. נכון לתאריך 2/2/10 מעסיקה

העירייה בלנים ובלניות כמפורט (חלק מהעובדים מועסקים בחלקיות משרה):

מקווה ברח' עמק דותן - 1 בלן, 3 בלניות, 2 סייעות לבלניות.

מקווה בשכונת השמשוני - 1 בלן, 2 בלניות, 1 סייעת.

מקווה בשכונת קייזר - 1 בלן, 1 בלנית, 1 סייעת.

מקווה בשכונת רעות - 1 בלנית, 1 סייעת.

בנוסף למס' העובדים/ות המצוין ישנן עוד 2 בלניות מחליפות, שעתיות, וכן שתי סייעות.

הערת הביקורת

נמצא כי הבלן הממלא תפקידו במקווה בעמק דותן מסרב להחתים שעון נוכחות בכניסתו וביציאתו ממקום העבודה. מח' כח אדם התריע בפני העובד מס' פעמים. במידה ויתמיד בסירובו יש לנקוט כנגד העובדים באמצעים העומדים לרשות המח' – ניכוי ימי/שעות עבודה, נקיטה באמצעי משמעת כנגדו.

6.6 הביקורת עיינה בדוחות שמועברים מידי חודש כמו גם הדוח השנתי המסכם לשנת 2009, המפרטים את השתתפות משרד הדתות בעלויות שכרם של המשרתים בקודש המדווחים על ידי העירייה.

ברשימת המשרתים בקודש בעירייה מצוינים שמותיהם של הרב לאו והרב אלחרר ושלושה שמות של הבלניות שנמצאות במקוואות : ברח' עמק דותן, בשכונת קייזר ובשכונת השמשוני.

ברשימת המשרתים בקודש בשכונת מכבים-רעות, מצוינים שמותיהם של הרב צ'קוטאי, ושלושה שמות של הבלניות שלכאורה נמצאות במקווה בשכונת רעות.

הערת הביקורת

ברשימת המשרתים בקודש בשכונת מכבים-רעות מופיעות שלוש בלניות אשר אינן בתפקיד מזה תקופה ארוכה. כמו כן, הסיכום של שנת 2009 שהועבר ממשרד הדתות, מציין כי הועברו סכומי כסף שונים בגין שמות ספציפיים שאינן נמנות על הבלניות בשכונת רעות.

לא התקבלה התייחסות בסעיף זה.

7. עירובין

בפרק העוסק בנושא עירוב, הביקורת בודקת ומבררת את הקשור להיבט המינהלי. אין בכוונת הביקורת לעסוק או לבקר את תחום ההלכה.

7.1 עיריית מודיעין מכבים-רעות מעסיקה את מר אליהו חדד כקבלן המבצע עבור העירייה את שירותי אחזקת העירוב (לעיתים מבצע גם הקמה של קווי עירוב).

משיחה שנערכה עם הרב לאו עלה כי לדעתו מר חדד הוא מן המקצועיים העוסקים בתחום. הוא גם איש הידע (ההלכתי), וגם איש הביצוע (קבלן ביצוע העבודה). לדברי הרב לאו, דעתו נתמכת בעובדה כי מר חדד היה "מבוקש" על ידי הרבנות הראשית בנושא עירוב, דבר המעיד על כישוריו והתאמתו לתפקיד.

7.2 בבדיקה של הנהח"ש, כרטיס ספק, נמצא כי בשנת 2008 שולם לקבלן עבור תחזוקת העירוב בתחומי העיר סך של 128,342 ₪. ואילו בשנת 2009 עד לתאריך 7/12/2009 שולם לקבלן סך של 118,110 ₪. לאורך כל התקופה המצוינת שולם לקבלן סכום חודשי של כ - 10,700 ₪.

7.3 לדברי הרב צ'קוטאי, רק לפני כשנה, החל מר אליהו חדד לתחזק את העירוב גם ברובע מכבים רעות. לדבריו, בעבר, הקיפה את היישוב גדר בטחון אשר נחשבה כעירוב. איש תחזוקת העירוב של היישוב מכבים-רעות ושל רובע מכבים-רעות, עד לפני כשנה היה בני סלב, עובד מח' התחזוקה בעיר.

הערת הביקורת

בבדיקה שערכתי בלשכה המשפטית, לא נמצא הסכם בתוקף עם הקבלן לגבי הספקת שירותי תחזוקת העירוב בעיר (נכון לתאריך 8/12/2009).

כמו כן, למרות על אזכור של כל הגורמים הקשורים לנושא, על הימצאותה של חו"ד המאפשרת העסקת הקבלן לעניין תחזוקת העירוב ללא הצורך בעריכת מכרז – הרי חו"ד כזו לא נמצאה עד לתאריך 8/12/2009.

לדברי גבי חפץ-טוכלר, היועמ"ש לעירייה, דובר על פטור ממכרז בשל שתי סיבות, האחת, מומחיות, והשנייה, הסכום לא הגיע לכדי הנדרש להוצאת מכרז. למיטב זיכרונה, העירייה החלה בתהליך להוצאת מכרז אך זה הופסק.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטת דוח הביקורת

הרב לאו בהתייחסותו כותב: "... אני חוזר על מה שאמרתי בעל פה. אליהו חדד הוא עובד מקצוען בתחום. כשהוא נתקבל לעבודה ביקש הגזבר דאז לפטור אותו מחובת מכרז בשל מקצועיותו. אין זה מתחום האחריות שלי, על כן איני יודע היכן ומדוע הנושא "נתקע". אני תומך בעיגון תנאי העסקתו באופן מסודר...".

מסקנה

העירייה פועלת תקופה ארוכה בתחום אחזקה של קווי העירוב בעיר ללא הצעות מחיר/מכרז כנדרש. וזאת ללא שיש חו"ד משפטית או בחינה של הנושא. וללא הסכם עם הקבלן.

8. נישואין

הרבנים המכהנים בעירייה, הרב לאו, הרב אלחרר והרב צ'קוטאי רושמים לנישואין, על פי פנייה או בקשה של בני הזוג.

8.1 עיריית מודיעין מכבים רעות מעסיקה מדריכת כלות בהיקף של 54% משרה. העובדת מבצעת את תפקידה מביתה, השוכן במודיעין עילית (קריית ספר). גב' דורית מינץ, התבקשה ולכן מציינת על גבי דוחות הנוכחות המוגשים בכתב יד את שמות הכלות אותן הדריכה באותו החודש. בהמשך לבקשת מידע ממנהל מח' הדת בנוגע להדרכת כלות שעברו הזוגות שנרשמו לנישואין בשנת 2009 עלה המידע הבא: עד לתאריך מסירת הנתונים נכון ל- 21/10/2009, נפתחו במח' הדת, לשכת הרבנות בעיריית מודיעין מכבים-רעות, בשנת 2009 בלבד, 82 תיקי נישואין. מדריכת הכלות, גב' מינץ הדריכה 5 כלות.

הערת הביקורת

נדרש הסבר מנהלת מח' משאבי אנוש באשר לנחיצות המשרה אשר על פניו אינה מספקת את השירות לתושבות העיר. בדיקה העלתה כי תושבות העיר נעזרות ומודרכות על ידי מדריכות אחרות (שמן בידי הביקורת). נדרשת בדיקת האפשרות לתגמל את מדריכות הכלות המבצעות בפועל את התפקיד. אפשר שהתגמול יינתן לפי תיק נישואין – הגדרת שעות ייעוץ לכל תיק- ותשלום כפי שייקבע על ידי גזברות העירייה בהתייעצות עם גורמי המקצוע.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטוט דוח הביקורת

מנכ"ל העירייה בהתייחסותו כתב כי יש לחייב את מדריכת הכלות לקבוע שעות קבלת קהל (כלות) בהיקף של 54% משרה ולבצע קבלת הקהל במשרדי הרבנות. מומלץ בשעות אחה"צ. על המדריכה להחתים כרטיס נוכחות. הוראה זו תצא למנהל המחלקה ומנהלת משאבי-אנוש לאלתר.

מנהל מח' הדת התייחס וכתב: "מדריכת הכלות קיבלה מכתב שעליה לקבל כלות בשעות אחה"צ. בלשכת הרבנות במודיעין".

מנהלת משאבי אנוש בעירייה כתבה כי: "נמסרה הודעה טלפונית לגב' מינץ דורית, לבוא למשרדנו ע"מ לקבל כרטיס נוכחות ולהתחיל להדפיס החל מ-1/3/2010.

מסקנה

מדריכת הכלות קיבלה שכר בעיריית מודיעין מכבים-רעות ללא שביצעה את התפקיד עבורו היא מקבלת תשלום.

נתון אינפורמטיבי

8.2 בבדיקת סעיפי הכנסה שנת 2009 – 2007, גביית כספים, קרי הכנסות משירותי הדת בעיריית מודיעין מכבים-רעות – הכנסה מתשלום אגרות נישואין, סעיפי ההכנסות באגרות נישואין (הודפס במערכת הנהח"ש בתאריך 9/11/2009) הם כדלקמן :

שנת 2009 (חלקי)	שנת 2008	שנת 2007	א.נישואין – הכנסות
135,182 ש"ח	159,314 ש"ח	137,060 ש"ח	

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטות דוח הביקורת
 בספר התקציב לשנת 2008, תוקצב סעיף ההכנסות, א. נישואין על ידי העירייה בסך 150 אלף ש.ח.

9 . בתי כנסת

במועצת העיר הנוכחית (ראש העיר, מר חיים ביבס) פועלת וועדת בתי כנסת. הוועדה, בראשות חבר מועצה מיכאל חרל"פ, מתכוונת להציג תוכנית אב לבתי כנסת בעיר. בבדיקה מול מנהל מח' הדת נמצא כי אין לו קשר עם בתי הכנסת והגבאים. בשכונות החדשות גבאים מעוניינים בסיוע ראשוני (כסאות פלסטיק, ארון קודש ותיבה). כיום הסיוע שניתן הוא באמצעות סיוע במציאת מקום להתפלל בו. הרבנים בעיר מקיימים קשר עם בתי הכנסת. במסגרת שיעורי התורה שהרבנים מעבירים בקהילה חלקם מתקיימים בבתי כנסת ברחבי העיר.

נושא הקצאות קרקע לבתי כנסת והשימושים בבתי הכנסת, ייבדק במסגרת ביקורת שתערך בנושא הקצאות בעיריית מודיעין מכבים-רעות

10 . קבורה

10.1 בית העלמין פועל בעיר מודיעין מחודש אוקטובר 2001. הוצג בפני הביקורת חוזה חכירה בין מינהל מקרקעי ישראל לבין העירייה שנחתם בתאריך 15/2/07. החוזה מסדיר את חכירת השטח של בית העלמין לתקופה של 99 שנים החל מהתאריך 29/8/04 תמורת סכום של 6,260 ₪, למטרת פיתוח, הכשרה, הקמה, שיפור ותחזוקה של בית קברות ושל מבנים ושטחים פתוחים הדרושים לקיים שירותי קבורה. מנהל מח' הדת מסר לביקורת כי אין ברשות העירייה רשיון קבורה כנדרש. הסביר מנהל מח' הדת כי הסיבה לכך היא במשרד הדתות (בעיות תקציב).

הערת הביקורת

רשיון הקבורה נדרש מכח תקנות הדת. עד שהועלתה השאלה על ידי הביקורת העירייה לא פעלה ולא קידמה את הוצאת רשיון הקבורה. אין כיום רשיון קבורה בידי עיריית מודיעין מכבים-רעות.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטת דוח הביקורת

מנהל מח' הדת ציין בהתייחסותו: "העירייה פעלה וקידמה את הוצאת רשיון הקבורה. אך העיכוב הוא בגין המשרד לשירותי דת.

10.2 על פי הנתונים מתיק הפרוייקט באגף ההנדסה נמצא כי :

בתאריך 9/6/02 ניתן היתר – "בית עלמין, חלקה ראשונה בתכנית מד/22. על פי התוכנית שצורפה להיתר ניתן לספור 150 קברים. בתאריך 2/8/04 ניתן היתר – " תוספת חרום מיידית לבית העלמין הקיים 39 קברים (מד 22)". על פי התוכנית שצורפה אכן נמצאו 39 קברים. עיון במפה נוכחית "המתופעלת" על ידי עובד הקבלן, ניסים פרץ מופיעים בחלקה האמורה 49 קברים. בתאריך 10/8/05 ניתן היתר – "תוס' חלקות לבית עלמין קיים בתכ' מד/22". על פי התוכנית שצורפה להיתר ניתן לספור 80 קברים. בתאריך 29/3/07 ניתן היתר – "תוס' חלקות לבית עלמין קיים בתכ' מד/22". תוכנית ההיתר מכילה בתוכה את ההיתר המצוין לתוספות חלקות מיום 10/8/05. ההיתר כולל בתוכו ביצוע מגרש חניה לרכבים ואוטובוסים, אזור המיועד לקבורה חלופית (כולל מבני העזר), אזור הכניסה לבית העלמין, חלקות הקבורה מהיתרים קודמים ותוספת של כ- 480 חלקות קבר.

הערת הביקורת

עד כמה שהמשפט נשמע אבסורדי, לבית העלמין אין טופס איכלוס (טופס 4). לשאלתי השיב מנהל מח' הפיקוח על הבניה, אכרם ח'אג יחיא, כי בדק ואכן אין טופס 4 ("איכלוס"), וכן, הוא החל בריכוז החומר ובהכנה להסדרת הנושא.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטת דוח הביקורת

בתאריך 18/3/2010 הודיע מנהל מח' הפיקוח על הבניה, אכרם ח'אג יחיא, לביקורת כי ניתן טופס 4 לבית העלמין.

10.3 בתאריך 4/1/10, בפגישה לא פורמלית עם מהנדס דוד לבנון, מפקח על פרויקט בית העלמין, הוצגה בפניו תוכנית ההיתר תוך נסיון ללמוד על ההבדלים בין הבינוי בשטח לבין מפת ההיתר. דובר על כך כי בימים הקרובים (4/1/2010), תותקן סככת הספדים בבית העלמין. נמסר לי על ידי מר דוד לבנון, כי האדריכל רואה את הסככה הנבנית כלולה בהיתר.

הערת הביקורת

נערכה בדיקה מול מנכ"ל החכ"ל, מר דורון ברק, ונמצא כי לא הוצא היתר לבניה לסככת ההספדים. מנכ"ל החכ"ל פעל אל מול האדריכל ומול המפקח להוצאת היתר בניה. בתאריך 11/1/2010 נחתם היתר לסככת ההספדים ולטרסת קבורה.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטות דוח הביקורת

מנכ"ל החברה הכלכלית, מר דורון ברק, התייחס וכתב: "עם פנייתך הטלפונית בתאריך 4.1.2010, ערכתי ברור עם מנהל הפרויקט ועם האדריכל, אשר אישרו שניהם כי היתר הבנייה שמשפרו 20060109 שניתן ביום 28.3.2007, כולל בניית סככת הספדים ולפיכך העבודות שבוצעו הינן תחת היתר כדין. עם זאת, לאור הערתך הוגשה בקשה מעודכנת שמספרה 20100012 תיק בניין 782 ועניינה השלמות להיתר המקורי. בתאריך 11.1.2010 נחתם היתר המעודכן והמלא על ידי הוועדה המקומית לתכנון ובנייה. המסמכים הנ"ל הועברו למשרדך.

מסקנה

מנכ"ל החכ"ל פעל כנדרש.

10.4 בדוח הביקורת של מבקר העירייה לשנת 2001-2002, דוח מס' 11 עמ' 31-46, נכתב על נושא

ניהול הקבורה בעיר, בית העלמין, ועל גחש"א מודיעין (בתקופת כהונת ראש העיר דאז, מר משה שכטר).

ראש העיר הקודם (בתקופה בין 11/03 – 11/08), מר משה ספקטור, ערך שינויים בהתנהלות ויזם מהלך "השתלטות" על עמותת חברה קדישא גחש"א מודיעין. אחת הפעולות שננקטו הייתה החלפת חברי הנהלת העמותה. מעיון בפרוטוקולים עולים הממצאים הבאים:

- בתאריך 22/8/07 התקיימה ישיבה של חברי ההנהלה – מר ספקטור, מר כרמון-מנכ"ל, גבי שולי כהן-גזברית, מר זיו-מהנדס העיר, מר בני כהן ועו"ד משה זוהרי. הוצע בישיבה זו להעביר את הכספים שהצטברו בקופת העמותה לצורך בניית מבנה שירותים בבית העלמין. לאחר סיום הפרוייקט הוצע לדון בסגירת העמותה. לדבריהם, ע"פ הפרוטוקול, העמותה אינה פעילה במטרות שלשמן הוקמה.
- בתאריך 4/2/08 התקיימה ישיבה של חברי ההנהלה. הוחלט על ידי הנוכחים להשתתף במימון סלילת כביש גישה ומדרכה לבית העלמין בעיר באמצעות העברת היתרות הכספיות מחשבון העמותה, בסך כולל של כ – 130,000 ₪. וכן הוחלט על פירוק מרצון של עמותת גחש"א.

- בתאריך 1/6/2009 התקיימה ישיבת הנהלת העמותה. הוחלט לאשר את מאזני העמותה מהשנים 2008 – 2005. הוחלט להעביר את ציוד העמותה לעירייה ולרשום אותו בספרי העירייה (הציוד אוחסן במקלט "תבור"). עוד הוחלט, על פי הפרוטוקול, לפרק את העמותה.

הכספים שהצטברו בחשבון עמותת גחש"א מודיעין, סה"כ 130,378 ₪, הועברו לחשבון העירייה ושימשו מקור תקציבי לתב"ר 326 – פיתוח דרך בית עלמין.

10.5 סידורי הקבורה – קבלן מבצע שירותי הקבורה

שירותי הקבורה ניתנים מאז הקמת בית העלמין על ידי חברת קדישא חסד ואמת לב אהרון-שלמה פרלשטיין. בתאריך 24/8/07 נחתם הסכם בין הקבלן לבין העירייה למתן שירותי קבורה. ההסכם נחתם לתקופה של חצי שנה עם אופציה לחצי שנה נוספת. נקבע בחוזה כי הקבלן גובה את "דמי הקבורה" מהמוסד לביטוח לאומי, ויעביר לעירייה 20% מהסכום שקיבל מהביטוח הלאומי. נקבע עוד כי העירייה תשלם לחברה סך של – 2,000 ₪ לחודש תמורה לביצוע אחזקת בית העלמין. בתאריך 24/8/08 נחתם חוזה נוסף עם קבלן זה. משך החוזה נקבע לתקופה של 1/2 שנה והתמורה שנקבעה זהה לתמורה שנקבעה בחוזה מתאריך 24/8/07. החוזה הסתיים בתאריך 23/2/09.

הערת הביקורת

בבדיקה אל מול מח' הדת והמח' המשפטית, לא נמצא חוזה בתוקף המסדיר את ההתקשרות בין העירייה לבין הקבלן נותן השירותים (נכון לתאריך 1/11/09).

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטת דוח הביקורת

בהתייחסות של גזברית העירייה ציינה וצירפה חוזה עם חברה קדישא- חסד ואמת בית אהרון, מצוין ע"ג החוזה כי נחתם בתאריך 19/5/2009. הקבלן הפקיד בגזברות המחאה אישית ע"ס 25,000 ₪ ולא ערבות בנקאית כנדרש במסמכי המכרז והחוזה.

10.6 בתאריך 11/11/09 פגשה הביקורת את מנהל מח' הדת בעירייה ונציג הקבלן – מר ניסים פרץ. במסגרת הפגישה נערך סיור בבית העלמין במודיעין (04/1/2010), במהלך הסיור נבדקה המפה שהוחזקה על ידי עובד הקבלן, ניסים פרץ. במפה נמצאו תוספות ושירבוטים ידניים של קברים ובהם מצויינים שמות נקברים. בפגישה לא פורמלית של הביקורת עם מהנדס דוד לבנון, מפקח על הפרויקט, הוצגו לו תוכניות ההיתר ותוכניות המוחזקות על ידי עובד הקבלן, מר פרץ. הביקורת הציגה לגורמים השונים את ההבדלים הקיימים בין המפות המצורפות להיתר לבין מס' הקברים בפועל.

זה המקום לציין כי הביקורת עיינה בשרשור של מיילים העוסקים בעניין עדכון מפות בית העלמין במערכת המיחשוב – MGIS (מכותבים – מנכ"ל העירייה, מנכ"ל החכ"ל, מנהל המיחשוב). הרושם המתקבל כי כל הגורמים המעורבים בנושא מניחים שהמפות הנמצאות במערכת מעודכנות וכי רשימות הנפטרים מעודכנות.

הערת הביקורת

נכון לתאריך הבדיקה (01/2010), אין מפה מעודכנת (מודפסת), בה מצוינים כל הקברים המצויים בפועל בבית העלמין. בידי העובד של הקבלן נותן שירותי הקבורה, ניסים פרץ, יש מפה של בית העלמין בה מצוינים תוספות של שמות וקברים בכתב יד. **אבל** זו המפה המעודכנת ביותר שניתן למצוא לגבי בית העלמין והנקברים שבו. המפה הנמצאת על גבי תוכנת ה – MGIS, אינה מעודכנת, הן לגבי הקברים הנמצאים בבית העלמין, והן לגבי נפטרים אשר נקברו בחלקות החדשות. נתון בסיסי שאמור להיות ידוע בכל רגע נתון – רשימת הנקברים בבית העלמין, כמה קברים יש בבית העלמין, כמה מתוכם פנויים, רשימת ה"זכאים" לחלקת קבר – ציון מדויק של חלקת הקבר, הוכחת תשלום בגין חלקת הקבר – כל אלה, בסיס נתונים אלמנטרי, אינו מצוי בידי מי שמנהל היום את בית העלמין. לדברי מנהל מח' הדת עבודה זו של איתור וסימון מתבצעת בימים אלה על ידי עובד הקבלן.

לדעת הביקורת זהו מצב בלתי מתקבל על הדעת וחמור ביותר.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטות דוח הביקורת

מנכ"ל החברה הכלכלית, מר דורון ברק, התייחס וכתב: "עם סיום כל שלב עבודה בבית העלמין, מועברת תכנית AS MADE על ידי הקבלן המבצע באמצעות מנהל הפרויקט. בחודשים האחרונים של שנת 2009 התקיימה תכתובת מיילים העוסקים בעניין עדכון מפות בית העלמין. החברה הכלכלית פנתה לאדריכל רונאל שעל סמך תכניות ה – AS MADE העביר קובץ מעודכן למחלקת המחשוב של העירייה. הח"מ העביר העתקי מפות מודפסות אל מחלקת הדת, על מנת שישמשו אותם לעדכון ותיקון, באם יש צורך. במהלך חודש ינואר 2010, נמסר לי לראשונה כי ישנה אי התאמה

מסוימת בין מס' הקברים ומיקומם במפה לבין המצב בשטח. מייד עם קבלת מידע זה במשרדנו, הונחה מנהל הפרויקט לצאת אל בית העלמין בלוויית נציג מח' הדת, להתאים את המצב בשטח לתכנית שבידינו ולהעביר את התיקונים לעריכה גראפית אצל האדריכל רונאל. סיכום בעניין נערך גם בישיבה אצל מנכ"ל העירייה. ביום רביעי 24.2.2010 הועברה המפה המתוקנת אל האדריכל ועם קבלתה כקובץ דיגיטאלי, היא תועבר אל מח' המחשוב של העירייה לצורך עדכון מערכת ה – MGIS.

מנהל מח' הדת ציין בהתייחסותו: "מחלקת הדת ערכה מיפוי ידני של בית העלמין ובידיה מפה עדכנית ל – 2.2010. בה מצוינים שמות הנקברים. שמות הרוכשים קברים פנויים וכ"ו. מערכת זו לא נמצאת ב – M.G.I.S. הנתונים שנמצאים או שהועברו הינם מוטעים.

10.7 נתונים מספריים של חלקות קבר מחיים שנמכרו לתושבים

בסקירה "היסטורית" – ניסיונות להתחקות אחר מכירת חלקות קבר מחיים לפני 11/2004, עולים נתונים שקשה לאשררם אך הרי הם מוצגים:

- מחירון של גחש"א מודיעין המציין סכומים כדלקמן:
 - נפטר תושב מודיעין – ללא תשלום.
 - נפטר אינו תושב – 5,000 ₪.
 - נפטר אינו תושב ישראל – 12,000 ₪.
 - רכישת חלקת קבר מחיים – תושב מודיעין – 8,000 ₪.
 - רכישת חלקת קבר מחיים – אינו תושב מודיעין – 12,000 ₪.
 - רכישת חלקת קבר מחיים – אינו תושב ישראל – 15,000 ₪.
- פירוט הרכישות של חלקות מחיים (מתוך פקודות של הנהלת חשבונות):
 1. בחודש 3/02 נקנו, 4 חלקות קבר. מתוך המסמכים עולה כי קיימים 4 מסמכים אליהם מצורפים תרשימים ונקראים -"חוזים לשמירת חלקת קבר". על גבי חוזה הרכישה מצוין כי עבור כל חלקת קבר ישולם הרוכש סכום של 10,800 ₪. על פי הנהח"ש רוכש הקברים שילם סך כולל של – 15,200 ₪.
 2. בחודש 06/02 נקנתה חלקת קבר. על פי הנהח"ש שולם סך 8,000 ₪.
 3. בחודש 06/02 נקנתה חלקת קבר. על פי הנהח"ש שולם סך 8,000 ₪.
 4. בחודש 08/02 שולם סכום של 20,000 ₪. נקנו שתי חלקות (ע"פ שיחת טלפון).
 5. בחודש 10/02 נקנתה חלקת קבר. על פי הנהח"ש שולם סך 6,200 ₪.
 6. בחודש 12/02 נקנתה חלקת קבר. על פי הנהח"ש שולם סך 8,000 ₪.
 7. בחודש 03/03 נקנו שתי חלקות קבר. על פי הנהח"ש שולם סך 21,600 ₪.
 8. בחודש 03/03 נקנו ארבע חלקות קבר. על פי הנהח"ש שולם סך 40,800 ₪.
 9. בחודש 04/03 נקנתה חלקת קבר. על פי הנהח"ש שולם סך 7,600 ₪.

הערת הביקורת

ההתחקות אחר מס' החלקות שנקנו היא מתוך הסכומים ששולמו ובהתאמה למחירון שנכתב על ידי גחש"א מודיעין. בחלק מהמקרים שוחחה הביקורת עם הרוכשים בנסיון למצוא את מס' הקברים שנרכשו.

יש להדגיש כי על פי הנתונים שנמסרו לי על ידי מנהל מח' הדת, בתקופה שבין 17/11/04 ועד 11/02/08 נמצאו 48 "חלקות קבר מחיים" שנמכרו לתושבי העיר.

הערת הביקורת

על פי כרטיס הנהח"ש (שובר 330 בית עלמין), בתקופה שבין 17/11/04 ועד 11/02/08 נמצא רישום הכנסה שמעיד על רכישת 57 חלקות קבר בחיים.

בבדיקה שערכתי מול הנהח"ש בעירייה נמצא כי בשנת 2008 (החל מ- 02/2008), נמכרו 10 "חלקות קבר מחיים", ובשנת 2009 נמכרו 25 "חלקות קבר מחיים".

סה"כ רכשו חלקות בחיים, על פי רישומים חשבונאיים, 109 תושבים (לתאריך 09/01/2010) כאשר מברור ראשוני, מס' רוכשים נפטרו במהלך התקופה ונטמנו בחלקות שרכשו.

הנתונים המוצגים בסעיף זה אותרו מתוך המסמכים שהעביר לידי רו"ח הלל רוזנשטוק, מי שערך את הדוחות הכספיים וביצע את הנהח"ש לעמותת גחש"א מודיעין עד לחודש 6/2003, אז גם מסר את התפטרותו לעמותה. נתונים נוספים ומסמכים הועברו משרד רו"ח רמי אריה ושות', ע"י רו"ח טל שטיין. רו"ח שטיין, מי שערך את הדוחות הכספיים של השנים 2002 ועד שנת 2004, וביצע את הנהח"ש. במסמכים פירוט של רוכשי חלקות קבר מחיים באותה תקופה והסכומים ששולמו בגין החלקות.

הערת הביקורת

בדיקה באתר ה- MGIS העלתה כי בוצעה הזנה של נתונים למערכת. הביקורת זיהתה שיבושים קשים בהזנת הנתונים. דוגמאות לכך הם: שם זהה של נקבר בשני קברים סמוכים, הסכומים שצוין/נרשם ששולמו לרכישה אינם נכונים, השדות להזנה לא מולאו כנדרש או לא מולאו כלל, בשנת 2002 קנה תושב שוהם 4 חלקות קבר (על פי כרטיס הנהח"ש), שילם סך של 15,200 ש"ח, על פי מפת ה- MGIS, מצוינות 3 חלקות בלבד, באחת נקברה אישה, ואילו 2 חלקות מצוינות כי נשמרו. הרוכשים "חלקת קבר מחיים" אינם מחזיקים בידם אישור מסודר – מלבד קבלה/אישור על תשלום שבוצע בגין הרכישה. כאשר אנו עוסקים בתושבים אשר רכשו חלקת קבר מחיים מגחש"א מודיעין, לא ניתן לקבוע בוודאות את רשימת התושבים אשר רכשו חלקת קבר מחיים, הביקורת ניסתה לדלות שמות מתוך פקודות יומן בהנהח"ש. ובכל מקרה אין וודאות בנושא. הביקורת איתרה לפחות מקרה אחד בו נשמרים שתי חלקות קבר מחיים בבית העלמין כאשר אין הוכחת תשלום בגין הקברים האמורים.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיוטת דוח הביקורת

מנכ"ל העירייה בהתייחסותו כתב כי: "מנהל מח' דת יחוייב להודיע למי שלא שילם על רכישת חלקה בחיים, על כך שהעירייה לא תשמור את החלקה המבוקשת".

מסקנה

הכשלים שהעלתה הביקורת בניהול בית העלמין הם חמורים ביותר. מח' הדת בעירייה כשלה בניהול הנתונים הבסיסיים הקשורים לבית העלמין כגון: מס' הקברים שיש נכון להיום בבית העלמין, כמה אנשים קבורים בבית העלמין, כמה חלקות קבר מחיים נמכרו ומי מחזיק בזכות. נתונים בסיסיים שאמורים להינתן במייד, ואמורים להיות מנוהלים על ידי מנהל מח' הדת באמצעות מערכת המיחשוב שנמצאת בידי מח' הדת בעירייה, אינם בנמצא. הנתונים הקיימים במערכת המיחשוב לגבי בית העלמין אינם נכונים ומכילים טעויות רבות.

10.8 בניתוח הכנסות העירייה בסעיף דמי קבורה - אגרת מצבות, נמצא כי שולמו הסכומים

הבאים :

בשנת 2007 סך – 5,200 ₪.

בשנת 2008 סך – 4,000 ₪.

בשנת 2009 סך – 14,400 ₪.

הערת הביקורת

בבדיקה שערך מנהל מח' הדת נמצא כי הקבלנים שבונים את המצבות במקום אינם מסדירים את חובם לעירייה בגין תשלום אגרת מצבה בסך 400 ₪. לאחרונה הנושא נבדק על ידו ומתנהל נסיון להעמקת הגבייה, חובות עבר ואכיפה בעת כניסה לעבודה.

11 . ביצוע תקציב של מח' הדת בעירייה

נערכה בדיקה של כרטסת הנהח"ש של מח' הדת בעירייה. להלן נתונים לגבי ביצוע תקציב בסעיפי הוצאה שונים של המח' על פני שנתיים :

הוצאות 2009				הוצאות 2008				סעיפי ההוצאה שנבדקו
יתרה תקציבית	אחוז ביצוע	ביצוע	תקציב	יתרה תקציבית	אחוז ביצוע	ביצוע	תקציב	
₪ 16,890	87.5%	₪ 118,110	₪ 135,000	₪ 6,657	95.1%	₪ 128,343	₪ 135,000	עירוב
₪ 168,448	51.9%	₪ 181,552	₪ 350,000	₪ 123,880	61.3%	₪ 196,120	₪ 320,000	מקווה
₪ 22,955	74.5%	₪ 67,045	₪ 90,000	₪ 49,667	44.8%	₪ 40,333	₪ 90,000	רכישות
₪ 57,100	52.4%	₪ 62,900	₪ 120,000	₪ 91,550	23.7%	₪ 28,450	₪ 120,000	עבודות קבלניות

בסעיף ההוצאה מקווה, בשנת 2008, ניצלה מח' הדת % 61 מהתקציב שעמד לרשותה, בשנת 2009 ניצלה המח' בסעיף זה % 52 מתקציבה.

בסעיף ההוצאה עבודות קבלניות בשנת 2008, ניצלה המח' % 23.7 מתקציבה ובשנת 2009 ניצלה המח' בסעיף זה % 52 מתקציבה.

בסעיף ההוצאה רכישות, בשנת 2008, ניצלה המח' % 45 מתקציבה. ובשנת 2009 חל שיפור אך עדיין ניצול התקציב בסעיף זה עמד על % 75. הביקורת מציינת כי בשאר סעיפי ההוצאה לא היו חריגות. כמו כן, נמסר לביקורת על ידי מנהל המח' כי רכישות רבות שביקש בשנתיים האחרונות נדחות על ידי מח' הרכש והגזברות.

הערת הביקורת

בהסתכלות על הטבלה בולטת העובדה כי אחוזי ניצול התקציב בסעיפי הוצאה- מקווה, רכישות ועבודות קבלניות נמוך ביותר. המגמה קיימת בשנת 2008 ומסתמן כי היא ממשיכה בשנת 2009. **נדרשת התייחסות מח' הדת והתייחסות גזברות** העירייה ומתן הסבר לניצול הנמוך של התקציב וליתרות התקציביות הגבוהות בסעיפים המוצגים לעיל.

תוספת לאחר התייחסות הגורמים השונים לטיטות דוח הביקורת

מנכ"ל העירייה בהתייחסותו כתב כי: " הניצול התקציבי קשור בגרעון התקציבי בו הסתיימו שתי שנות התקציב האחרונות. בפרטים רבים אין אפשרות לעצור הוצאות עקב התקשרויות קשיחות, לדוגמא פינוי אשפה.

גזברית העירייה ציינה בהתייחסותה כי: " ניצול תקציבי המקווה- הניצול בנושא מקוואות עמד על 364 אש"ח ב-2009 (בדומה לממוצע של החמש שנים האחרונות). רכישת ציוד וריהוט למקווה של קייזר בוצעה מהתב"ר מהרשאת משרד הדתות. 2008 וגם 2009 הן שנים גרעוניות עם תזרים מזומנים בעייתי וברבעון האחרון של שנים אלו הוצאנו בעיקר מה שהיה חיוני.

הערת הביקורת

תקציב עירייה שאושר על ידי חברי מועצת העיר הינו תוכנית העבודה של העירייה. עיריית מודיעין מכבים-רעות אישרה, בין שאר הסעיפים, תקציב הכנסות ותקציב הוצאות למח' הדת. בסעיפי ההוצאה שהצגתי בטבלה לעיל ניתן לראות כי שבסעיף עירוב בו מועסק קבלן, הזכאי לסכום חודשי (למרות שמועסק ללא חוזה וללא מכרז), הניצול התקציבי הוא בשיעור גבוה בשנים 2008 – 2009 שיעורים של 95% ו- 87% בהתאמה. בשאר הסעיפים המוזכרים בטבלה לעיל בולטים אחוזי ניצול נמוכים של התקציב. מחד, מנהל מח' הדת מלין על בקשות לרכש שלא מאושרות ומאידך הניצול התקציבי בסעיף רכישות עומד בשנת 2008 על 45% ובשנת 2009 בשיעור 75%. בולט עוד יותר חוסר הניצול התקציבי בסעיף עבודות קבלניות. בשנת 2008, נוצל שיעור של 24%, ובשנת 2009 ניצול תקציב בשיעור של 52%. גזברות העירייה צריכה וחייבת לעצור ביצוע הוצאות העירייה בעת שעולות בעיות תזרים. ההחלטה לבצע רק חלק מסעיפי ההוצאה, ואיזה מהם כן ואיזה לא, קיצוץ תקציב רוחבי בסעיפים ה"גמישים", זו החלטה שנתונה אך ורק בידי מועצת העיר. אין הסמכות הזו נתונה לגורם אחר בעירייה (**כל זה כפוף כמובן להצעה שראש העיר בלבד יכול להגיש למועצת העיר**).

מסקנה

העובדה כי השינויים/ההחלטות הר"מ לא עברו את אישור מועצת העיר מעידים על ליקוי מינהלי. סמכות ההחלטה לא להוציא כסף מסעיף מסוים או להגדיל סעיף הוצאה אחר נמצאת בידי מועצת העיר.

12 . ריכוז המסקנות (כפי שמופיע בכל סעיף וסעיף בגוף הדוח)

12.1 עיון בעתירה, תקנות שירותי הדת שפורסמו בתאריך 6/9/2007, "תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני ערים), התשס"ז-2007", וכלל ההתכתבויות בנושא הנמצאות בידיי, מכוונות לכך שעיריית מודיעין מכבים-רעות חייבת בקבלת החלטה ובבחירת רב עיר ולכל היותר שני רבנים וכי התקנות המוזכרות מכוונות לכך שיש לבצע הליך בחירה. אחזור על שנכתב על ידי עו"ד גדרון: כהונה בפועל של שלושה רבנים אינו מצב סביר ובוודאי שאינו עומד במבחן הביקורת הציבורית. העירייה חייבת לפעול מול משרד הדתות ולדרוש הסדרת הנושא של מס' הרבנים המכהנים בעירייה.

12.2 המסמכים שנמצאים בידי יחד עם כל התכתובות בנושא מובילים את הביקורת למסקנה שהשכר שמשולם לרב לאו ולרב אחר גבוה מהמגיע להם.

12.3 ההיקף הכספי (הערכה בלבד), כאשר מדובר על כ- 1,073 שעות השגחה בחודש (על פי הנתונים שהועברו ממח' הדת), ולפי תעריף של כ- 37 ₪ לשעת השגחה המשולמת לחברה. מדובר על סכום חודשי של כ- 39.700 ₪ X 12 חודשים = סה"כ שנתי כ- 476,000 ₪. סכום המחייב את העירייה לפעול להוצאת מכרז.

12.4 הביקורת עומדת על כך כי הקביעה של היקף שעות השגחה הנדרשות לעסק, חייבת להיות ברורה ומוסמכת. אין לדעת הביקורת מקום לכך שהקביעה תהיה מבחינת דבר נתון שלא ניתן להסבירו בקריטריונים ידועים ו"שקופים" לציבור. דעה זו אף נתמכת בחוזר המנכ"ל בסעיף 7, עניינו הנפקת תעודת הכשר. לאחר קבלת בקשה בכתב ובה מילוי פרטים כמפורט בחוזר. צוין בסעיף 7 ב' כי תונפק ההמלצה בקשר לבקשה ובה יפורטו בין השאר סוג ההשגחה והיקפה, הנדרש לבית העסק.

12.5 הביקורת אינה מקבלת את טענת העובד שלא ידע כי משולם בשכרו רכיב עבור אחזקת רכב. מעיון במכתבו של הרב מלול מתאריך 4/4/06 למנהלת משאבי אנוש, מבקש אחזקת רכב. תוך שהוא מדגיש הוצאות גבוהות עבור דלק. בתאריך 30/4/06 החל העובד לקבל הוצאות אחזקת רכב, ניידות, ביטוחים ורשיונות באופן חלקי. הביקורת מניחה שהעובד בדק שמקבל את המגיע לו, לראייה, לא נמצא מכתב או טענה שלא משולם לו את אשר ביקש. חובה הייתה על העובד לדווח למשאבי אנוש כי אינו זכאי להמשך תשלום עבור הוצאות רכב. חמורה מכך היא העובדה כי שונו תנאי העסקתו באופן מהותי, העובד קיבל רכב צמוד מהחברה אשר מעסיקה את משגיחי הכשרות ולא דיווח על כך למח' משאבי אנוש בעירייה, חייב היה העובד לסרב לקבל את הרכב.

הביקורת מתקשה למצוא הסבר לכך שחב' כח אדם, חברה עיסקית, משלמת לחברת ליסינג סכום חודשי של כ- 3,000 ₪, ללא שהיא מחויבת בכך בחוזה וחרף העובדה כי מי שניתן לו הרכב אינו קשור אליה באופן כולשהו ואינו מועסק על ידה. הקשר היחיד בין המוטב (מקבל הרכב) לבין החברה (עמיעד) הוא, שהמוטב הוא מפקח כשרות שקובע לכל בית עסק בעיר מודיעין את היקף ההשגחה הנדרש, ובעלי העסקים מעבירים את התשלום דרך חב' כח האדם בהיקף של כחצי מליון ₪ בשנה. ולו רק בשל החשש שזה הקשר שניתן לעשות, היה על העובד לסרב לקבל רכב. הביקורת רואה בחומרה רבה את התנהלות העובד.

12.6 צורת העסקה של משגיחי הכשרות ברובע מכבים-רעות תואם את חוזר מנכ"ל המשרד לשירותי-דת המתאר אפשרות של העסקת משגיחי כשרות ישירות על ידי בית עסק אך הוא בניגוד לדוח מבקר המדינה שנכתב בנושא הטוען לניגוד עניינים מובנה בסוג כזה של העסקה. לפיכך אין הביקורת קובעת כי אופן העסקת המשגיחים ברובע מכבים-רעות פסול.

12.7 עיריית מודיעין מכבים-רעות אינה גובה אגרת כשרות למרות חוזר מנכ"ל של המשרד לשירותי דת מתאריך 30/11/2009, "נוהל הפעלת מערך הכשרות במועצות הדתיות".

12.8 פרק הזמן בו מטופל נושא הוצאת רשיון עסק למקווה בשכונת אבני חן הוא ארוך ולא סביר **12.9** תיעוד הבקשות לרכש ובכלל כל הבקשות לרכש מוגשות על ידי מח' הדת למח' הרכש באופן ידני. התנהלות זו פוגמת ביכולת מעקב וניתוח נושא הגשת הבקשות וזמן הטיפול בהם.

12.10 העירייה פועלת ורוכשת גז משתי חברות, י.ג.ל ואמישרגז בהיקף 114,210 ₪ בשנת 2008, ובסך 90,197 ₪ בשנת 2009. **ללא חוזה רכישה וללא הצעות מחיר כנדרש.**

12.11 העירייה, מח' הדת, באמצעות עובדיה, אינה מחייבת את כל המשתמשים בשירות של המקוואות בעיר בתשלום עבור כניסה (על פי ההתייחסות ועל פי הנתונים הכספיים).

12.12 העירייה, מח' הדת לא עידכנה את רשימת המשרתים בקודש בשכונת מכבים-רעות. ברשימה מופיעות שלוש בלניות אשר אינן בתפקיד מזה תקופה ארוכה.

12.13 העירייה פועלת תקופה ארוכה בתחום אחזקה של קווי העירוב בעיר ללא הצעות מחיר/מכרז כנדרש. וזאת ללא שיש חו"ד משפטית או בחינה של הנושא. וללא הסכם עם הקבלן.

12.14 מדריכת הכלות קיבלה שכר בעיריית מודיעין מכבים-רעות ללא שביצעה את התפקיד עבורו היא מקבלת תשלום.

12.15 הכשלים שהעלתה הביקורת בניהול בית העלמין הם חמורים ביותר. מח' הדת בעירייה כשלה בניהול הנתונים הבסיסיים הקשורים לבית העלמין כגון: מס' הקברים שיש נכון להיום בבית העלמין, כמה אנשים קבורים בבית העלמין, כמה חלקות קבר מחיים נמכרו ומי מחזיק

בזכות. נתונים בסיסיים שאמורים להינתן במייד, ואמורים להיות מנוהלים על ידי מנהל מח' הדת באמצעות מערכת המיחשוב שנמצאת בידי מח' הדת בעירייה, אינם בנמצא. הנתונים הקיימים במערכת המיחשוב לגבי בית העלמין אינם נכונים ומכילים טעויות רבות. **12.16** העובדה כי השינויים/ההחלטות הר"מ לא עברו את אישור מועצת העיר מעידים על ליקוי מינהלי. סמכות ההחלטה לא להוציא כסף מסעיף מסוים או להגדיל סעיף הוצאה אחר נמצאת בידי מועצת העיר.

13 . המלצות הביקורת

- 13.1** עיריית מודיעין מכבים-רעות תפנה למשרד לענייני דת על מנת שיפעל לעריכת בחירות להסדרת נושא מס' הרבנים המכהנים בעיר.
- 13.2** נושא שכרם של הרבנים בעיריית מודיעין מכבים-רעות יועבר לבחינת משרד האוצר-הממונה על השכר.
- 13.3** ההיקף הכספי של הפעילות מול חב' כח האדם אמי"ד (מעסיקה את משגיחי הכשרות בעיר מודיעין), כ – 480,000 ₪ בשנה מחייב את העירייה לערוך מכרז.
- 13.4** מפקח הכשרות של העירייה יבצע מיפוי הגדרות וטעמים המשמשים אותו לקביעת שעות ההשגחה לעסק בדיוק כדוגמת הסיבות המוזכרות ע"י הרב לאו כהסבר למה לא ניתן לכמת את שעות ההשגחה.
- 13.5** מפקח הכשרות יחוייב ויחזיר את מרכיבי השכר ששולמו לו בגין החזר הוצאות רכב לגבי התקופה בה קיבל רכב צמוד מחב' אמי"ד. הנושא יטופל באמצעות מנהלת מח' משאבי אנוש יחד עם הלשכה המשפטית.
- 13.6** מפקח הכשרות, הרב אליהו מלול, יועמד לדין משמעת.
- 13.7** מנהל מח' הדת יפעל להטמעת הנהלים המוזכרים בחוזר המנכ"ל לשירותי דת שפורסם בתאריך 30/11/09, י"ג כסלו תש"ע, "נוהל הפעלת מערך הכשרות במועצות דתיות".
- 13.8** ראוי היה מהטעמים שמוזכרים על ידי מבקר המדינה לשקול צורת העסקה שונה של המשגיחים ברובע מכבים-רעות.
- 13.9** נוכח חוזר המנכ"ל והמטרה בנוהל כמצוטט לעיל, על העירייה לגבות אגרה שנתית עבור הנפקת תעודת ההכשר.
- 13.10** העירייה תפעל להסדיר את נושא הוצאת רשיון עסק למקווה בשכונת אבני חן.
- 13.11** בכל המקוואות תוצב קופה רושמת.
- 13.12** גזברות העירייה תפעל לפתיחת עמדת אוטומציה במח' הדת (לא יאוחר מ- 5/2010) עבור ניהול רכש (הזרמת בקשות רכש דרך מערכת הרכש).

13.13 העירייה תפעל לקבלת הצעות מחיר להספקת גז לכל המקוואות הפועלות ברחבי העיר יחד עם בדיקת האפשרות של הסבת שיטת חימום המים במקווה ברובע מכבים-רעות מסולר לחימום בגז.

13.14 מח' הדת תבצע הפרדה ברישום ההכנסות על פי המקווה שיצר את ההכנסה. כמו כן, העירייה, מח' הדת באמצעות הבלניות, תאכוף את נושא התשלום עבור כניסה למקווה.

13.15 מח' הדת תעדכן את שמות המשרתים בקודש אל מול המשרד לשירותי דת, וכן יעבירו הנחייה ברורה לגבי חובת החתמת כרטיסי נוכחות על ידי כל עובדי המחלקה.

13.16 עיריית מודיעין מכבים-רעות תפעל להוצאת מכרז לנושא הקמה ואחזקה של העירוב ברחבי העיר. הנושא יועבר לחו"ד של היועמ"ש לבדיקת האפשרות לפטור ממכרז.

13.17 נושא פעילות מדריכת הכלות במשרדי מח' הדת יבוצע במייד. מדריכת הכלות תחתם שעון נוכחות.

13.18 תעודכן מפת בית העלמין המצויה במחשב העירייה באופן שתתאים 1 : 1 למצב בפועל. החלקות ימוספרו (גוש חלקה שורה), ותוכן הפרטים שניתן להזין (ע"פ התוכנה) יוזן באחריות מלאה של מח' הדת לגבי התכנים המוזנים. מסד הנתונים המעודכן בכל הנוגע לבית העלמין יהיה התוכן ומידע בתוכנת ה – MGIS.

13.19 מנהל מח' הדת יעדכן את כלל המחזיקים/רוכשים של חלקות קבר מחיים. העדכון יבוצע ויכלול את הרוכשים מתקופת גחש"א מודיעין. כפי שציין מנכ"ל העירייה, הזכות לחזקה על חלקות הקבר מחיים תהיה רק לאחר הוכחת ביצוע תשלום עבור הרכישה. לרוכשים תונפק תעודה ע"י מח' הדת שתעיד על הרכישה. מס' התעודה שהונפקה לרוכש תוזן בתוכנת MGIS, ותהווה אינדיקציה להתחייבות העירייה.

13.20 מח' הדת תטפל באותם מקרים בעייתיים שהועלו בביקורת תשוחח עם המשפחות ותציג את הפתרון המוצע למנכ"ל העירייה. הסדרת הנושאים הבעייתיים תפתר לא יאוחר מחודש 7/2010.

13.21 נושא הויתור של העירייה לקבלן על הגשת ערבות כמתחייב מהמכרז ומהחוזה למתן שירותי קבורה, ייבחן על ידי היועמ"ש לעירייה.

13.21 התנהלות העירייה בנושא ביצוע וניצול תקציב על ידי מח' העירייה השונות הוא מהותי. כל שינוי בסעיפי התקציב שהם התקציב המאושר על ידי מועצת העיר, חייב להגיע לאישור מועצת העיר. סמכות ההחלטה על אי ביצוע סעיפים מסוימים או הגדלה של סעיפים אחרים נמצאת בידי חברי מועצת העיר בלבד.

חו"ד בנושא שי שניתן לעובדת עירייה

בתאריך 17 ספטמבר 2009, יום חמישי כ"ח אלול תשס"ט, הוגשה לראש העיר חו"ד בקשר למתנה שניתנה למנהלת מח' ביטוח והתקשרויות בעירייה. להלן חו"ד :

הנדון : חו"ד בנוגע לשי יקר ערך שהוענק לעובדת עירייה

1. פנתה אליי מנהלת מח' חוזים ומכרזים בנוגע לשי שהוענק לה במשרדה, שעון יד מתוצרת חב' עדי, דגם 2175.
2. בבדיקה שערכתי באתר האינטרנט של חב' עדי נמצא כי ערכו הוערך בסך – 210 ₪.
3. למיטב הערכתי מדובר בשי אישי ויקר ערך. השי **חורג** מהמצוין בדיני עיריות סעיף ז. עובדי ציבור, 1. מתנות, (חוק שירות הציבור (מתנות), תש"ס-1979, סעיף קטן 2 (ב) (1).
:"סעיף קטן (א) לא יחול על – (1) מתנה קטנת ערך וסבירה שניתנה לפי הנהוג בנסיבות העניין".
- הערה** - מנהלת המח' הבהירה, טרם הבדיקה, כי יש בכוונתה לנהוג על פי המלצתי.
4. המלצתי לעובדת לא לקבל את השי ולהודיע על כך למי שבחר להעניק לה את השי.
5. מנהלת המח' הפקידה את השי בידי ובחירה לוותר עליו ולהעבירו לרשות העירייה.
6. המלצתי היא כי השי יוחזק על ידי מנכ"ל העירייה וייעשה בו שימוש על פי החלטתו.
7. אבקש להיות מיודע אשר לאופן הטיפול בשי זה.

הערת הביקורת

מנכ"ל העירייה החליט להעניק את השעון כשי לעובדת עירייה כפרס בתחרות בה השתתפה.

מעקב תיקון ליקויים לדוח הביקורת שנת 2008

דוח מס' 1 – תלונתו של מנהל בי"ס לכדורגל, ש.י.א. הספורט

הערת הביקורת

הנושא נבדק על ידי משטרת ישראל. עדיין לא הסתיימה החקירה בנושא.

דוח מס' 2 – חקירת משמעת – תלונתו של מנהל מח' רישוי ובניה

הערת הביקורת

ראה בסעיף הבא

דוח מס' 3 – חקירת משמעת בנוגע ליו"ר ועד העובדים בעירייה

הערת הביקורת

יו"ר ועד העובדים דאז, מר בן-סעדון, מונה לחבר מועצת העיר. לפיכך לא ניתן היה לממש את הנזיפה עליה הומלץ על ידי מבקר העירייה.

חוו"ד – השתתפות בהוצאות החזקת רכב של עובדת עירייה

הערת הביקורת

העובדת קיבלה את ההחזר עליו הומלץ.

דוח מס' 4 – בטחון שעת חירום ובטיחות במוסדות ציבור

הערת הביקורת

המלצות הדוח יושמו בחלקן. הביקורת תמשיך לעקוב אחר ביצוע ההמלצות.

דוח מס' 5 – העסקת קרובים בעיריית מודיעין מכבים רעות

הערת הביקורת

ההמלצות יושמו. בנוגע לכלל המקרים המוזכרים בדוח, ואלה שנמצאו לאחר בדיקה נוספת, כל אלה, הועברו ללשכה המשפטית לבדיקה.

דוח מס' 6 – תלונת מנכ"ל החכ"ל בנוגע לאי סדרים כספיים בחברה

הערת הביקורת

העובדת פוטרה מעבודתה בחברה.

דוח מס' 7 – יצירת חיובי ארנונה

הערת הביקורת

הליקויים שהועלו בביקורת תוקנו בחלקם. הביקורת תמשיך לעקוב אחר ביצוע ההמלצות.